

Justering av kommunfullmäktiges
budgetbeslut om nämndsramar för 2024 samt
delgivning av kommunstyrelsens
verksamhetsplan för 2024-2026 och
lokalresursplan 2024-2028

7

2023KS53

§ 413

Dnr 2023KS53

Kommunstyrelsens verksamhetsplan med driftbudget 2024-2026, investerings- och exploateringsbudget 2024-2028 samt justering av kommunfullmäktiges budgetbeslut om nämndsramar för 2024

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige godkänner att kommunfullmäktiges budgetbeslut om nämndsramar den 15 juni 2023 § 104 justeras så att 8 mnkr flyttas från finansförvaltningen till kommunstyrelsen för att tillskapa en reserv för kommunstyrelsen under 2024.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen fastställer *Verksamhetsplan för 2024-2026* med driftbudget per verksamhet 2024-2026 samt investerings- och exploateringsbudget per projekt avseende åren 2024-2028.

Kommunstyrelsen beslutar att 11 investeringsprojekt kräver startbesked av kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen noterar att *Lokalresursplan 2024-2028* ligger till grund för budgeten.

Kommunstyrelsen delger kommunfullmäktige *Verksamhetsplan för 2024-2026* samt *Lokalresursplan 2024-2028*.

Avstår från att delta i beslutet samt protokollsanteckning

Patrik Linde (S), Ulla-Karin Johansson (S), Robert Langholz (S), Thomas Gustafsson (S) och Marie Strid (MP) avstår från att delta i beslutet och lämnar protokollsanteckning i bilaga 1. Ordförande medger att den antecknas till protokollet.

Peter Arvidsson (SD) och Bengt Hellgren (SD) avstår från att delta i beslutet och lämnar protokollsanteckning i bilaga 2. Ordförande medger att den antecknas till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 15 juni 2023 §104 om *Budget 2024 med plan för perioden 2025-2026 (-2028) samt mål och inriktningar* för Härryda kommun. Anslagen fastställdes per nämnd och kommunfullmäktige fastställde mål och inriktningar till kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige gav också en inriktning att kommunstyrelsen skulle tillskapas en reserv om 10 miljoner under 2024. Kommunstyrelsen uppdrog den 28 september 2023, § 328, åt förvaltningen att utarbeta förslag till verksamhetsplan och budget för 2024, samt perioden 2025-2026 (-2028) utifrån dokumentet *Kommunstyrelsens mål och inriktningar till*

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

verksamhetsplan 2024 där kommunstyrelsen tagit hänsyn till fullmäktiges mål och inriktningar.

Förvaltningen har utarbetat förslag till verksamhetsplan där driftbudget 2024-2026 på verksamhetsnivå samt investerings- och exploateringsbudget på projektnivå 2024-2028 ingår. I verksamhetsplanen ingår plan för genomförande av kommunstyrelsens mål, inriktningar och uppdrag. Förvaltningen har också lämnat ett förslag till omfördelning av budget för att tillskapa kommunstyrelsen en reserv om 10 mnkr under 2024. Verksamhetsplanen är uppdaterad med förändringen men det krävs ett kommunfullmäktigebeslut för att ändra nämndernas budgetramar.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 17 november 2023
- Verksamhetsplan 2024-2026 (-2028) för kommunstyrelsen
- Lokalresursplan 2024-2028

Signatur justerande					
---------------------	--	--	--	--	--

Utdragsbestyrkande

Protokollsanteckning ärende 8

Kommunstyrelsens verksamhetsplan med driftbudget 2024-2026, investerings- och exploateringsbudget 2024-2028 samt justering av kommunfullmäktiges budgetbeslut om nämndsramar för 2024

Vi i Röd-Grön samverkan hade på fullmäktiges möte ett annat förslag till budget. Vi anser att vår budget hade skapat bättre förutsättningar för kommunen och dess invånare. En majoritet av fullmäktige valde att rösta på en annan budget. Eftersom verksamhetsplanen bygger på den av fullmäktige fastslagna budgeten och vi anser att det är viktigt att kommunstyrelsen följer det som beslutats i fullmäktige väljer vi att avstå från att delta i beslutet.

För Röd-Grön samverkan

Thomas Gustafsson (Socialdemokraterna)

Ulla-Karin Johansson (Socialdemokraterna)

Robert Lagholz (Socialdemokraterna)

Patrik Linde (Socialdemokraterna)

Marie Strid (Miljöpartiet)

2023-12-13

Protokollsanteckning kommunstyrelsen i Härryda 2023-12-13

Kommunstyrelsens verksamhetsplan med driftsbudget 2024-2026

2023KS53 042

Sverigedemokraterna i Härryda valde att avstå delta i beslut om kommunstyrelsens verksamhetsplan med driftsbudget för 2024-2026. Denna protokollsanteckning ger bakgrund till varför.

I Härrydas kommunfullmäktige 30 mars 2023 presenterade vi i Sverigedemokraterna som enda parti eller partigrupp ett alternativ till den strategiska plan som lades fram från koalitionen mellan S, M, V, KD, MP, SpP, KomP, C och L.

Sverigedemokraternas strategiska plan utgör det enda alternativet till koalitionen plan för Härryda kommuns invånare. Planen fokuserade på att göra Härryda bra och på verksamheter våra invånare har nytta av.

Vid beslut om rambudget för Härryda kommun vid budgetfullmäktige den 15:e juni 2023 yrkade Sverigedemokraterna på återremiss till kommunstyrelsen för framtagande av alternativt budgetförslag som utgår från Sverigedemokraternas strategiska plan. Syftet var att invånare i Härryda skulle få ett alternativ till de nio partiernas budget genom att förvaltningen skulle ta fram en budgetmall baserad på Sverigedemokraternas strategiska plan precis som förvaltningen gjort för S, M, V, KD, MP, SpP, KomP, C och L i förening.

Vid mötet den 15:e juni beslutade Sverigedemokraternas partigrupp trots att återremissyrkandet inte vann gehör att rösta för budgetförslaget från M, C, KD, L, KomP och SpP som sett till ramar inte skiljde sig nämnvärt från S, V och Mp:s budgetalternativ. Vår förhoppning var att kunna vara med och påverka detaljbudgeten för 2024.

Sverigedemokraterna har inför framtagandet av detaljbudgeten föreslagit till M, C, KD, L, KomP och SpP att vi ska vara med i arbetet och ansvaret med ny detaljbudget. Något intresse från konstellationen har inte framkommit.

Sverigedemokraterna väljer därför att inte delta i beslutet då vi inte varit med att ta fram underlaget och vår politik inte fått genomslag i planen.

För Sverigedemokraterna i Härryda

Peter Arvidsson

Bengt Hellgren

Kommunstyrelsen

Datum
2023-11-17

Diarienummer
2023KS53 042

Kommunstyrelsens verksamhetsplan med driftbudget 2024-2026 och investerings- och exploateringsbudget 2024-2028 samt justering av kommunfullmäktiges budgetbeslut om nämndsramar för 2024

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige godkänner att kommunfullmäktiges budgetbeslut om nämndsramar den 15 juni 2023 § 104 justeras så att 8 mnkr flyttas från finansförvaltningen till kommunstyrelsen för att tillskapa en reserv för kommunstyrelsen under 2024.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen fastställer *Verksamhetsplan för 2024-2026* med driftbudget per verksamhet 2024-2026 samt investerings- och exploateringsbudget per projekt avseende åren 2024-2028.

Kommunstyrelsen beslutar att 11 investeringsprojekt kräver startbesked av kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen noterar att *Lokalresursplan 2024-2028* ligger till grund för budgeten.

Kommunstyrelsen delger kommunfullmäktige *Verksamhetsplan för 2024-2026* samt *Lokalresursplan 2024-2028*.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 15 juni 2023 §104 om *Budget 2024 med plan för perioden 2025-2026 (-2028) samt mål och inriktningar* för Härryda kommun. Anslagen fastställdes per nämnd och kommunfullmäktige fastställde mål och inriktningar till kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige gav också en inriktning att kommunstyrelsen skulle tillskapas en reserv om 10 miljoner under 2024. Kommunstyrelsen uppdrog den 28 september 2023, § 328, åt förvaltningen att utarbeta förslag till verksamhetsplan och budget för 2024, samt perioden 2025-2026 (-2028) utifrån dokumentet *Kommunstyrelsens mål och inriktningar till verksamhetsplan 2024* där kommunstyrelsen tagit hänsyn till fullmäktiges mål och inriktningar.

Förvaltningen har utarbetat förslag till verksamhetsplan där driftbudget 2024-2026 på verksamhetsnivå samt investerings- och exploateringsbudget på projektnivå 2024-2028 ingår. I verksamhetsplanen ingår plan för genomförande av kommunstyrelsens mål, inriktningar och uppdrag. Förvaltningen har också lämnat ett förslag till omfördelning av budget för att tillskapa kommunstyrelsen en reserv om 10 mnkr under 2024. Verksamhetsplanen är uppdaterad med förändringen men det krävs ett kommunfullmäktigebeslut för att ändra nämndernas budgetramar.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 17 november 2023
- Verksamhetsplan 2024-2026 (-2028) för kommunstyrelsen
- Lokalresursplan 2024-2028

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 15 juni 2023 § 104 om *Budget 2024 med plan för perioden 2025-2026 (-2028) samt mål och inriktningar för Härryda kommun*. Anslagen fastställdes per nämnd och kommunfullmäktige fastställde mål och inriktningar till kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige gav också en inriktning att kommunstyrelsen skulle tillskapas en reserv om 10 miljoner. Kommunstyrelsen uppdrog den 28 september 2023, § 328, åt förvaltningen att utarbeta förslag till verksamhetsplan och budget för 2024, samt perioden 2025-2026 (-2028) utifrån dokumentet *Kommunstyrelsens mål och inriktningar till verksamhetsplan 2024* där kommunstyrelsen tagit hänsyn till fullmäktiges mål och inriktningar.

Förvaltningen har utarbetat förslag till verksamhetsplan där driftbudget 2024-2026 på verksamhetsnivå samt investerings- och exploateringsbudget på projektnivå 2024-2028 ingår. I verksamhetsplanen ingår plan för genomförande av kommunstyrelsens mål, inriktningar och uppdrag. Förvaltningen har också, genom omfördelning inom kommunledning och stödfunktionerna samt finansförvaltningen, tillskapat kommunstyrelsen en reserv om 10 mnkr för 2024. Två miljoner föreslås omfördelas från kommundirektörens reserv och 8 mnkr föreslås flyttas från finansförvaltningen. Detta utgör tillsammans en reserv för kommunstyrelsen om 10 mnkr. Verksamhetsplanen är uppdaterad med förändringen men en förändring av nämndernas budgetramar kräver ett beslut från kommunfullmäktige för verkställighet.

Uppföljning av mål kommer göras i den ordinarie uppföljningsprocessen per mars, augusti och december när inte annat anges. Tidplan för färdigställande och återrapportering av uppdrag anges i verksamhetsplanen för respektive uppdrag.

Av investeringsbilagan i verksamhetsplanen framgår att följande projekt föreslås vara belagda med startbesked:

- IR06 Cirkulationsplats, Boråsvägen/Råda portar
- IR36 Mölnlyckemotet

- IF62 Isskötselmaskin, ny ishall
- IF63 Inventarier, ny ishall
- IF66 Byte av konstgräsplan, Djupedalsäng B-plan
- IF67 Upprustning/byte av konstgräs i Rävlanda
- IF68 Konstgräs Säteriet IP
- IC35 Ny skola i norra Landvetter
- IC55 Gruppbostad
- IC99 Elektrifiering, laddinfrastruktur
- IA01 Konstnärlig utsmyckning

Pia Alhäll
Kommundirektör

Oskar Nilsson
Ekonomichef

Verksamhetsplan 2024-2026 (-2028)

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

1	Kommunstyrelsen.....	3
1.1	Övergripande om kommunen och kommunstyrelsens roll .	3
1.2	Organisation och styrmodell	3
1.3	Kommungemensamma prioriterade områden	7
1.4	Mål och uppdrag.....	13
1.5	Ekonomi	22
2	Kommunledning och stödfunktioner	33
2.1	Sektorns organisation	33
2.2	Sektorns ekonomi.....	33
2.3	Ekonomi och upphandling	34
2.4	Personal	35
2.5	Utvecklingsfunktion.....	35
3	Sektor för samhällsbyggnad	38
3.1	Sektorns organisation	38
3.2	Sektorns ekonomi.....	39
3.3	Plan- och exploatering.....	42
3.4	Trafik.....	44
3.5	Bygglov.....	46
3.6	Miljö- och hälsoskydd.....	47
4	Sektor för teknik och förvaltningsstöd	49
4.1	Sektorns organisation	49
4.2	Sektorns ekonomi.....	49
4.3	Fastighet	52
4.4	IT	53
4.5	Måltidsservice.....	54
4.6	Service.....	55
4.7	Städservice.....	56
4.8	Säkerhet.....	57

Bilaga 1 Investeringar

Bilaga 2 Exploateringar

Bilaga 3 Beslut i kommunfullmäktige 2023-06-15 § 104

1 Kommunstyrelsen

1.1 Övergripande om kommunen och kommunstyrelsens roll

Härryda kommun är en förortskommun i göteborgsregionen och ingår i det regionala samarbetet. Kommunen har historiskt haft en hög och jämn befolkningstillväxt och antalet invånare är ca 40 000.

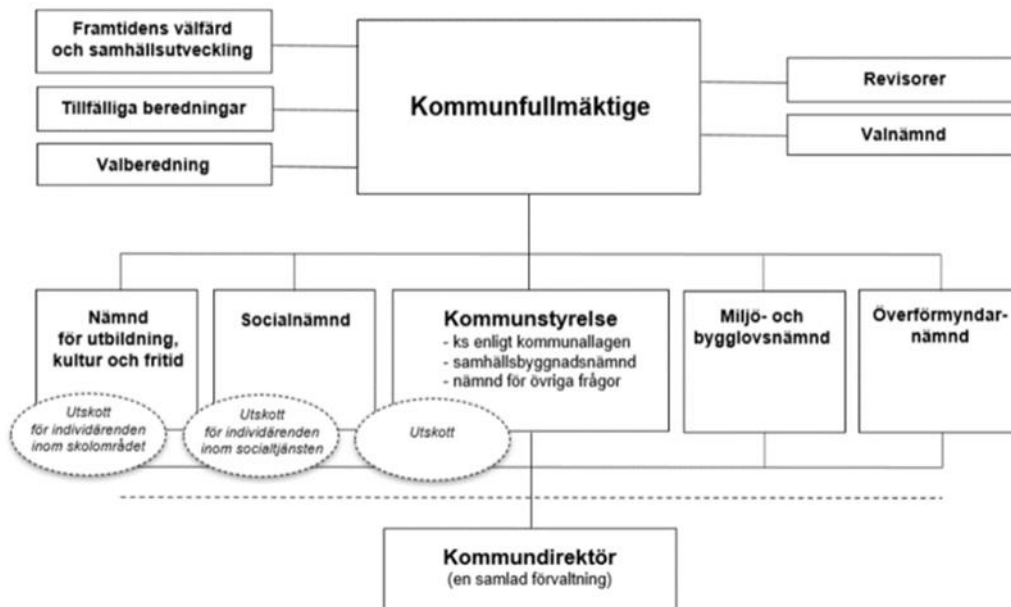
Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning samt ansvarar för att fullmäktiges uppdrag verkställs och följs upp.

Kommunstyrelsen är också nämnd för samhällsbyggnadsfrågor och för frågor som inte ligger under någon annan nämnds ansvarsområde så som näringsliv, fastighet/lokaler, hållbarhetsfrågor, krisledning och arbetsgivarfrågor. Styrelsen ansvarar för att fullmäktiges uppdrag verkställs och följs upp samt för att dess organisation är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställd vision, mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. Styrelsen ska fullgöra sina uppgifter med fokus på kvalitet för den verksamheten riktar sig till och på effektiva arbetsformer för att utföra uppdragen.

1.2 Organisation och styrmodell

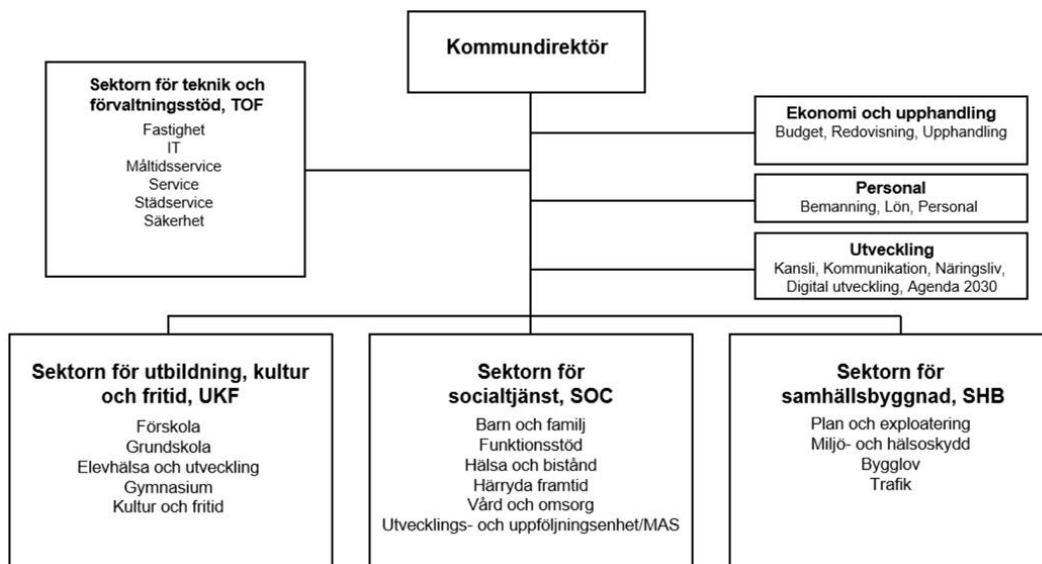
1.2.1 Politisk organisation

Kommunstyrelsen ansvarar för samhällsbyggnadsfrågor och andra kommunövergripande frågor. Nämnden för utbildning, kultur och fritid ansvarar för verksamheterna inom utbildning, kultur och fritid. Socialnämnden ansvarar för socialtjänst samt stöd och hjälp till individer och grupper. Miljö- och bygglovsnämnden fullgör kommunens uppgifter avseende myndighetsutövning inom miljö- och hälsoskyddsområdet och byggnadsområdet.

1.2.2 Förvaltningens organisation

Härreda kommun har en förvaltning bestående av tre sektorer med fokus på kommunens kärnverksamhet; sektorn för utbildning, kultur och fritid, sektorn för socialtjänst samt sektorn för samhällsbyggnad. Dessutom finns en sektor för stöd till kärnverksamheten; sektorn för teknik och förvaltningsstöd samt tre centrala stödfunktioner ekonomi- och upphandlingsfunktionen, personalfunktionen samt utvecklingsfunktionen. Kommundirektören är förvaltningschef och kommunens högsta tjänsteman. Varje sektor leds av en sektorchef.

1.2.3 Styrmodell

Kommunens styrmodell innebär att styrning sker via vision, förhållningssätt och tydliga grunduppdrag samt via politiska inriktningar och mål samt ekonomiska ramar. Visionen utgör en gemensam ledstjärna och pekar ut riktningen för kommunen. Visionen fastställdes 2019 och lyder:

***Härryda – här vågar vi!** I Härryda kommun bygger vi framtiden. Här har människor och företag möjlighet att växa och blomstra. Här lyfter idéer och landar lösningar som håller för kommande generationer. Våra ledord: mod, nytänkande, handlingskraft.*

Genom vårt förhållningssätt - hur vi agerar i vårt uppdrag - påverkar vi alla upplevelsen av Härryda kommun.

***Vårt förhållningssätt:** Varje dag gör vi mötet med Härryda kommun enkelt. Vi är engagerade, ser möjligheter och skapar lösningar. Vi är kompetenta, professionella och öppna för olika perspektiv. Vi prövar nya idéer och vill alltid bli bättre. Tillsammans åstadkommer vi mer!*

En annan bärande del i styrmodellen är att tydliggöra verksamheternas grunduppdrag och att säkerställa kvaliteten i grunduppdraget. Verksamhetens grunduppdrag avser uppdrag enligt lagstiftning och andra både statliga och kommunala styrdokument. Grunduppdraget är relativt beständigt över tid. Politiska inriktningar och mål uttrycks dels i en strategisk plan för mandatperioden som antas av kommunfullmäktige, dels årligen i budgeten. Utifrån detta utarbetas nämndspecifika verksamhetsplaner där även kvalitetsindikatorer ingår för att beskriva kvaliteten i grunduppdrag, inriktningar och mål.

1.2.4 Planerings- och uppföljningsprocess

Den strategiska planen

Den långsiktiga inriktningen för kommunen uttrycks i den strategiska plan som antas av kommunfullmäktige. Det är politikerna, inom parti, block eller annan gruppering som tar fram planen och den beskriver det som politiken vill åstadkomma under mandatperioden.

Budget, mål och inriktningar

Den strategiska planen kompletteras med ett årligt beslut om budget, mål och inriktningar på en kommunövergripande nivå. Här pekas det som är särskilt

viktigt kommande år ut. Beslut om detta fattas av kommunfullmäktige i juni varje år där även ekonomiska ramar för nämnderna fastställs. Utifrån kommunfullmäktiges strategiska plan och årliga budgetbeslut utarbetar kommunens nämnder budget, mål och inriktningar för sitt verksamhetsområde. Där i framgår de särskilt prioriterade målen för året.

Verksamhetsplan

Förvaltningen får därefter i uppdrag att utarbeta förslag till verksamhetsplan som beskriver så väl verksamhetens grunduppdrag som hur verksamheten ska arbeta med de särskilt prioriterade målen. I verksamhetsplanen fördelas också budgetanslag per sektor och verksamhetsområde. Verksamhetsplanerna fastställs av kommunens nämnder i november och delges därefter till kommunfullmäktige.

Verksamhetsberättelse, bokslut och ekonomiska rapporter

Uppföljning av verksamhetsplanerna görs genom

- verksamhetsberättelse per 31 december, där det sker en fördjupad uppföljning av ekonomi, grunduppdrag och de prioriterade målen.
- delårsbokslut per 31 augusti, där det sker en uppföljning av ekonomi, grunduppdrag och prioriterade mål.
- fyra ekonomiska rapporter med prognoser.

Detta innebär att kommunstyrelsen och kommunens nämnder får en samlad uppföljning av verksamheterna två gånger per år. Dessutom rapporteras vissa resultat och uppföljningar separat. Kvalitetssäkring av grunduppdragen sker där till kontinuerligt med hjälp av kvalitetsindikatorer och andra nyckeltal som redovisas till respektive nämnd.

1.3 Kommungemensamma prioriterade områden

I detta avsnitt beskrivs kommungemensamma långsiktiga utvecklingsområden; digital utveckling, hållbar utveckling, kompetensförsörjning, näringsliv, trygghet och systematisk kvalitetsuppföljning. Arbetet bedrivs samlat i förvaltningen och alla verksamheter bär ansvar för åtgärder och aktiviteter. Det är kommunstyrelsen som enligt reglementet ansvarar för dessa områden, men då arbetet utförs samlat och gemensamt samt ska genomsyra hela förvaltningens arbete, redovisas arbetet inom dessa områden likalydande i verksamhetsplanerna för kommunstyrelsen, socialnämnden samt nämnden för utbildning, kultur och fritid.

1.3.1 Digital utveckling

Digitalisering är en metod för verksamhetsutveckling och omställning, enligt den definition som lagts fast för Härryda kommun. Det är därmed viktigt att systematiskt integrera digitalisering i kvalitets- och utvecklingsarbetet i alla verksamheter. Det utgör en stor potential och digitala lösningar ökar möjligheten att leverera effektiva och innovativa tjänster inom kommunens kärnverksamheter, så som socialtjänst och skola. Under året genomförs kartläggning förvaltningsgemensamma processer och där ansvar fastställs för utveckling och genomförande av dessa. Under året genomförs också en riktad satsning på kompetensutveckling inom digital utveckling för medarbetare som på olika sätt arbetar med verksamhetsutveckling.

Kommunens olika digitala kanaler som webbplatsen och appen blir allt viktigare för interaktion med invånarna. Det är därför avgörande att ständigt förbättra och anpassa dessa kanaler till föränderliga behov och förväntningar. En tydlig färdplan för digital service med fokus på nyttjandet av digitala kanaler ska upprättas, förankras och implementeras.

En effektiv förvaltning kräver inte bara tillhandahållande av digitala tjänster, utan också att det görs på det mest effektiva och användarvänliga sättet. Genom att utöka möjligheterna för fler att nyttja ändamålsenliga digitala tjänster kan onödig administration minskas samtidigt som tjänsteleveransen förbättras. Befintliga digitala tjänster ska bli färre och samordnas med fokus på nytta och enkelhet utifrån ett användarperspektiv. Utvecklingen av funktionen "Mina sidor" prioriteras med utökad service för att ge invånare snabb, relevant och personligt anpassad digital service.

Hantering av data är central för digitala transformation. Genom att förstå, analysera och använda data på rätt sätt kan tjänster som verkligen svarar mot invånarnas behov skapas. Förvaltningens förmåga och kapacitet att använda data på ett sätt som driver verksamhetsutveckling och innovation ska kartläggas och utvecklas.

1.3.2 Hållbar utveckling - Agenda 2030

Att implementera det av kommunfullmäktige beslutade hållbarhetsstrategiska programmet är centralt i hållbarhetsarbetet. Programmet innehåller fem insatsområden; *Demokrati och delaktighet*, *Klimatsmart och resurseffektiv*, *Näringsliv och sysselsättning*, *Robusta ekosystem och biologisk mångfald* samt

Trygghet, hälsa och livsvillkor.

För att öka omställningskraften behövs bredd i arbetet och samtliga verksamheter ska planera för insatser i riktning mot målen. Dessutom prövas under 2024 att komplettera det breda långsiktiga arbetet med ett eller två så kallade spetsområden, där tydliga och skarpa mål sätts för ett konkret genomförande under året. Det är ett sätt att skapa ytterligare fokus och handlingskraft inom utpekade områden och att tillsammans "bli klara" med vissa åtgärder i riktning mot ökad hållbarhet.

En policy för kommunens arbete med barnrätt ska fastställas under året. Policyn ger tydlighet och ramar för att ytterligare utveckla och förstärka arbetet med barnrätt, bland annat vad gäller kunskap och arbetsmetoder.

Det tvärssektoriella projektet Ortsbaserat utvecklingsarbete i Rävlanda fortgår och går in i genomförandefas. Fokus är att skapa delaktighet i områdets utveckling och öka den upplevda tryggheten.

Kunskapshöjande insatser inom psykisk hälsa är prioriterat under året. Insatserna riktas så väl gentemot kommuninvånare som chefer och medarbetare i förvaltningen. Insatserna syftar till att minska stigma kring psykisk ohälsa, medvetandegöra kring påverkan av psykisk hälsa samt öka kännedom kring tillgänglig hjälp och vägledning.

Planen för fossiloberoende förvaltning till 2030 har reviderats inför 2024 för att aktualisera insatserna och öka omställningstakten. Insatserna är såväl långsiktiga som kortsiktiga och berör hela förvaltningen, bland annat med åtgärder för att minska behovet av resor och transporter, optimera lokalanvändningen och förbättra styrningen av inköp.

Arbetet med cirkulära möbelflöden fortsätter, bland annat med fokus på att ställa om införsaffningen av möbler från nyinköp till restaurering av befintliga möbler eller beställning från det interna möbelbiblioteket. Omställningen innebär ändrade rutiner vid inköp och ökad samordning i inköpsprocessen.

Inom insatsområdet robusta ekosystem och biologisk mångfald kommer fokus att vara på arbete med klimatanpassning, utveckla planeringsförutsättningar för att hantera ekosystemtjänster i planprocess samt förstärka det strategiska arbetet med biologisk mångfald. Arbetet i linje med policy för giftfri kommun fortsätter med särskilt fokus på verksamheter som möter barn och unga.

1.3.3 Kompetensförsörjning

Arbetet med kompetensförsörjning syftar till att se till att vi har *rätt kompetens på rätt plats vid rätt tidpunkt*. Arbetsgivaren behöver attrahera och rekrytera rätt kompetens, behålla, tillvarata och utveckla den kompetens som finns samt ställa om och avveckla kompetens på ett bra sätt.

Arbetsgivaren behöver fortsätta arbeta aktivt, strategiskt och operativt med att skapa bästa möjliga förutsättningar för hållbara medarbetare som kan leverera service och stöd med god kvalitet till de som bor, verkar och vistas i vår kommun. Det personalpolitiska programmet är en viktig del i arbetet att bygga en gemensam stadig grund för alla medarbetare i kommunen.

Sveriges kommuner och regioners (SKR) nio strategier för kompetensförsörjning och ARUBA-modellen (Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla och Avveckla) ligger till grund för arbetet med att ta ställning till lokala aktiviteter och strategier.

Varje år tar respektive sektor fram en strategisk kompetensförsörjningsplan. Syftet med planen är att identifiera de förändringar i omvärlden eller internt i kommunen som arbetsgivare måste ta hänsyn till för att säkerställa att man har rätt kompetens på rätt plats i rätt tid. I planen ska verksamheterna försöka bedöma förändringar som på fyra års sikt kan leda till nya förväntningar på kompetens.

De sektorer som i högre grad använder korttidsbemanning arbetar för att utveckla och förbättra processerna inom bemanningsområdet. Målet är att detta övergripande arbete inom bemanningsområdet ska leda till en minskad omsättning av vikarier, en ökad kontinuitet i verksamheterna och en ökad kundnöjdhet vilket i sin tur ska bidra till kommunens övergripande mål så som Sveriges bästa skola. Målet är även att få fler medarbetare till att öka sin sysselsättningsgrad. Arbetet med karriärvägsmodellen inom vård och omsorg och funktionsstöd kommer att fortsätta under 2024. Karriärvägsmodellen är framtagen för att det ska bli tydligare hur personal inom vård och omsorg kan växa och utvecklas i jobbet. Utifrån en karriärvägsmodell ska medarbetare genom utbildning och stöd uppmuntras till att ta karriärsteg. Arbetet bidrar bland annat till att attrahera, utveckla och behålla personal enligt ARUBA-modellen.

För att kunna konkurrera om kompetent arbetskraft och därmed säkra den framtida personalförsörjningen är det av största vikt att vara en attraktiv arbetsgivare. Det är viktigt att utveckla och stärka Härryda kommuns arbetsgivarvarumärke. Arbetsgivaren kommer att fortsätta att delta och synas i olika typer av sammanhang såsom t.ex. arbetsmarknadsmässor och sociala medier.

1.3.4 Näringsliv

Arbetet för att utvecklas mot att varaktigt bli Sveriges bästa näringslivskommun är långsiktigt och uthålligt. Näringslivsfrågorna är hela kommunens angelägenhet och det systematiska och strukturella arbetet med näringslivsfrågorna ska fortsätta och vidareutvecklas. Det näringslivsstrategiska programmet och näringslivspolicyn utgör grundläggande styrdokument.

Service till företag är en central del i att vara en serviceorganisation med myndighetsansvar. Konkret förbättringsarbete genomförs utifrån resultaten i undersökningen Insikt, som mäter hur företagen upplevt kontakten med kommunen i samband med myndighetsutövning av olika slag. En viktig del är att utveckla och förenkla de digitala tjänsterna, samt öka möjligheten för företag att enkelt få överblick över ärenden genom utveckling av "Mina Sidor"-funktion för företag. Även företagslotsens arbete har en nyckelroll i att göra det enklare för företagen att ha med kommunen att göra.

Genom att ytterligare koppla samman målet *Sveriges bästa skola* med näringslivsfrågorna kan arbetet med de båda målen förstärka varandra. Att utveckla samverkan mellan näringsliv och skola har stor potential och ger avtryck både för Sveriges bästa skola och Sveriges bästa företagsklimat.

Arbetet med upphandling fortsätter utvecklas, för att underlätta för företag att följa och svara på kommunens upphandlingar.

Samverkan mellan näringslivsfrågorna och samhällsplaneringsprocesserna är centralt i det fortsatta utvecklingsarbetet. Näringslivsperspektivet ska komma med i tidiga skeden i planärenden och annan verksamhetsplanering i kommunen.

En viktig del för att skapa det bästa företagsklimatet är att kommunens kärnverksamheter ska vara av hög kvalitet i alla avseenden. Därmed finns det också en tydlig koppling mellan kvalitetsarbetet i t ex förskolor, skolor, äldreomsorg, fritids- och kulturverksamheter och arbetet med näringslivsfrågor. Det är viktigt att alla medarbetare ser den kopplingen och hur var och en spelar roll för arbetet med företagsklimat. Den årliga interna "Näringslivsveckan" ger inspiration och kunskap.

Kommunen ska ha hög närvaro och tillgänglighet i relation till företag. En nära dialog förs där företagets behov och synpunkter lyssnas in, bland annat genom fortsatta kontinuerliga företagsbesök, företagsfrukostar mm. En extra satsning görs genom en företagsbesöksdag, då politiker och ledande tjänstepersoner i mindre grupper genomför ett 30-tal företagsbesök.

För att ytterligare synliggöra arbetet och påverka hur företagsklimatet uppfattas görs en satsning på kommunikation. Redan befintliga kommunikationsinsatser och kanaler, så som nyhetsbrev och sociala medier, kompletteras med ytterligare insatser och en särskild kommunikationsplan upprättas.

1.3.5 Trygghet

I den av fullmäktige antagna strategiska planen för mandatperioden lyfts trygghet fram som ett viktigt område för samhällsutvecklingen i kommunen.

Kommunfullmäktige har angett att tryggheten och det brottsförebyggande arbetet ska öka som ett prioriterat mål för kommunen för 2024. Kommunstyrelsen och nämnderna har angett så väl prioriterade mål som uppdrag som handlar om trygghet och brottsförebyggande arbete.

Här redovisas samlat och övergripande det arbete som utförs för att nå målen.

Trygghet är ett av de kammungemensamma områden som involverar hela förvaltningen. Det är en strategisk och övergripande fråga som kräver tvärsektorielt arbete. Trygghet är ett mångfasetterat och komplext område och det kräver därmed också så väl strategiska och långsiktiga insatser som konkreta åtgärder här och nu. Samverkan är avgörande för att nå målen, såväl internt i förvaltningen och kommunkoncernen som externt med andra myndigheter, företag, föreningar och civilsamhället i övrigt.

En särskild styrgrupp för förvaltningens arbete med trygghet har tillskapats för att säkerställa ledning, styrning, helhetssyn, resultat och uppföljning av arbetet. Arbetssätt och processer är under uppbyggnad och kommer att utformas under året.

Det dagliga arbetet i kommunens kärnverksamheter bidrar på många sätt till att skapa trygghet. Enligt uppdrag från socialnämnden och nämnden för utbildning, kultur och fritid ska trygghetsresurser inom socialtjänst, skola och fritid

kraftsamlas för att i samverkan med polisen och föreningslivet öka vuxennärvaron i otrygga miljöer. En plan kommer att utarbetas i bred samverkan för genomförande av uppdraget.

Kunskap om trygghetsområdet och vad som skapar upplevelsen av trygghet respektive otrygghet är av stor vikt för att vidta ändamålsenliga åtgärder. Under året genomförs kunskapshöjande insatser riktat till både chefer och medarbetare.

Arbetet med trygghet hänger nära samman med det brottsförebyggande arbetet. Många brottsförebyggande åtgärder har även trygghetshöjande effekter. 1 juli 2023 trädde lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete i kraft. Där åläggs kommunerna ett särskilt ansvar för det brottsförebyggande arbetet och det anges konkreta skyldigheter för kommunen. En kartläggning av brottslighetens omfattning och konsekvenser ska göras, orsaker ska analyseras och en åtgärdsplan för att förebygga brott ska utarbetas. Kommunerna får ett särskilt statsbidrag för att arbeta enligt lagen. En utvecklingsledare med inriktning brottsförebyggande anställs och kommer att ha i uppdrag att driva och samordna arbetet. Rollen är organisatoriskt placerad inom sektorn för socialtjänst, men kommer att ha en nyckelroll i att etablera tvärsektorieellt arbete.

Enligt ett uppdrag från kommunstyrelsen kommer förvaltningen ta fram förslag på hur arbetet med brottsförebyggande rådet kan utvecklas och förbättras.

Löpande samverkan sker med Polismyndigheten för att skapa förutsättningar för effektiva insatser, god närvaro och gemensamma lägesbilder. Ordningsvakter har regelbunden närvaro i Mölnlycke och Landvetter centrum enligt beslutade LOV3-områden. Tillstånd om kamerabevakning i Mölnlycke och Landvetter centrumdelar kommer att sökas. Syftet är att bidra till ökad trygghet för de som rör sig i kommunens centrumdelar och all områdesbevakning arbetar därför relationsbyggande. Utöver ordningsvakter används även väktare som bevakar kommunens fastigheter i samtliga kommundelar. Omfattning och prioriteringar justeras utifrån rapportering, iakttagelser och rådande lägesbild.

En annan viktig del för att skapa trygga centrum i kommunen är det löpande samverkansarbetet med fastighetsägare och näringsidkare. Arbetet handlar om att underhålla och utveckla centrummiljöer med trivselskapande åtgärder till attraktiva platser som upplevs som trygga under dygnets alla timmar. Konceptet med gemensamma trygghetsvandringar är ett annat verktyg för konkreta insatser och utvecklad samverkan. Dessa kommer att genomföras på ytterligare platser under året.

1.3.6 Systematisk kvalitetsuppföljning

I den av fullmäktige antagna strategiska planen för mandatperioden lyfts systematisk kvalitetsuppföljning fram som ett viktigt område för utveckling. Kommunstyrelsen och nämnderna har gett förvaltningen flera uppdrag att skapa systematisk uppföljning inom olika områden, gemensamt för uppdragen är att principen om uppföljning – analys – åtgärder som är rullande på årsbasis, lyfts fram som viktigt för att skapa systematik.

Systematiskt kvalitetsarbete ska syfta till att synliggöra kvalitet och likvärdighet i kommunen, vad vi gör, hur och varför och vad det leder till. Det systematiska

kvalitetsarbetet ska vara samordnat och känt genom hela förvaltningen.

Systematisk kvalitetsuppföljning berör hela förvaltningen och är en strategisk och övergripande fråga som kräver tvärssektoriellt arbete. På uppdrag av förvaltningsledningen har en tvärssektoriell arbetsgrupp skapats för att utveckla arbete med systematisk kvalitetsuppföljning. Arbetsgruppen kommer påbörja sitt arbete under 2024. Uppdraget är att utveckla samordningen och systematiken i kvalitetsarbetet, förvaltningsgemensamma metoder och arbetssätt samt att skapa förbättrad rapportering avseende resultat, analys, åtgärder och uppföljning. Utgångspunkten i arbetet är kvaliteten i grunduppdragen. Arbetsprocessen bedöms vara långsiktig och kommer pågå under längre tid och förändringar i arbetssätt kommer införas stegvis.

1.4 Mål och uppdrag

1.4.1 Mål för god ekonomisk hushållning

Målen för god ekonomisk hushållning i Härryda kommun ska medverka till att varje generation tar ansvar för sin konsumtion av kommunal verksamhet och efterlämnar miljömässiga, sociala och ekonomiska förutsättningar som är minst lika goda som vid övertagandet.

1.4.1.1 Finansiella mål

Kommunallagen anger att mål och riktlinjer för verksamheten ska beaktas och att finansiella mål ska anges. De finansiella målen utgör ett verktyg för att kunna bedöma den finansiella situationen och utvecklingen, och därmed fastslå om kommunen har en god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv. Kommunfullmäktiges finansiella mål syftar bland annat till att klara av framtida pensionsutbetalningar utan att urholka kommunens likviditet. Målen mäts och analyseras både i ett rullande fyraårsperspektiv och sett till det enskilda året.

1.4.1.2 Soliditeten ökar med en procentenhet per år

Plan för genomförande

Soliditeten beskriver kommunens betalningsförmåga på lång sikt och visar på hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats via resultaten och samlats under eget kapital. Kommunen redovisar endast soliditet enligt fullfonderingsmodellen. Målsättningen är att soliditeten ska öka med en procentenhet. I bokslut 2022 var kommunens soliditet 55 procent, vilket var en ökning jämfört med året innan om 11 procentenheter. Den stora ökningen förklaras dels av ett gott resultat och att kommunen inte längre har några banklån. Delar av tidigare lån övertogs av HVAAB och resterande lån amorterades av. För 2023 budgeteras soliditeten 49 procent. Prognosen för 2023 visar på högre soliditetsnivåer då resultatet väntas bli bättre än budgeterat samt att investeringsvolymen inte når upp till budgeterade nivåer.

Det finansiella målet "*soliditeten ökar med en procentenhet per år*" kommer att nås både för det enskilda året och sett ut ett rullande fyraårsperspektiv för åren 2024-2025. Sett ur ett rullande fyraårsperspektiv uppnås målet om en procents ökning inte under 2026, däremot sett till varje enskilt år nås målet även 2026.

Indikator/mått	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Förändring av soliditet	11	-6	3	1	3
Soliditet, rullande fyra	6,5	4,5	5	2,25	0,25

1.4.1.3 Resultatet är 2,5 procent av skatter och generella statsbidrag

Plan för genomförande

Till följd av hög inflation har pensionskostnaderna ökat kraftigt 2023 och

framförallt 2024. Det budgeterade resultatet för 2024 är därför lägre än vad målet för god ekonomisk hushållning anger. För att nå målet krävs en resultatnivå om 69 mnkr och budgeterat resultat uppgår till drygt 30 mnkr. Inför 2025-2026 prognostiseras inflationen tryckas tillbaks och då sjunker också kostnaderna för pensioner. Det gör att resultatnivån stiger för dessa år och målet nås med marginal. Sett ur ett rullande fyraårsperspektiv kommer målet däremot att nås alla år.

Indikator/mått	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Resultatets andel av skatter och bidrag	12,2	0,3	1,1	4,6	5,8
Resultatandel, rullande fyra	10,3	6,7	6,5	4,6	3

1.4.1.4 Verksamhetsmål

Kommunfullmäktige har fastställt fyra verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning. Målen avser bostadsbyggande, förskoleverksamheten, grundskola och gymnasiet samt bostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning. Nedan redovisas de fastställda verksamhetsmålen för nämndens verksamhetsområde med utfall per indikator.

1.4.1.5 Bostadsbyggandet utformas så att en befolkningsökning på 1,5 % kan mötas med bostäder i alla ägande- och upplåtelseformer

Plan för genomförande

Produktionsplan för bostäder och verksamheter upprättas med en genomförandetid på fem år och med en årlig revidering av planen. Produktionsplan är det planeringsverktyg som utgör grunden för befolknings-tillväxten och ett planeringsunderlag för övriga sektorer. Genom exploaterings-avtal med olika aktörer kan kommunen skapa ett varierat utbud av bostäder och utnyttja konkurrensen bland bostadsproducenterna.

Det rådande konjunkturläget gör att bostadsbyggandet inom de antagna detaljplanerna inte kommit igång som planerat, vilket påverkar antal färdigställda lägenheter och därmed möjligheten till en befolkningsutveckling enligt kommunens satta mål. Enbart i de lagakraftvunna men ännu inte påbörjade detaljplaner finns det möjlighet att uppföra ca 1 500 bostäder. Dessutom inryms det 3 000-5 000 bostäder i pågående detaljplaner samt beviljade planbeskedsansökningar. Målet bedöms ändå kunna uppfyllas på längre sikt i och med den mängd bostäder i antagna och pågående detaljplaner.

Indikator/mått	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Befolkningstillväxt, (%)	0,5	0,7	2	1,94
Antal färdigställda lägenheter	103	201	389	496
Andel av större exploateringsområden med alla tre upplåtelseformerna, %.	80	80	80	80
Antal varianter på lägenhetsstorlekar i nyproducerade områden med flerbostadshus (1–5 rum och kök).	5	5	4	5

1.4.2 Kommunstyrelsens mål och uppdrag

1.4.2.1 Tryggheten och brottsförebyggande arbetet ska öka

Prioriterat mål: Tryggheten i Härryda kommun ska öka

Plan för genomförande

Förvaltningens arbete med målet att öka tryggheten beskrivs samlat under avsnittet Kommungemensamma områden – Trygghet.

En förvaltningsövergripande styrgrupp har skapats och sektorn för teknik och förvaltningsstöd, har processledningsansvar för arbetet. Dessutom tillkommer under året resurser i form av satsning på det brottsförebyggande arbetet som finansieras genom statsbidrag och sammantaget bedöms det ge goda förutsättningar för ett fokuserat arbete med målet.

Genomförande av uppdraget om systematisk uppföljning av trygghetsarbetet, som beskrivs nedan, tydliggör hur arbetet ska systematiseras och följas upp via nyckeltal och indikatorer.

Uppdrag: Förvaltningen får i uppdrag att ta fram förslag på systematisk uppföljning av tryggheten i kommunen. Den systematiska uppföljningen ska följa principen om uppföljning - analys – åtgärder som är rullande på årsbasis

Plan för genomförande

Tryggheten i kommunen följs upp via SKR:s Öppna jämförelser trygghet och säkerhet samt undersökningar så som LUPP (enkät för lokal uppföljning av ungdomspolitiken), den nationella folkhälsoenkäten "Hälsa på lika villkor" samt SCB:s medborgarundersökning. Uppföljningen kommer systematiseras och samlas för att följa utvecklingen, analysera samband och identifiera behov av åtgärder.

Förvaltningen kommer att ta fram ett förslag på systematisering av trygghetsarbetet. Förslaget presenteras för kommunstyrelsen i maj 2024.

Uppdrag: Förvaltningen får i uppdrag att ta fram förslag på hur arbetet med brottsförebyggande rådet kan utvecklas och förbättras. Ett tidigare uppdrag finns att utreda införandet och organisering av ett trygghetsråd.

Plan för genomförande

Under året kommer förvaltningen ta fram ett förslag på gemensamt strategiskt forum för brottsförebyggande och trygghetsskapande frågor vilket kan komma att ersätta nuvarande brottsförebyggande råd samt möta behovet av ett trygghetsråd. Förslaget kommer också beakta nya lagstiftningens (Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete) intention om att kommunerna

ska inrätta ett strategiskt råd för brottsförebyggande arbete, där kommunen och relevanta aktörer ingår.

En första återrapportering kommer att ske till kommunstyrelsen innan sommaren 2024.

***Uppdrag:** Förvaltningen får i uppdrag att presentera förslag på plan och finansiering för att kameror ska kunna sättas upp på alla kommunens fastigheter.*

Plan för genomförande

Säkerhetsfunktionen och fastighetsfunktionen ska ta fram förutsättningar för kamerabevakning på samtliga fastigheter kommunen äger. Underlaget inkluderar omfattning, kostnad, tidsåtgång och juridiska förutsättningar för installation av utvändiga kamerabevakning med syfte att förebygga och utreda brott.

Presentation av förutsättningar sker till kommunstyrelsen i april 2024.

1.4.2.2 Sveriges bästa skola och kompletta grundskolebetyg för alla elever

***Prioriterat mål:** Skadegörelsen i och runt kommunens skolor ska minska och det ska vara nolltolerans mot klotter och skadegörelse.*

Plan för genomförande

Både kommunstyrelsen och nämnden för utbildning, kultur och fritid har angett att skadegörelsen i och runt kommunens skolor ska minska och att det ska vara nolltolerans mot klotter och skadegörelse, som ett prioriterat mål. Målet är en del av arbetet med ett annat kommunövergripande prioriterat mål; att ha Sveriges bästa skola.

Tvärsektoriellt arbete

Förvaltningen har ett gemensamt ansvar för arbetet med att minska skadegörelse och klotter i och runt kommunens skolor. Genom att använda en kombination av konkreta insatser, förebyggande åtgärder, tillsyn, utbildning och samarbete mellan förvaltningens sektorer kan målet nås.

Snabba åtgärder och förenklade rutiner

Genom att reagera och agera snabbt på klotter och skadegörelse minskar de negativa effekterna samtidigt som känslan av trygghet ökar. Målet är att upptäckt klotter utomhus tas bort inom 24 timmar. Kommunen har en upphandlad aktör som utför klottersanering. Under året ska samverka mellan alla inblandade, även de kommunala bolagen, ses över för att säkerställa informationsflöde och gemensamt fokus på snabba åtgärder. Vidare ser förvaltningen ett behov av att öka medvetenheten bland kommunens invånare om vikten att rapportera klotter och skadegörelse. Ett led i detta är att se över hur systemet för felanmälan kan förbättras, bli enklare och mer användarvänligt.

Kamera- och områdesbevakning

Utvändig skadegörelse på kommunens skolor motverkas genom kamerabevakning samt områdesbevakning. Kamerabevakningen syftar både till att motverka skadegörelse och underlätta polisens brottsutredningar. Fem av kommunens skolor och en förskola är utrustade med utvändiga kameror och fortsatt utbyggnad sker löpande. Väktare från områdesbevakningen är ofta först på plats vid en händelse och för att minska konsekvensen av anlagda bränder utrustas dessa med materiel och förmåga till brandsläckning.

Förebyggande arbete på skolor - gemensamt ansvar

Att förebygga att skadegörelse och klotter uppstår i och kring skolor är centralt för att uppfylla målet. I det förebyggande arbetet är det viktigt att alla medarbetare som verkar på skolorna involveras och att eleverna görs delaktiga i att påverka sin skolmiljö. Att involvera eleverna i förbättringen av den egna miljön är en grundläggande princip för att skapa meningsfull och elevanpassad skolmiljö. Skolan arbetar för att öka vuxennärvaron på raster och i skolans lokaler, utifrån varje skolas behov. Det ska finnas tydliga lokala rutiner på varje skola och förutsättningar för nära dialog och samarbete mellan t ex pedagoger, städservice och fastighetsfunktionen.

En nystartad arbetsgrupp med representanter från sektorn för teknik och förvaltningsstöd och verksamhetsområde grundskola inom sektorn för utbildning, kultur och fritid ska ta fram åtgärdsförslag och riktlinjer för att förebygga, minska och snabbt åtgärda skadegörelse och klotter i skolorna. Under året kommer en modell utvecklas för hur den invändiga skadegörelsen ska rapporteras för att ge bättre uppföljning.

Skolmiljön i fokus

Grundskolornas arbete med ordningsregler, värdegrund och förhållningssätt är en viktig del i det förebyggande arbetet. Nolltolerans mot skadegörelse och klotter kommer till uttryck i skolornas ordningsregler och klassrumsregler och arbetet med att förankra och efterleva detta sker kontinuerligt. Det nya arbetssättet där elever blir ersättningsskyldiga för kostnader som uppkommer till följd av skadegörelse eller klotter tillämpas. Rektorsgruppen kommer att ta upp frågan för att skapa ytterligare gemensamt fokus kring att minska skadegörelse och klotter. Även elevråden kommer att involveras i arbetet och frågan uppmärksammas särskilt i arbetsmiljöronder där även elevskyddsombuden ingår. Utbildning genomförs för elevskyddsombud som ska ha ett större ansvar för elevernas skolmiljö. Frågan kommer också att lyftas i ungdomsrådet för dialog om hur barn och unga blir delaktiga och ansvarstagande kring miljön i skolorna.

Uppföljning

Indikatorer kommer tas fram för att mäta måluppfyllelsen, se även genomförande kopplat till uppdraget om att ta fram systematisk uppföljning av trygghet, klotter och skadegörelse i och kring skolor.

Uppdrag: Förvaltningen får i uppdrag att ta fram förslag på systematisk uppföljning av trygghet, klotter och skadegörelse i och kring våra skolor. Den systematiska uppföljningen ska följa principen om uppföljning - analys – åtgärder som är rullande på årsbasis.

Plan för genomförande

För att få en tydligare bild av skadegörelsen på respektive skola kommer nuvarande statistik kompletteras med information om invändig skadegörelse och trygghet. Förvaltningen ska även undersöka möjligheten att förenkla rapportering av skadegörelse och klotter för att skapa ett mer komplett underlag för analys och åtgärder. De förbättrade verktygen, för uppföljningen som tas fram under inledningen av året, är i drift inför läsårsstart i augusti 2024.

Modellen för den systematiska uppföljningen redovisas per augusti. Resultatet redovisas för kommunstyrelsen i samband med bokslutet 2024.

Uppdrag: Förvaltningen får i uppdrag att ta fram en plan för vilka, hur och i vilken ordning, skolorna ska bytas ut, finansieringsplan, samt hur skolverksamheten ska kunna bedrivas under byggnationstiden. I processen ska verksamhetsansvarig nämnd för utbildning, kultur och fritid, samt kommunstyrelsen som ansvarig för kommunens fastigheter vara delaktig och informerade.

Plan för genomförande

Förvaltningens lokalresursplaneringsgrupp har fått i uppdrag att ta fram en plan för större renoveringar samt nybyggnation av utbildningslokaler samt årligen uppdatera planen. Denna kommer att redovisas i ett särskilt avsnitt i lokalresursplanen från och med 2024. Planen ska innehålla när förskolor och skolor ska renoveras samt evakueringslösningar för respektive renovering.

I nuvarande lokalresursplan finns rutiner för att säkerställa finansiering av tillkommande lokalbehov. I och med att större renoveringar lyfts in i lokalresursplanen säkerställs även att det finns en plan för finansiering av dessa.

Regelbundna avstämningar kommer att göras med nämnden för utbildning, kultur och fritid samt kommunstyrelsen.

1.4.2.3 Kommunen ska ha en stark ekonomi

Prioriterat mål: De finansiella målen ska uppnås utan högre skatteuttag

Plan för genomförande

Skattesatsen planeras vara oförändrad under planperioden men de finansiella målen nås endast delvis eftersom resultatet för 2024 är förhållandevis lågt i

enlighet med beslutad budget. Soliditetsmålet nås sett till varje enskilt år. Resultatmålet nås inte under 2024 men enligt plan nås målet både 2025 och 2026. Indikatorer för god ekonomisk hushållning finns.

Uppdrag: Förvaltningen får i uppdrag att göra en genomlysning av alla verksamheter som ligger under kommunstyrelsen i syfte att fokusera kommunens ekonomi på kärnverksamheter. Genomlysningen ska omfatta ekonomi, organisering, effektivitet och ändamålsenlighet.

Plan för genomförande

I den strategiska planen för mandatperioden framgår att fokus ska vara på kommunens kärnverksamheter och att verksamheter och kostnader som inte ingår i kärnuppdraget ska omprövas. I kommunstyrelsens mål och inriktningsdokument får förvaltningen i uppdrag att göra en genomlysning av alla verksamheter under kommunstyrelsen. Genomlysningen ska omfatta ekonomi, organisering, ändamålsenlighet och effektivitet och ska göras av opartisk extern resurs med sakkompetens inom området. En förnyad konkurrensutsättning kommer genomföras bland ramavtalsleverantörer. Kravspecifikation för uppdraget är under framtagande men ett övergripande syfte är att genomlysningen ska generera förslag på hur organiseringen ska se ut i framtiden.

Genomlysningen kommer att utgå från befintligt material i form av relevanta styrdokument tidigare genomlysningar, befintliga uppdragsformuleringar, mätningar av kundnöjdhet samt andra relevanta dokument.

Uppdraget planeras vara klar till augusti.

1.4.2.4 Platsutveckling/turism (cykelled genom kommunen)

Uppdrag: Förvaltningen får i uppdrag att ta fram en plan för möjliggörande av en cykelled genom kommunen i samverkan med Västra Götalandsregionen, medborgare och näringslivet.

Plan för genomförande

Sektorn för samhällsbyggnad kommer att leda arbetet där en kommunövergripande arbetsgrupp med olika kompetenser, bland annat mark- och exploatering, trafik, näringslivsenhet, kultur- och fritid samt förankras med rådet för idéburen verksamhet. I utredningen kommer förvaltningen att kartlägga befintliga cykelleder, vilka besöksmål leden kan kopplas till och därefter undersöka möjligheterna och kostnaderna för att peka ut och skylta upp en cykelled. Utredningsuppdraget behöver analysera bland annat markägarförhållanden, naturliga rörelsemönster bland cyklister samt kopplingen till den regionala cykelplanen och grannkommunernas eventuellt utpekade och planerade cykelleder. Även en omvärldsbevakning för att inhämta kunskap och

exempel på upplägg på likdanande leder kommer att göras, tex Kattegattleden.
Förvaltningen gör bedömningen att en återkoppling till politiken kan ske innan sommaren med en redovisning av uppdraget inklusive prognostiserade investerings- och driftkostnader.

1.5 Ekonomi

1.5.1 Finansiell utveckling

Resultatbudget

Belopp i mnkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens nettokostnader exklusive avskrivningar	2 120,0	2 399,7	2 508,6	2 539,9	2 624,1
Avskrivningar	127,6	139,4	153,2	161,7	168,7
Verksamhetens nettokostnader	2 247,6	2 539,1	2 661,8	2 701,6	2 792,8
Skatteintäkter	2 263,4	2 341,1	2 479,7	2 639,9	2 775,5
Generella statsbidrag och utjämning	305,3	266,7	276,3	223,8	212,9
Finansiella intäkter	18,3	11,4	11,0	3,0	3,0
Finansiella kostnader	-2,6	-1,0	-1,5	-2,0	-2,0
Finansiella kostnader för pensioner	-22,5	-70,8	-73,2	-30,6	-21,8
Resultat	314,3	8,3	30,5	132,5	174,8
<i>Resultat enligt blandmodell</i>	295,3	16,6	48,1	110,3	148,0

Balansbudget

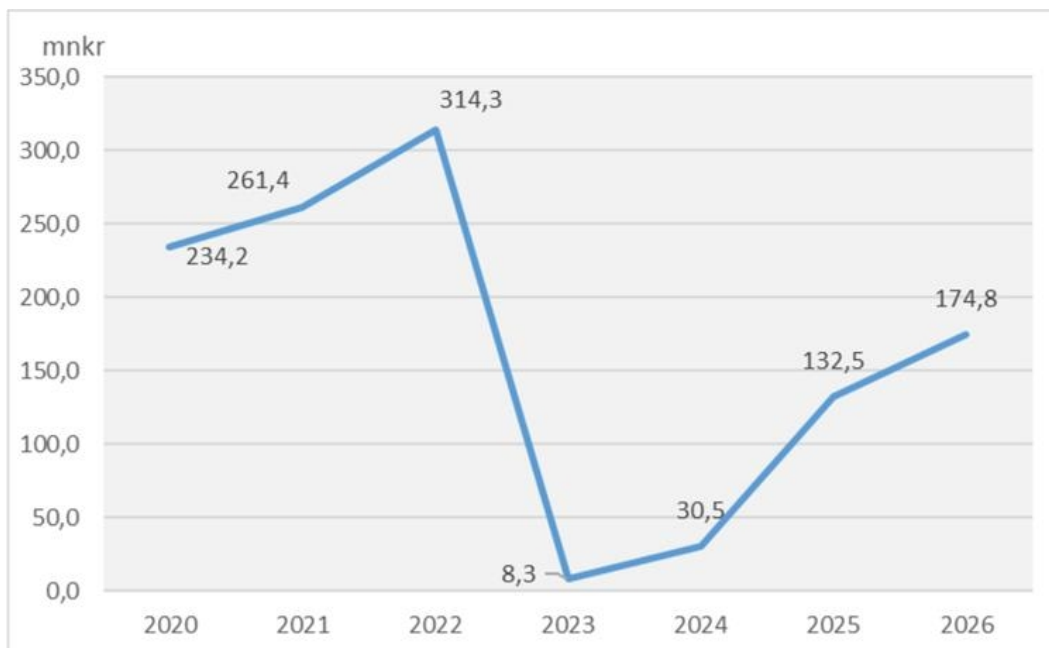
Belopp i mnkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella tillgångar	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4
Materiella tillgångar	2 294,9	2 486,4	2 461,3	2 599,5	2 664,0
Finansiella tillgångar	217,3	206,1	217,3	217,3	217,3
Summa anläggningstillgångar	2 512,6	2 693,0	2 679,0	2 817,2	2 881,7
Tomtmark för försäljning, förråd och lager	152,2	361,6	206,1	307,1	243,1
Fordringar	285,1	50,0	285,1	285,1	285,1
Likvida medel	307,6	50,0	319,3	247,4	347,4
Summa omsättningstillgångar	744,9	461,6	810,5	839,6	875,6
SUMMA TILLGÅNGAR	3 257,5	3 154,6	3 489,5	3 656,8	3 757,3
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	1 784,8	1 544,8	1 823,6	1 956,1	2 130,9
<i>varav årets resultat</i>	<i>314,3</i>	<i>8,3</i>	<i>30,5</i>	<i>132,5</i>	<i>174,8</i>
Skulder					
Avsättningar för pensioner	805,8	833,4	1 012,1	995,5	962,5
<i>varav avsättning pensionsskuld intjänat före 1998</i>	<i>534,5</i>	<i>528,5</i>	<i>560,0</i>	<i>537,8</i>	<i>511,0</i>
Övriga avsättningar	147,0	8,3	147,0	147,0	147,0
Långfristiga skulder	53,1	175,7	153,1	153,1	153,1
<i>varav lån i banker och kreditinstitut</i>	<i>0,0</i>	<i>130,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
Kortfristiga skulder	466,8	592,4	353,7	405,1	363,8
SUMMA SKULDER	1 472,7	1 609,8	1 665,9	1 700,7	1 626,4
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	3 257,5	3 154,6	3 489,5	3 656,8	3 757,3
SOLIDITET	55 %	49 %	52 %	53 %	56 %

Resultat

Resultaten för perioden ligger mellan 31-175 mnkr per år. Det betyder ett genomsnittligt resultat per år om 113 mnkr. Kommuner ska enligt lag redovisa pensionsskulden enligt blandfundsmodellen. Härryda kommun tillämpar fullfundsmodell och ska därför vid bokslut justera resultatet enligt blandfond vilket påverkar resultatet både negativt och positivt beroende på vilket år som avses. Under 2024 försämras resultatet med fullfond eftersom pensionsskulden intjänad före -98 räknas upp med inflationen. Det gör att resultatet med fullfond är knappt 18 mnkr lägre än med blandmodellen. Under 2025 och 2026 prognostiseras inflationen sjunka och då visar fullfundsmodellen ett högre resultat än blandmodellen. Resultatet justerat till blandfundsmodell uppgår till mellan 48-148 mnkr.

För att nå det finansiella målet "resultatet är 2,5 procent av skatter och generella statsbidrag" behövs ett årligt positivt resultat om mellan ca 69-75 mnkr. Målet ska ses till det enskilda året. Med nuvarande budgeterade resultatnivåer nås inte målet det enskilda året 2024 men om målet ses i ett rullande fyraårsperiod nås målet tack vare goda resultat tidigare år. Under 2025-2026 nås målet både sett till det enskilda året och sett till rullande fyra.

Bilden visar utfall för åren 2020-2022 och budget för åren 2023-2026.

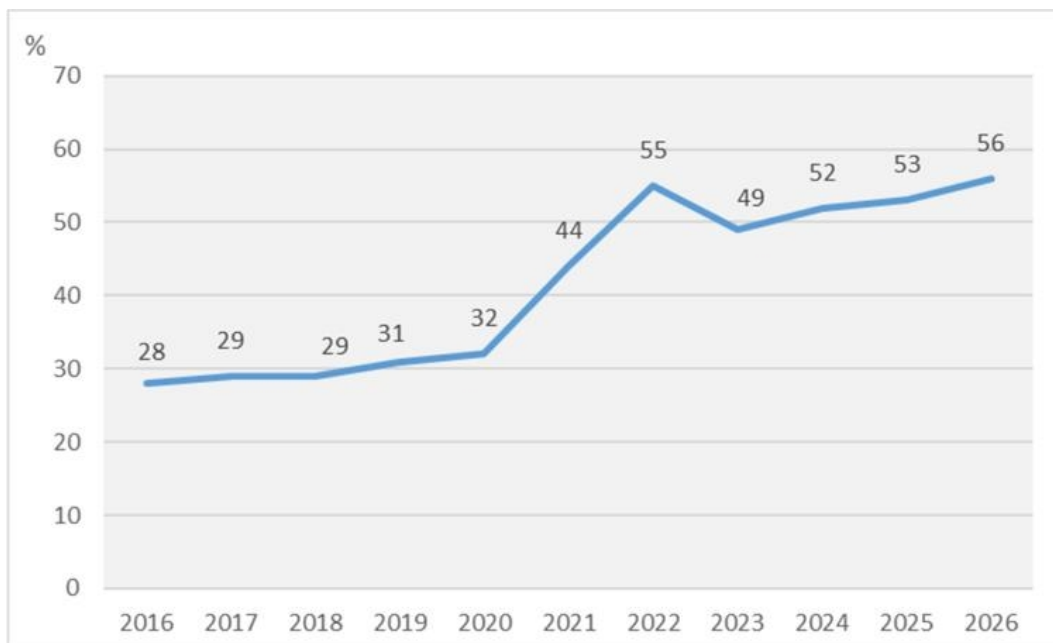

Soliditetsutveckling

Soliditeten beskriver kommunens betalningsförmåga på lång sikt och visar på hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats via resultaten och samlats under eget kapital. Kommunen redovisar endast soliditet enligt fullfonderingsmodellen. Målsättningen är att soliditeten ska öka med en procentenhet per år samt en procentenhet i genomsnitt under en rullande fyraårsperiod. I bokslut 2022 var kommunens soliditet 55 procent, vilket var en ökning jämfört med året innan om 11 procentenheter. Den stora ökningen förklaras dels av ett positivt resultat och att kommunen inte längre har några banklån. Delar av tidigare lån övertogs av HVAAB och resterande lån amorterades av. För 2023 budgeterades soliditeten till 49 procent. Prognosen för 2023 visar på högre soliditetsnivåer då resultatet väntas bli bättre än budgeterat samt att investeringsvolymen inte når upp till budgeterade nivåer.

För år 2026, som är det sista året i planperioden, beräknas soliditeten till 56 procent. Förklaringen till den fortsatta ökningen av soliditeten är lägre investeringsvolymen än tidigare vilket i sin tur gör att lånebehovet minskar.

Det finansiella målet "soliditeten ökar med en procentenhet per år" kommer att nås både för det enskilda året och sett ut ett rullande fyraårsperspektiv för åren 2024-2025. Sett ur ett rullande fyraårsperspektiv uppnås målet om en procents ökning inte under 2026, däremot sett till det enskilda året nås målet även 2026.

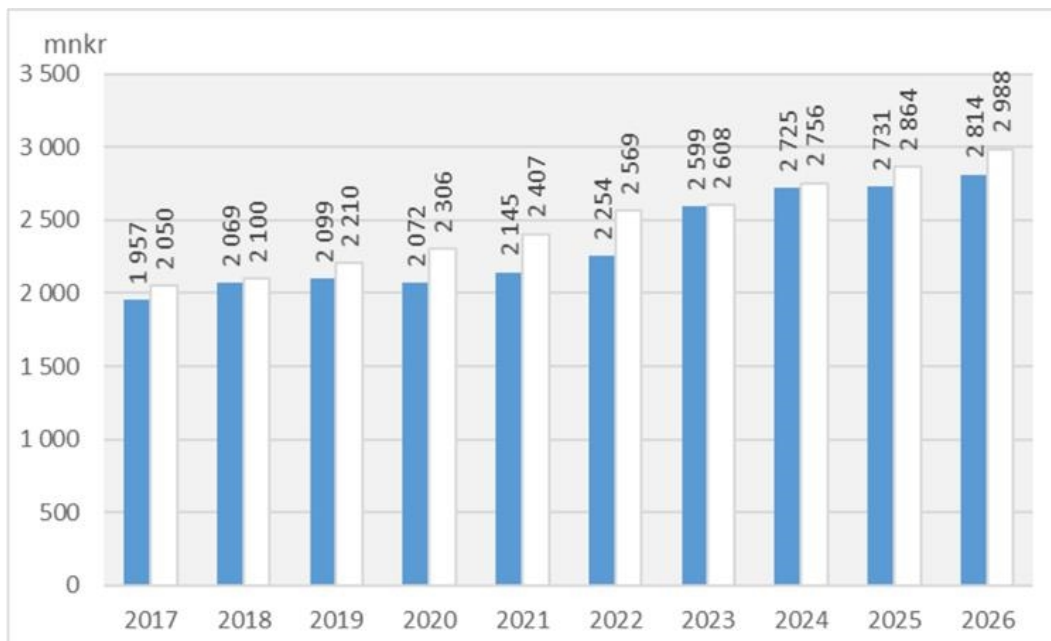
Skatteintäkter och förändring av nettokostnader

Skatteprognosen bygger på prognoser och uppgifter från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) men hänsyn är också tagen till kommunens egen befolkningsprognos. Om inte befolkningsutvecklingen i Härryda kommun blir den planerade kommer intäkterna att förändras och justeringar i budgeten att bli nödvändiga.

I skatteprognosen från SKR per april 2023 (cirkulär 23:20) ökar skatter och utjämning 2024 med 5,7 procent jämfört med budgeterade värden för 2023. Det motsvarar ca 148 mkr vilket är en mycket hög ökning. Att ökningen är så pass hög beror på att budget för 2023 bygger på SKR:s prognos från april 2022 då skatteunderlagsutvecklingen såg sämre ut. Den prognosen visade sig i efterhand vara betydligt mer pessimistisk än vad nuvarande prognos för 2023 säger. Från och med 2024 är ökningstakten inte lika hög.

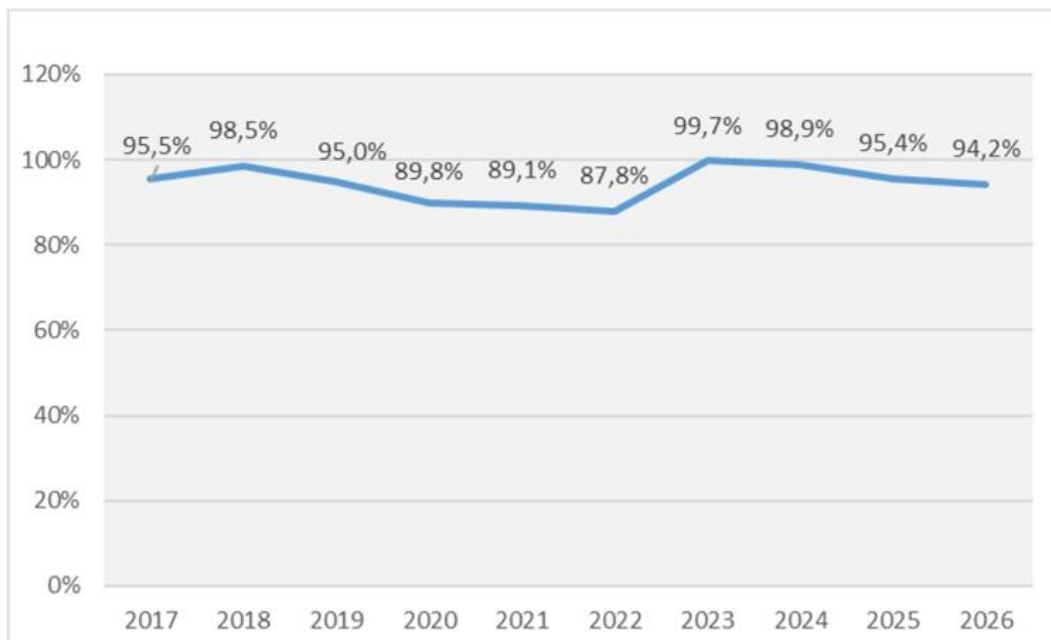
Ökningen av skatteintäkter är avsedd att finansiera lönehöjningar i befintlig verksamhet, inflation för övriga kostnader samt volym- och eventuella ambitionshöjningar.

Skatter och generella statsbidrag samt nettokostnader

Diagrammet redovisar verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar och finansnetto samt utvecklingen av skatteintäkter inklusive utjämnings. Vänster stapel visar nettokostnader och höger stapel visar skatteintäkter och utjämnings. Skillnaden mellan staplarna motsvarar budgeterat resultat.

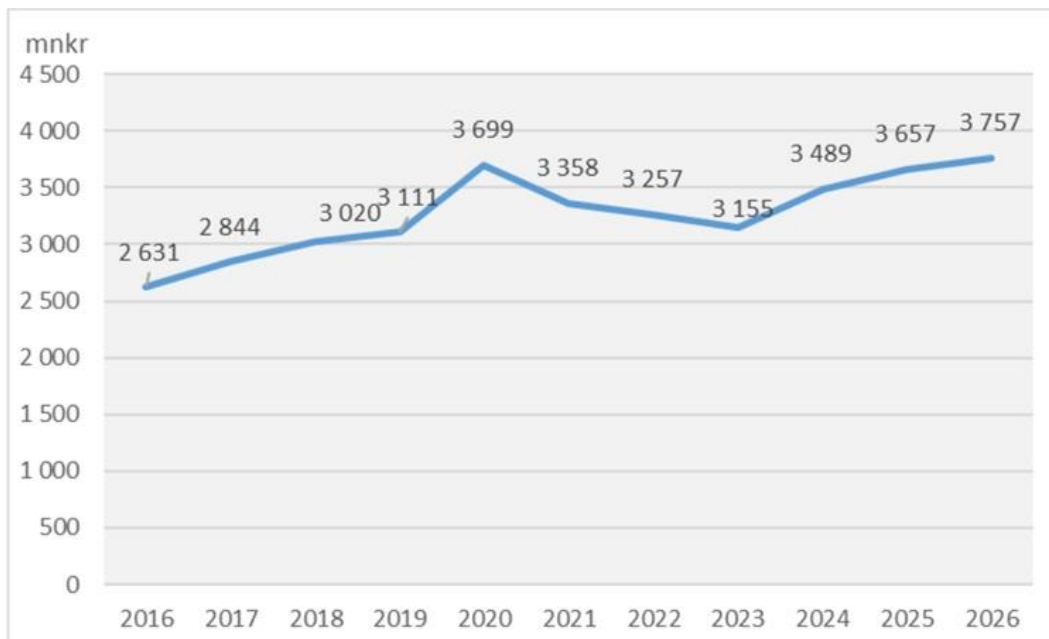
Nettokostnadsandel

Diagrammet redovisar nettokostnadernas andel av skatteintäkterna.

Tillgångar och investeringar

De totala tillgångarna har ökat de senaste åren men förväntas avta eftersom VA-verksamheten bolagiserades från och med 2021. Investeringsvolymen sjunker avsevärt när byggnation av nya vattenverket i Hindås inte längre sker i kommunal regi. Även nybyggnation av skollokaler minskar när barn i för- och grundskoleålder inte ökar på samma sätt som tidigare år. Däremot har befintliga skollokaler behov av upprustning och renovering under kommande planperiod.

Bilden beskriver utvecklingen av de sammanlagda tillgångarna i kommunen.

Det bedömda investeringsbehovet för perioden 2024-2028 är 1 343 mknkr, varav 159 mknkr avser 2024. Maximal investeringsvolym är fastställd till 300 mknkr. Med stor sannolikhet kommer dock ett flertal objekt som budgeterats för år 2023 att utföras 2024 eller senare. De budgeterade investeringarna beräknas kunna finansieras via resultat och avskrivningar och lånesumman beräknas inte öka.

Långfristiga skulder

De långfristiga skulderna uppgick i bokslut 2022 till 53 mknkr och det motsvarade gatukostnadsersättningar och investeringsbidrag. Banklånen amorterades i sin helhet eller fördes över till HVAAB och vid bokslutet 2022 hade kommunen inga banklån.

Under planperioden är investeringsvolymen förhållandevis hög sett till de budgeterade resultaten för 2023 och 2024. Det innebär att kommunen eventuellt kan behöva låna upp till 100 mknkr någon gång under planperioden.

Känslighetsanalys

Tabellen visar vilken effekt olika händelser har på Härryda kommuns ekonomi. Små förändringar innebär stora belopp, vilket visar hur viktigt det är med en marginal då budgeten fastställs.

Förändringar i känslighetsanalys, årseffekt för budgetår 2023	mnr
Löneökning med 1 procent inklusive sociala avgifter	19,2
Räntan höjs/sänks 1 procent, på ett års sikt (låneräntan)	0,5
Inflationsförändring för övriga kostnader, 1 procent	11,4
Skatteunderlagsförändring rikets, 1 procent	24,8
Förändrad utdebitering med 10 öre	12,2

1.5.2 Sammanställning av drift- och investering

Driftbudget

Belopp i tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunstyrelse	186 946	327 048	308 291	354 807	357 010
Nämnd för utbildning, kultur och fritid	1 327 548	1 448 622	1 425 991	1 452 509	1 476 320
Socialnämnd	720 111	794 698	805 368	808 685	814 135
Politisk organisation	15 752	14 018	14 221	13 531	14 231
Finansförvaltning	-2 564 624	-2 592 695	-2 584 414	-2 762 036	-2 836 446
Resultat	314 267	8 309	30 543	132 504	174 750

Jämfört med kommunfullmäktiges junibudget är ramarna justerade med beslutad lönerevision för 2023. Det innebär en omfördelning från finansförvaltningen till nämnderna och påverkar inte resultatnivån. För att tillskapa en kommunstyrelsens reserv föreslås 8 mnkr flyttas från finansförvaltningen till kommunstyrelsen under 2024. Detta innebär en förändring jämfört med kommunfullmäktiges beslut i juni.

Prognoser för skatteintäkter och pensionskostnader är grundade på uppgifter från SKR och KPA från april 2023. Lönerevisionen är beräknad till 3,5 procent för 2024 och 3 procent för åren 2025-2026. Anslag för lönerevision budgeteras på finansförvaltningen.

Resurstilldelningen till nämnderna har anpassats efter den senaste befolkningsprognosen, som visar på färre barn i förskoleålder än föregående prognos. Förvaltningen ser även en minskad efterfrågan inom vård- och omsorg.

Den senaste tiden har inneburit en ökad inflation och en ökad prisnivå inom många olika områden. Det är svårt att se hur ihållande dessa kostnadsökningar är och dess påverkan på kostnaderna på lång sikt. På en övergripande nivå sker en kompensation till sektorerna avseende lönerörelsen, förändrad internränta samt förändrat personalomkostnadstillägg. År 2023 skedde också en viss justering för ökade livsmedelskostnader. För 2024 sker i princip inga ytterligare indexjusteringar utifrån inflation då det ekonomiska utrymmet är ytterst begränsat med undantaget att sektorn för teknik och förvaltningsstöd erhållit en viss inflationskompensation. Frågan behöver dock belysas mer inför budgetarbetet 2025. I övrigt blir det nödvändigt att följa utvecklingen under den närmaste tiden. Generellt kommer lokalkostnaderna att öka, beroende på ökat underhåll och högre energipriser.

I kommunfullmäktiges budget per den 15 juni 2023 ingår att kommunstyrelsen ska tillskapas en resurs om 10 mnkr för att fritt disponera för ej förutsägbara kostnader för året 2024. Detta ska ske genom omfördelning av befintlig budget. Förvaltningens förslag är att 2 mnkr av kommunledning och stödfunktionernas budget flyttas till kommunstyrelsens reserv. Resterande 8 mnkr flyttas från finansförvaltningen. Tabellerna ovan har justerats med förändringen och i tjänsteskrivelsen som följer verksamhetsplanen föreslås kommunfullmäktige besluta om förändringen.

Övriga nämndsreserver är borttagna under 2024 som en åtgärd för att förbättra resultatet. Det är även så att reserven för fastighetsunderhåll på 5 mnkr är

borttagen under år 2024. I planen för 2025 är dessa saker införda igen.

Investeringsbudget

Belopp i tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kommunstyrelse	134 120	353 318	142 391	309 860	211 561	295 639	291 890
Nämnd för utbildning, kultur och fritid	7 068	13 664	14 100	11 300	19 300	11 300	23 300
Socialnämnd	2 992	4 317	2 400	2 400	2 400	2 400	2 400
Summa investeringar	144 180	371 299	158 891	323 560	233 261	309 339	317 590

Det bedömda investeringsbehovet för perioden 2024-2028 är sammanlagt 1 343 mnkr varav 159 mnkr föreslås 2024. Med stor sannolikhet kommer dock ett flertal objekt som budgeterats för år 2023 att utföras under år 2024. Bedömningen är att det fortsättningsvis kommer att utföras investeringar för under 300 mkr per år. Verksamhetsförändringarna har reviderats i enlighet med lokalresursplaneringen och tidsplaneringen och omfattningen av andra projekt förändras i enlighet med politiska uppdrag eller andra förutsättningar. Investeringsvolymen bedöms att finansieras utan ytterligare extern upplåning.

1.5.3 Kommunstyrelsens ekonomi

Resultatbudget

Belopp i tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Taxor och avgifter	46 553	33 811	37 858	42 938	42 938
Hyror och arrenden	224 779	252 260	271 266	273 233	283 564
Bidrag	9 735	5 239	5 239	5 239	5 239
Försäljning av verksamhet och entreprenad	266 245	222 223	229 030	231 756	232 765
Övriga intäkter	283 362	926	926	926	926
Summa intäkter	830 674	514 459	544 319	554 092	565 432
Lönekostnader	295 036	323 615	316 090	319 711	320 166
Köp av huvudverksamhet	76 241	74 551	98 481	88 481	88 481
Lokalhyror och markhyror	50 368	54 375	62 884	63 341	63 921
Avskrivningar och internränta	131 845	143 346	176 567	186 401	196 930
Övriga kostnader	464 130	245 620	198 588	250 965	252 944
Summa kostnader	1 017 620	841 507	852 610	908 899	922 442
Nettokostnader	186 946	327 048	308 291	354 807	357 010

Driftbudget

tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunledning och stödfunktioner	139 575	153 607	138 874	164 202	164 552
Samhällsbyggnad	8 392	91 806	96 965	105 005	105 585
Teknik- och förvaltningsstöd	38 979	62 535	62 452	65 400	66 673
Kommunstyrelsens reserv	0	19 100	10 000	20 200	20 200
Nettokostnad	186 946	327 048	308 291	354 807	357 010

Kommunstyrelsens verksamhetsansvar omfattar sektorerna samhällsbyggnad och teknik och förvaltningsstöd samt kommunledning och stödfunktioner.

Inför planperioden 2024-2026 är samhällsbyggnads utgångsläge gällande planberedskap god, och med tanke på antalet pågående planer och positiva planbesked som det arbetas med, ser beredskapen längre fram inte sämre ut. Resursmässigt har sektorn idag relativt goda förutsättningar att upprätthålla en fortsatt hög och jämn takt i arbetet med hela projektportföljen, trots att det kvarstår svårigheter att rekrytera framförallt mark- och exploateringsresurser. Tillsynsverksamheten inom miljö har fortsatt en utmaning i det stora gapet mellan faktiska behov och faktisk kapacitet, något som sektorns budgetförslag inte har utrymme att korrigera under planperioden. Trots ett bra utgångsläge för sektorn, finns ett genomsnittligt intäktskrav på runt 40 % idag som kommer utmana under

planperioden. Med en vikande konjunktur som innebär ökad risk för projektförseningar och minskat inflöde av nya projekt – samt stigande inflation som ger kraftigt ökade priser på alla typer av varor och tjänster, utmanas sektorns nettobudget från två håll.

Sektorn för teknik och förvaltningsstöds budget för planperioden är i stor utsträckning baserad på volymer och objekt enligt befolkningsprognosen samt lokalresursplanen för den kommunala verksamheten. Detta påverkar framför allt fastighetsfunktionen i form av tillkommande och avgående objekt samt måltidsservice och städservice där verksamheterna anpassas till kommande volymförändringar. Sektorn står inför stora utmaningar de kommande åren på grund av den höga inflationen. Internpriserna får i regel inte höjas för att kompensera för inflationen.

I budgeten ingår också en justering inom utvecklingsfunktionen utifrån valet till Europaparlamentet år 2024.

Utifrån försämrade omvärldsfaktorer 2024 har åtgärder vidtagits. För kommunstyrelsen ingår åtgärder om 47 mnkr samt ytterligare 10 mnkr att omfördela för att återskapa en reserv om 10 mnkr. För att tillskapa reserven föreslås 8 mnkr flyttas från finansförvaltningen och 2 mnkr är omprioritering inom kommunstyrelsens verksamheter. I den tjänsteskrivelse som följer verksamhetsplanen föreslår förvaltningen att ramarna för finansförvaltningen och kommunstyrelsen ändras enligt ovan.

Förövrigt är samtliga övriga reserver borttagna under 2024 som tex reserv för Råda Säteri samt reserv för fastighetsunderhåll. Kommundirektörens reserv är borttagen och friskvårdsbidraget minskar med 4 mnkr. Till följd av ökade kostnader för media samt it- säkerhet har sektorn för teknik och förvaltningsstöd tillförts en viss kompensation.

Investeringsbudget

tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kommunledning och stödfunktionerna	0	2 146	991	1 610	1 161	1 539	1 580
Samhällsbyggnad	78 642	137 848	40 000	31 500	22 500	31 500	46 560
Teknik- och förvaltningsstöd	55 478	213 324	101 400	276 750	187 900	262 600	243 750
Nettokostnad	134 120	353 318	142 391	309 860	211 561	295 639	291 890

I planperioden uppgår styrelsens samlade nettoinvesteringsbudget till 1 251 mnkr, varav 142 mnkr föreslås 2024. De största projekten under planperioden är en ny grundskola i norra Landvetter och investeringsmedel för ny ishall i Härryda som även omfattar träningsrink och idrottshall. Medel har även avsatts för renovering och underhåll av lokaler kopplat till fastighetsstrategi.

I beloppen ingår även anslag för konstnärlig utsmyckning.

2 Kommunledning och stödfunktioner

2.1 Sektorns organisation

Kommunledning består av kommundirektör medan stödfunktionerna omfattar ekonomi och upphandling, personal samt utveckling. Kommundirektören ansvarar för och utövar styrning och ledning av den samlade förvaltningen.

Stödfunktionernas uppdrag är att leda, samordna samt stödja inom respektive ansvarsområde. I detta ingår att ansvara för och driva utveckling inom prioriterade områden.

2.2 Sektorns ekonomi

2.2.1 Resultatbudget

Belopp i tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Taxor och avgifter	89	0	0	0	0
Hyror och arrenden	435	1 186	1 186	1 186	1 186
Bidrag	3 281	1 339	1 339	1 339	1 339
Fsg av verksamhet och entreprenad	7 303	1 514	1 514	1 514	1 514
Övriga intäkter	358	50	50	50	50
Summa intäkter	11 466	4 089	4 089	4 089	4 089
Lönekostnader	73 795	75 325	74 320	75 570	75 570
Köp av huvudverksamhet	27 766	33 368	30 898	30 898	30 898
Lokalhyror och markhyror	4 300	4 940	5 235	5 235	5 235
Avskrivningar och internränta	0	20	20	20	20
Övriga kostnader	45 180	44 043	32 490	56 568	56 918
Summa kostnader	151 041	157 696	142 963	168 291	168 641
Nettokostnader	139 575	153 607	138 874	164 202	164 552

2.2.2 Driftbudget per verksamhet

Verksamhet, tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Ledning	46 426	56 100	47 259	63 837	63 837
Ekonomi och upphandling	22 289	21 695	19 812	21 822	21 822
Personal	31 553	36 110	32 782	36 872	36 872
Utveckling	39 307	39 702	39 021	41 671	42 021
Nettokostnad	139 575	153 607	138 874	164 202	164 552

Driftbudget/plan för kommunledning och stödfunktioner innebär en nettokostnadsminskning med 14,7 mnkr till år 2024 och en nettokostnadsökning

om 10,6 mnkr till år 2025 och 11,0 mnkr till år 2026.

Budgeten för kommunledning och stödfunktionerna omfattas till stor del av personalkostnader, men en betydande del utgörs också av kommunens årliga medlemsavgift till Räddningstjänstförbundet. En uppräknig av denna, liksom övriga förbundsavgifter, har gjorts för planperioden. Till 2024 har kommundirektörens utvecklingsresurs minskats för att sedan öka igen till 2025 och 2026. Kommunens budget för friskvårdsbidrag minskas tillfälligt från 9,0 till 5,0 mnkr under 2024. Inom ekonomi och upphandling kommer senare tillsättning av vakanta tjänster innebära en besparing om 0,8 mnkr under 2024. De centrala medlen för kompetensförsörjning, som finns under personalfunktionen, minskas tillfälligt från 3,0 mnkr till 1,5 mnkr under 2024. I budgeten ingår en justering inom utvecklingsfunktionen utifrån valet till Europaparlamentet år 2024.

2.2.3 Investeringsbudget

tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0
Utgift	0	2 146	991	1 610	1 161	1 539	1 580
Nettoutgift	0	2 146	991	1 610	1 161	1 539	1 580

Investeringsbudgeten omfattar anslag för konstnärlig utsmyckning som motsvarar 0,5 % av kommunens samlade investeringsbudget, dock maximalt 2,0 mkr.

2.3 Ekonomi och upphandling

2.3.1 Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

2.3.1.1 Grunduppdrag

Ekonomi och upphandling stödjer Härrydas politiska organisation och förvaltning i ekonomi- och upphandlingsfrågor och utvecklar kommunens ekonomistyrning. Stödet till förvaltningens chefer är centralt.

I grunduppdraget ingår bland annat att hantera kommunens samtliga kund- och leverantörsfakturor, upprätta månadsrapporter, bokslut, förvaltningsberättelse och budget. Funktionen hanterar alla kommungemensamma ramavtal samt ramavtal som är specifika för sektor för socialtjänst samt utbildning och kultur. Även kommunens försäkringar samordnas.

2.3.1.2 Informationstal

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Antal leverantörsfakturor	56 467	55 000	55 000	55 000	55 000
Varav elektroniska	47 158	44 000	45 000	46 000	47 000
Antal kundfakturor	65 123	60 000	60 000	60 000	60 000

2.4 Personal

2.4.1 Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

2.4.1.1 Grunduppdrag

Personalfunktionen är kommunens centrala resurs för personalfrågor. Huvuduppgifterna är att genom ett konsultativt arbetssätt stödja chefer i personalfrågor. Funktionen ska se till att kommunen som arbetsgivare följer lagar, avtal och policys inom området, samt följer upp och kontrollerar bland annat sjukfrånvaron. Funktionen arbetar även med strategiska personalfrågor som ledarutveckling, arbetsgivarvarumärket och kompetensförsörjning. Till arbetsuppgifterna hör även kommuncentrala förhandlingar och samordning av löneöversynen i kommunen. Funktionen ansvarar för all lönehantering, pensionshantering och personalstatistik av olika slag. Funktionen arbetar även med att förebygga ohälsa, genom att arbeta med verksamhetsutveckling och arbetslagsutveckling samt med rehabilitering av medarbetare. Kommunens gemensamma bemanningsenhet är placerad inom personalfunktionen.

2.4.1.2 Informationstal

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Antal löneutbetalningar per år	59 063	55 000	55 000	55 000	55 000
Antal tillsvidareanställda	2 855	3 050	3 050	3 050	3 050
Antal visstidsanställda	332	250	250	250	250

2.5 Utvecklingsfunktion

2.5.1 Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

2.5.1.1 Grunduppdrag

Utvecklingsfunktionen är en stödfunktion med ansvar för frågor som berör och ska genomsyra alla verksamheter i förvaltningen. Utvecklingsfunktionen innehåller enheterna Digital utveckling, Kansli, Kommunikation samt Näringsliv. Dessutom finns ansvaret för processledning och samordning av kvalitetsarbete och hållbar utveckling, inklusive folkhälsa och miljö, inom funktionen. Huvuduppgiften för funktionen är att stödja kärnverksamheternas arbete, att samordna och processleda utifrån ett förvaltningsgemensamt perspektiv samt att stå för specialistkunskap.

Enheten för digital utveckling leder och samordnar det förvaltningsövergripande arbetet med digitalisering. Enheten stödjer också den verksamhetsnära digitaliseringen i olika faser för att säkerställa en ändamålsenlig digitalisering i hela kommunen. Genom utveckling och effektivisering av digitala verktyg förenklas och effektiviseras mötet med kommunen. Arbetet styrs genom

kommunens policy för digital utveckling utifrån principerna invånaren först, digitalt först samt samverkan först.

Kanslienheten ger stöd och service till kommunens politiska organ genom bland annat sekreterarskap för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnder med flera. Enheten samordnar och utvecklar den politiska ärendeprocessen, samt säkerställer att processen håller hög kvalitet, är rättssäker och väl förankrad i verksamheterna. Enheten stödjer kommunens politiska organ och verksamheter med att efterleva bestämmelser i lagstiftning, kommunens reglementen, delegationsordningar och arbetsordningar, samt samordnar och utvecklar arbetet kring dessa styrdokument. Vidare har enheten hand om diarium och kommunarkiv, samt ger stöd till förvaltningen i frågor som rör arkiv- och informationshantering. Därutöver bistår enheten förvaltningen och förtroendevalda med juridisk konsultation och utbildning samt leder kommunens arbete med planering och genomförande av allmänna val.

Arbetet med att utveckla Härryda kommuns interna och externa kommunikation leds och samordnas av kommunikationsenheten. Arbetet utgår från kommunikationspolicyn som bland annat slår fast att förvaltningens kommunikation ska vara snabb, planerad, tillgänglig och anpassad till mottagaren. Enheten stöttar verksamheterna i deras kommunikationsarbete, både strategiskt och operativt. Kommunikationsenheten tar fram mallar, riktlinjer och utbildar chefer och medarbetare inom kommunikationsområdet. Att förvalta och utveckla kommunens olika kommunikationskanaler ingår i ansvarsområdet, liksom grafisk profil, kriskommunikation och mediefrågor.

Näringslivsenhetens arbete har fokus på att Härryda ska vara Sveriges bästa näringslivskommun. Arbetet utgår från näringslivspolicyn och det näringslivsstrategiska programmet, vilka används som stöd för det interna arbetet med processer som är till nytta för företagen. Företagslotsen arbetar med att i nära dialog med befintliga och nytillkommande företag i kommunen underlätta och förbättra kontakten med kommunen. För att säkerställa en positiv utveckling av kommunens kommersiella centrum arbetar platsutvecklaren tillsammans med fastighetsägare, näringsidkare och övriga förvaltningen. Besöksnäringsutvecklaren arbetar med att utveckla Råda Säteri till en modern och levande säterimiljö enligt den av fullmäktige beslutade inriktningen. Den kommunala energi- och klimatrådgivningen finns tillgänglig för företag, organisationer och privatpersoner, verksamheten bedrivs genom ett samarbetsavtal med Borås Stad och är finansierad av Energimyndigheten.

Förvaltningens gemensamma kvalitetsarbete leds och samordnas via utvecklingsfunktionen, vilket bland annat inkluderar samordning, övergripande sammanställning och analys av uppföljning av olika slag, genomförande av enkäter med mera. Även arbetet med intern kontroll samordnas inom funktionen.

Arbetet med hållbar utveckling leds och samordnas av ett särskilt team med olika kompetenser inom områdena miljö, folkhälsa och hållbarhet. Teamets uppgift är att leda genomförandet av det hållbarhetsstrategiska programmet som ligger till

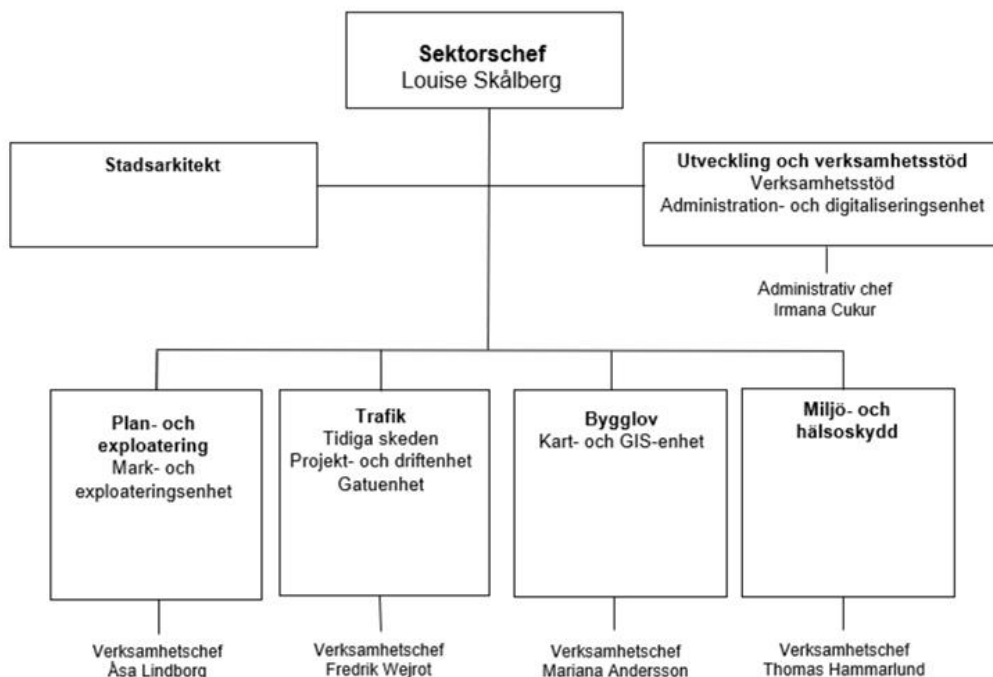
grund för arbetet. Dessutom ansvarar teamet för det strategiska arbetet med folkhälsa, bland annat samverkan och avtal med hälso- och sjukvården kring folkhälsoinsatser samt för samordning av det interna miljöarbetet i förvaltningen.

2.5.1.2 Kvalitetsindikatorer

	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Andel chefer som anser att de fick svar på sina frågor och den hjälp och stöd de behövde i kontakt med kommunikationsenheten		83	81	77
Andel chefer som är nöjda med resultatet och anser att rådgivningen, kommunikationsinsatsen eller leveransen höll bra kvalitet		85	80	79
Andel chefer som anser sig ha rätt kunskaper och förutsättningar för att bidra till att Härryda kommun blir en mer kommunikativ organisation			79	76
Andel chefer som anser att de fick svar på sina frågor och den hjälp och stöd de behövde i kontakt med kanslienheten		85	88	81
Andel chefer som uppfattar att arbetet som utförs av kanslienheten är av god kvalitet		63	56	54
Andel chefer som uppger att de arbetar aktivt/konkret med hållbarhetsfrågor inom sin enhet			76	72
Andel chefer som upplever sig veta hur de kan bidra till Härryda kommuns arbete med hållbar utveckling			85	81
Andel chefer som upplever sig ha den kunskap de behöver inom hållbarhetsområdet			75	76
Andel chefer som upplever sig veta hur de kan bidra till att Härryda kommun ska ha Sveriges bästa företagsklimat			60	59
Andel chefer som upplever sig ha den kunskap de behöver inom näringslivsområdet för att kunna bidra till ett bra företagsklimat			53	59
Andel chefer som uppger att de arbetar aktivt/konkret med näringslivsfrågor inom sin enhet			44	44
Företagarnas sammanfattande omdöme om företagsklimatet i Härryda kommun (1-6)		3,92	4,21	3,96
Placering i Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet i landets 290 kommuner		7	2	9
Kommunens information kring större förändringar fungerar bra, andel (%)				60
Information från kommunen om vad enskilda kan göra för att minska sin miljö- och klimatpåverkan fungerar bra, andel (%)				46

3 Sektor för samhällsbyggnad

3.1 Sektorns organisation

Sektorn för samhällsbyggnad ska utifrån ett helhetsperspektiv ge fysiska förutsättningar för ett trivsamt, tryggt och långsiktigt hållbart samhälle för alla boende och verksamma i Härryda kommun. Sektorn ansvarar för översiktlig och detaljplanering, mark och exploatering, gator, vägar och parker, kartor och geografisk information samt myndighetsutövning genom bygglov, miljötillsyn, hälsoskydd och livsmedelskontroll.

3.2 Sektorns ekonomi

3.2.1 Resultatbudget

Belopp i tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Taxor och avgifter	26 337	33 811	37 858	42 938	42 938
Hyror och arrenden	3 178	1 455	1 455	1 455	1 455
Bidrag	1 063	0	0	0	0
Fsg av verksamhet och entreprenad	31 706	29 225	29 225	29 225	29 225
Övriga intäkter	332	0	0	0	0
Summa intäkter	62 616	64 491	68 538	73 618	73 618
Lönekostnader	54 184	63 319	62 181	62 681	62 681
Köp av huvudverksamhet	48 476	41 183	41 183	41 183	41 183
Lokalhyror och markhyror	2 163	2 053	2 334	2 334	2 334
Avskrivningar och internränta	14 953	21 087	33 260	42 857	43 437
Övriga kostnader	47 894	28 655	26 545	29 568	29 568
Summa kostnader	167 670	156 297	165 503	178 623	179 203
Nettokostnader	105 054	91 806	96 965	105 005	105 585

Slutredovisning av exploateringsverksamheten är exkluderad i tabellen ovan och redovisas under avsnittet för exploatering.

3.2.2 Driftbudget per verksamhet

Verksamhet, tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Ledning, Utveckling och verksamhetsstöd	10 353	14 265	13 069	15 192	15 192
Plan och exploatering	0	0	-3 628	-3 728	-3 778
Trafik	77 722	72 659	80 554	86 371	87 001
Bygglov	0	0	2 601	2 701	2 701
Miljö- och hälsoskydd	5 383	4 533	4 369	4 469	4 469
Mark och exploatering	8 085	5 695	0	0	0
Plan och bygglov	3 511	-5 346	0	0	0
Nettokostnad	105 054	91 806	96 965	105 005	105 585

Med anledning av sektorns omorganisation i april 2023 där två verksamhetsområden delades och omformades till två nya, har budget 2024 anpassats till den nya strukturen. Verksamhetsområdet plan och exploatering omfattar budget för hela planuppdraget samt mark- och exploatering, medan verksamhetsområdet bygglov omfattar budget för hela bygglovsuppdraget samt kart, mät och geografiskt informationssystem (GIS).

Driftbudget/plan för sektor för samhällsbyggnad innebär en nettokostnadsökning

med 5,2 mnkr till år 2024, 13,2 mnkr till år 2025 och 13,8 mnkr till år 2026. Nettokostnadsökningen utgörs till största del av högre kapitalkostnader för investeringar inom trafikverksamheten. Kapitalkostnaderna består av avskrivningar och internränta som från och med 2024 kommer ändras från en till två procent.

Den centrala ramförstärkningen om 2,0 mnkr från och med 2023 för bland annat ny översiktsplan samt samordning av kommunens klimatanpassningsarbete, kommer hanteras med hjälp av befintliga resurser och därmed innebära en besparing 2024. Dessutom görs en besparing om 0,5 mnkr i form av minskade personalkostnader genom återhållsamhet i återbesättning vid vakanser inom samtliga verksamhetsområden.

Anslaget för framtidens samhällsbyggare, som verksamheten fick till år 2022 och som halverades till 2023, utgår helt 2024. Från och med 2025 finns en utökning om 1,0 mnkr för att finansiera taxeökningar hos Härryda Vatten och Avfall AB.

3.2.3 Investeringsbudget

tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Inkomst	8 320	640	2 500	0	22 000	0	0
Utgift	86 962	138 488	42 500	31 500	44 500	31 500	46 560
Nettoutgift	78 642	137 848	40 000	31 500	22 500	31 500	46 560

Under planperioden 2024-2028 uppgår sektorns totala investeringsbudget till 172 mnkr. I budget för 2023 ingår ombudgeteringar från 2022 och en stor del av dessa beräknas även att ombudgeteras till 2024.

Mölnlycke fabriker inom plan befinner sig i genomförandefasen med två etapper som går mot färdigställande. Tillståndsprocesser för gång- och cykelbron inom Mölnlycke fabriker inom plan pågår och hanteras parallellt med etapputbyggnaden. I projekt Mölnlycke fabriker utom plan planeras arbeten för cirkulationsplatserna vid Säterivägen/Allén/Benarebyvägen samt Säterivägen/Mölnaldsvägen för att förbättra framkomligheten. Även del av parkeringsutbyggnaden på Massetjärnsparkeringen ingår i projektet. Ovanstående arbeten kommer färdigställas under planperioden.

Upprustningen av Biblioteksgatan beräknas kosta 16 mnkr under planperioden. På grund av nya planuppdrag i centrala Mölnlycke behöver trafikverksamheten se över sin prioritering vad som behöver åtgärdas i närtid och vad som kan utföras längre fram. Projektet ska utöver att hantera brister utmed gatan, se över och åtgärda utrustning och växtlighet i Mölnlycke centrum. I samband med upprättande av ny detaljplan har kommunen tagit över vägar vid Abborrtjärn och kommer även anlägga en gång- och cykelväg utmed Abborrtjärnsvägen. Projektet har en utgiftsbudget om 22 mnkr som finansieras via gatukostnadsersättningar.

Trafikverksamhetens löpande reinvesteringsprojekt där bland annat asfaltering och bullerskydd ingår ökar från 6,5 mnkr till 8 mnkr årligen från och med 2024. Anledning är ökade kostnader för beläggning samt ett ökat underhållsbehov på befintliga vägar och gator.

Etapp 1 i projektet Wendelsvägen Gärdesområdet gång- och cykelväg har färdigställts och avslutats. Projektet visade sig vara betydligt mer omfattande och komplext än planerat, framförallt i och med hantering av oredovisade ledningar, trånga passager mellan fastigheter samt behov av avtalshantering och intrångsersättningar. Etapp 2 har motsvarande utmaningar, vilket innebär att den totala projektbudgeten utökas från 5 mnkr till 10 mnkr.

Utöver egna investeringsprojekt ansvarar trafikverksamheten för projektering och upphandling i genomförandet av detaljplaner (exploatering). I planen ligger 17 genomförandeprojekt som helt eller delvis finansieras av markförsäljning och gatukostnadsersättning. Exempel på större projekt kopplade till exploateringar och detaljplaner, är Magasinsvägens förlängning, Landvetter centrum kvarter 2-3 och Bråta i Wendelstrand. Utbyggnaden av Magasinsvägen är i dagsläget det enskilt största utförandeprojektet som trafikverksamheten ansvarar för och syftar bland annat till att skapa en norrgående entré in till Landvetter Södra. Vägen förbinder även Landvetter med Backavägen på södra sidan om järnvägen och förväntas stå klart 2024. Vägen ger boende i området ytterligare en in- och utfartsväg och ökar tillgängligheten i utvecklingsområdet Landvetters Backa. Vägprojektet är budgeterat till 76 mnkr.

3.2.4 Exploatering, finansieringsplan

tkr	Bokslut		Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
	2022	Plan 2023					
Inkomst	214 430	42 745	120 530	15 280	202 444	135 608	137 750
Utgift	58 385	122 955	94 245	116 249	138 463	85 415	49 650
Nettoutgift	156 045	-80 210	26 285	-100 969	63 981	50 193	88 100

Exploateringsverksamheten följer godkänd produktionsplan för bostäder och verksamheter med byggnation av bostäder i kommunens tätorter samt exploatering av framtida verksamhetsmark. Finansieringsplanen visar exploateringsverksamhetens bedömda likviditetspåverkan per kalenderår under kommande femårsperiod och innefattar inkomster från markförsäljning och gatukostnadsersättning samt utgifter avseende genomförandet av detaljplaner. I finansieringsplanen ingår även detaljplaner utan kommunalt markinnehav där kommunens insatser finansieras löpande genom plan- och exploateringsavtal innevarande år. Totalt under kommande femårsperiod bedöms utgifterna uppgå till 484 mnkr och inkomsterna till 612 mnkr. Tabell över samtliga exploateringsprojekt finns som bilaga till verksamhetsplanen. Projekten är uppdelade i exploatering på kommunägd och exploatering på privatägd mark.

Del- och slutredovisningar sker när inkomster och förväntade utgifter kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och när det inte finns några framtida åtaganden. När exploateringsprojekten del- och slutredovisas bokförs kostnader och intäkter på resultaträkningen. Resultateffekterna uppstår inte regelbundet, varför de specificeras som jämförelsestörande poster i kommunens uppföljning och bokslut. Resultatet är svårt att förutsäga, inte minst på grund av den allmänna konjunkturutvecklingen och budgeteras därför till ett nollresultat i kommunens driftredovisning.

Exploatering på kommunägd mark

Detaljplanerna för verksamhetsmark för Ishall och Travepark samt Företagsparken etapp 3 planeras för ett antagande 2024. Projekt som kräver en infrastrukturbyggnad under planperioden är Mölnlyckemotet, Företagsparken etapp 3 samt Ishall och Travepark. Under 2024 planeras försäljning av verksamhetsmark att ske vid Hindås industriområde samt Mölnlyckemotet.

Mark för bostäder innefattar framförallt projekt med bostäder men vissa projekt kan även omfatta lokaler och olika typer av service såsom förskola, skola och särskilda boenden. Under planperioden kommer det pågå detaljplaner för bostäder på kommunal mark vid Enebacken 2, Landvetter centrum kvarter 4-6, Bocköhalvön, P-hustomten i Mölnlycke, Landvetter Södra etapp 1 och vid Lunnavägen.

Utbyggnad av infrastruktur för bostadsområden pågår eller planeras starta vid Landvetter centrum kvarter 2-6, Landvetters Backa västra, Bocköhalvön och Enebacken 2. Utbyggnad av Magasinsvägen vid Landvetter Södra etapp 1 har startat och kommer fortsätta till omkring 2025. Markförsäljningar planeras ske under planperioden vid bland annat Landvetters Backa västra, Bocköhalvön och Enebacken 2.

Exploatering på privatägd mark

Det pågår tre exploatörsdrivna detaljplaner för verksamhetsmark; Fläskebo avfallsanläggning, Link 40 i Bårhult och Fäxhult. Under planperioden pågår detaljplanarbeten för mark för bostäder i de exploatörsdrivna projekten Växthusen, Slamby och Bårekulla samt projektet Älmhultsvägen. Utbyggnad av infrastruktur kommer ske i de tre exploatörsdrivna pilotprojekten för bostadsområden vid Björröd, Wendelstrand och Säteriet.

3.3 Plan- och exploatering

3.3.1 Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

3.3.1.1 Grunduppdrag

Plan- och exploateringsverksamheten har ansvaret för fysisk planering, markförvaltning och exploatering inom kommunen. Genom hållbar fysisk planering som möjliggör tillskapandet av nya bostäder och verksamhetsetableringar men också utveckling av allt befintligt, skapas förutsättningar för att nå kommunens tillväxtmål. Genom ett effektivt och hållbart förvaltande och utveckling av kommunal skog och mark, skapas värdetillväxt och fortsatt goda förutsättningar att nå framtida utvecklings- och tillväxtmål. Sammantaget syftar verksamheten till att säkerställa en utveckling av kommunen i riktning mot den politiska viljan.

Arbetet med fysisk planering styrs och leds utifrån politiska mål och riktlinjer och sker i nära dialog med exploatörer, byggherrar, allmänhet och andra som berörs av

planerna. Planeringen ska följa kommunens mål för god ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet samt ha fokus på att säkerställa kommunens bostadsförsörjningsansvar och strävan att bli Sveriges ledande näringslivskommun. Genom att tillse en god tillgång till verksamhetsmark i strategiska lägen, bidrar planverksamheten till ett gott företagsklimat.

Exploateringsverksamheten ansvarar för att antagna detaljplaner är genomförbara och håller hög kvalitet med avseende på ekonomi, juridik och teknik. Verksamheten ansvarar även för att ta fram olika typer av avtal som bland annat reglerar köp, försäljning, arrenden eller andra nyttjanderätter på kommunal mark. Genom ett gott bemötande och öppenhet för olika perspektiv, bidrar exploateringsverksamheten med kunskap och kompetens till utvecklingen av kommunen som en professionell och effektiv serviceorganisation.

För att skapa de bästa förutsättningarna för ett gott samarbete mellan kommunen och involverade aktörer, sker verksamhetens samverkan strukturerat och organiserat. Genom att vara engagerad, se möjligheter och hitta lösningar, skapas förutsättningar för ett samarbete byggt på tillit, transparens och kostnadseffektivitet. Mod, nytänkande och handlingskraft är kommunens ledord och skapar framdrift för verksamheten och dess kompetenta medarbetare.

3.3.1.2 Kvalitetsindikatorer

	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Handläggningstid i snitt/år från uppdrag till antagande.	3	3	3	3
Social hållbarhet, Trångboddhet i flerbostadshus norm 3, andel %	38	36,6	38,2	38,1
Nyttillkomna bostäder i kollektivtrafiknära läge, andel % *	89,9	95	94,6	
Färdigställda bostäder i flerfamiljs- och småhus under året, antal/1000 inv	2,1	5,9	12,1	10,9
Medborgarundersökningen - Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)		69		97,8
Färdigställda hyresrätter i flerbostadshus, antal/1000 inv	0,63	4,52	10,28	6,46
Färdigställda bostadsrätter flerbostadshus, antal/1000 inv	0,32	0	0	2,97
Färdigställda äganderätter i småhus, antal/1000 inv	0,92	1,33	1,79	1,48

* Ingen statistik för 2022

3.3.1.3 Informationstal

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Antal bostäder i antagna detaljplaner	0	560	660	1 495	0
Mängd verksamhetsmark i antagna detaljplaner (kvm)	0	80 000	30 000	580 000	0
Antal bostäder i beviljade förhandsbesked	76	60	60	60	60

3.4 Trafik

3.4.1 Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

3.4.1.1 Grunduppdrag

Trafikverksamheten har ansvaret för att planera, bygga, förvalta och utveckla kommunens allmänna platser såsom gator, gång- och cykelvägar, parker och torg. Grunduppdraget handlar om att skapa levande, trygga och lättillgängliga offentliga utomhusmiljöer som uppskattas och värdesätts av kommuninvånarna. Utifrån tillgänglig budget ska största möjliga nytta skapas som bidrar till att kommunen når sina uppsatta mål.

Verksamheten har en samordnande roll för kommunens samhällsbyggnads- och trafikprojekt och genomför process- och projektledning inom områden som stadsbyggnad, transportinfrastruktur, kollektivtrafik, trafikmobilitet och trafikplanering. Vidare ansvarar trafikverksamheten för upphandlingar samt analyser och trafikprognoser. Genom noggranna och strukturerade arbetsrutiner och metoder säkerställer verksamheten att varje prioriterat projekt är hållbart och ekonomiskt genomförbart.

Verksamhetens grunduppdrag handlar även om att garantera en trygg, säker och tillgänglig trafikmiljö, särskilt i närheten av skolor och viktiga samhällspunkter. Genom att planera för trygga och effektiva skolskjutsresor bidrar verksamheten konkret till målet Sveriges bästa skola. Verksamheten utfärdar färdtjänsttillstånd samt hanterar beställning av omsorgsresor. Grunduppdraget handlar också om att ansvara för drift och underhåll av kommunens allmänna platser. Inom detta område omfattas gator, gång- och cykelvägar, parkeringar, torg och parker samt grönområden. Utifrån ett ökat politiskt intresse för biologisk mångfald, arbetar verksamheten idag systematiskt med detta.

3.4.1.2 Kvalitetsindikatorer

	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Medborgarundersökningen - Underhåll och skötsel av gator och bilvägar, andel nöjda (%)		35		76,6
Medborgarundersökningen - Underhåll och skötsel av gång- och cykelvägar, andel nöjda (%)		35		68,6
Nöjdhetsindex (NKI) markupplåtelse		78	83	85

3.4.1.3 Informationstal

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Antal skolskjutsresor exklusive resor inom den allmänna kollektivtrafiken, st	108 810	126 000	127 000	128 000	129 000
Genomfarts- och huvudgator, lokalgator, m	142 826	144 500	146 000	147 500	149 000
Gång- och cykelvägar, m	110 358	114 900	115 500	116 000	117 000
Markupplåtelse på allmän plats, st	95	100	105	100	100
Antal utfärdade färdtjänst- och riksfärdstjänstbeslut, st	439	500	520	540	560

3.5 Bygglov

3.5.1 Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

3.5.1.1 Grunduppdrag

Verksamheten för bygglov har ansvaret för prövning och tillsyn, inmätning och utsättning av byggnation, framtagande av nybyggnadskartor samt utveckling och förvaltning av kommunens kartunderlag enligt framförallt gällande plan- och bygglag (PBL).

Bygglovsverksamheten omfattar handläggning och beslut i lovärenden, bland annat marklov, bygglov, rivningslov och anmälan om åtgärder som inte kräver lov samt förhandsbesked. Verksamheten utövar även tillsyn för att säkerställa att krav utifrån plan- och bygglagen uppfylls. Bygglovsverksamheten kombinerar ett offentligt myndighetsuppdrag med serviceorienterade insatser, så som rådgivning till allmänheten. Med fokus på att bidra till målet Sveriges ledande näringslivskommun, har verksamheten även utpekade företagsresurser som arbetar nära näringslivsenheten dels för erfarenhets- och kompetensutbyte och dels för att öka servicen gentemot våra företagare i kommunen.

Verksamheten ansvarar även för att framställa kartor och fastställa beslut om adress och lägenhetsnummer samt utsättning och inmätning i samband med bygg- och planprojekt. Utöver det ansvarar verksamheten för att förvalta, förädla och tillgängliggöra geografiska data (geodata) och geografiska informationssystem (GIS). Geodata är en förutsättning för digital samhällsbyggnad och genom en hög digitaliseringstakt bidrar verksamheten till en ökande servicegrad gentemot alla kommuninvånare och företag.

3.5.1.2 Kvalitetsindikatorer

	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Kundnöjdhet bygglov, NKI	68	67	67	70
Andel bygglov beviljade inom 10 veckor, %				95
Handläggningstider bygglovsärenden från komplett ärende, antal veckor (medel)				13

3.5.1.3 Informationstal

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Antal bygglovsärenden	1 287	1 100	900	900	900
Antal producerade nybyggnadskartor	230	280	180	180	180
Antal genomförda husutstakningar	154	130	100	100	100
Antal beslutade tillsynsärenden	22		60	60	60
Antal inkomna förhandsbesked	100		50	50	50

3.6 Miljö- och hälsoskydd

3.6.1 Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

3.6.1.1 Grunduppdrag

Miljö- och hälsoskydd har ansvaret för att bedriva tillsyn och provning utifrån framför allt miljöbalken (MB) och livsmedelslagen. I myndighetsuppdraget ingår även att ge råd och upplysningar om miljö- och hälsoskyddsfrågor till kommuninvånare, företag och organisationer.

Utifrån att det alltid är verksamhetsutövaren själv som ansvarar för att verksamheten följer gällande lagstiftning, handlar miljö- och hälsoskydds uppdrag om att genom tillsyn säkerställa att så sker samt att underlätta för verksamhetsutövarna att göra rätt. Detta görs bland annat genom att göra kontakten med kommunen enkel och att vara tydlig i skrivelser och beslut. Miljö- och hälsoskydd hanterar även ett flertal olika provningsärenden från både företag och enskilda. För att underlätta för de sökande att lämna rätt underlag, arbetar verksamheten med e-tjänster och information så att det ska vara lätt att göra rätt.

Enligt gällande lagstiftning ska det finnas en utredning på miljö- och hälsoskydd om tillsynsbehovet för respektive ansvarsområde. Utifrån behovsutredningen ska sedan miljö- och hälsoskydd göra en årlig tillsynsplan där det framgår vilka prioriteringar som görs och vilken tillsyn som kommer att utföras. I den årliga tillsynsplanen ska även konsekvenser av föreslagna prioriteringar beskrivas. För att använda befintliga resurser på bästa och mest effektiva sätt, och på så vis leverera mot gällande tillsynsplan, sätts fokus på att minska och effektivisera administrationen samt att förenkla genom digitalisering.

Sedan sommaren 2023 ansvarar miljö- och hälsoskydd för serveringstillstånd enligt alkohollagen samt tillsyn och provning enligt alkohollagen och lagen om tobak och liknande produkter, exkl. rökfria miljöer. Genom ett tecknat samverkansavtal utförs dock detta uppdrag av Partille kommun på uppdrag av Härryda kommun.

3.6.1.2 Kvalitetsindikatorer

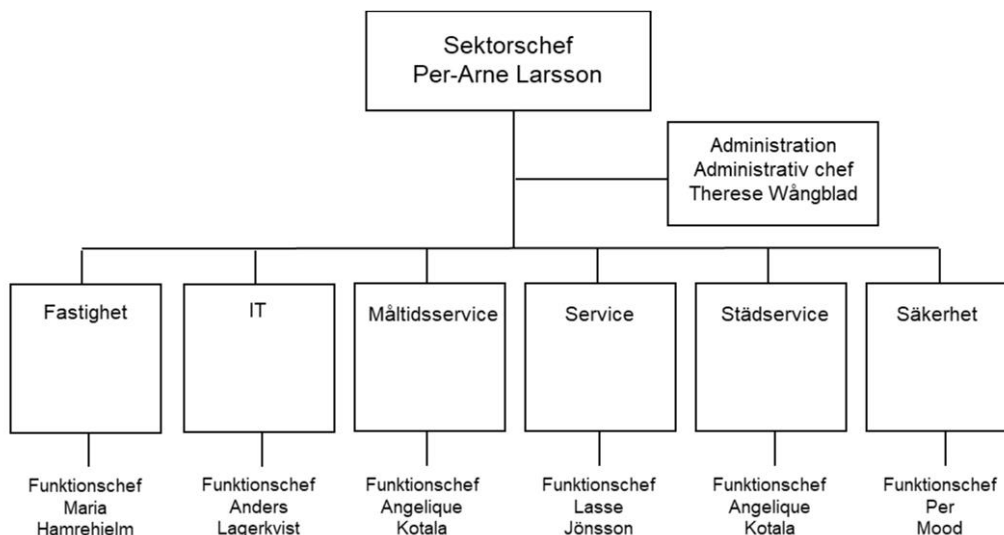
	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Kundnöjdhet Livsmedel, NKI	80	82	82	83
Kundnöjdhet Miljö, NKI	67	62	64	65

3.6.1.3 Informationstal

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Antal livsmedelsanläggningar	251	280	280	280	280
Antal tillstånds- och anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter	70	96	96	96	96
Antal tillstånds- och anmälningspliktiga hälsoverksamheter	87	71	71	71	71
Antal enskilda avlopp	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Antal tillståndsansökningar och anmälningsärenden	430	400	400	400	400
Andel inspektionsprotokoll senast fyra veckor efter inspektion			100	100	100
Andel inspektioner av planerade			100	100	100
Andel hanterade ansökningar av avlopp inom 90 dagar			60	75	90
Andel hanterade ansökningar av värmepump inom 42 dagar			60	75	90
Kostnadstäckning livsmedel			90	90	90
Kostnadstäckning hälsoskydd			50	50	50
Kostnadstäckning miljöskydd			75	75	75
Kostnadstäckning avlopp			75	75	75
Andel planerad tillsyn av avlopp av behovet av tillsyn			15	20	25
Antal avlopp per handläggare			1 400	1 400	1 400
Antal förskolor/skolor per handläggare			25	25	25
Antal tillstånds- och anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter per handläggare			40	40	40
Antal livsmedelsanläggningar per handläggare			190	190	190

4 Sektor för teknik och förvaltningsstöd

4.1 Sektorns organisation

Sektorn för teknik och förvaltningsstöd är förvaltningens servicesektor. Uppdraget är att tillhandahålla intern service inom fastighet, städ, måltider, IT, säkerhet. Sektorn arbetar också med kontorsservice i kommunhusen, posthantering, kontaktcenter, fordonscentral, krisledning, samt drift, skötsel och underhåll av kommunala fritidsanläggningar, gator och grönytor

4.2 Sektorns ekonomi

4.2.1 Resultatbudget

Belopp i tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Taxor och avgifter	13	0	0	0	0
Hyror och arrenden	221 165	249 619	268 625	270 592	280 923
Bidrag	5 390	3 900	3 900	3 900	3 900
Fsg av verksamhet och entreprenad	224 331	191 484	198 291	201 017	202 026
Övriga intäkter	6 489	876	876	876	876
Summa intäkter	457 388	445 879	471 692	476 385	487 725
Lönekostnader	164 139	184 971	179 589	181 460	181 915
Köp av huvudverksamhet	0	0	0	0	0
Lokalhyror och markhyror	43 906	47 382	55 889	56 346	56 926
Avskrivningar och internränta	116 892	122 239	143 357	143 594	153 543
Övriga kostnader	171 430	153 822	155 309	160 385	162 014
Summa kostnader	496 367	508 414	534 144	541 785	554 398
Nettokostnader	38 979	62 535	62 452	65 400	66 673

4.2.2 Driftbudget per verksamhet

Verksamhet, tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Ledning	4 402	4 575	4 252	4 253	4 253
Fastighet	12 761	-1 888	5 763	7 792	8 585
IT	5 360	31 945	33 963	34 464	34 964
Måltidsservice	1 465	7 412	-687	-926	-1 206
Service	8 768	10 120	8 176	8 391	8 601
Städservice	-83	2 656	2 464	2 468	2 458
Säkerhet	6 306	7 715	8 521	8 958	9 018
Nettokostnad	38 979	62 535	62 452	65 400	66 673

Sektorns funktioner är i huvudsak intäktsfinansierade av andra verksamheter inom kommunen. Det finns dock undantag som är budgetfinansierade, exempelvis huvuddelen av IT-funktionens verksamhet samt de delar av säkerhetsfunktionen som inte är finansierade av statsbidrag för krisberedskap och civilt försvar.

Budgeten har anpassats till volym- och objektsförändringar enligt befolkningsprognosen och lokalresursplanen. Detta omfattar bland annat färre elever inom grundskolan och färre barn inom förskolan vilket påverkar måltidsservice genom att verksamheten behöver anpassas därefter. Tillkommande fastighetsobjekt omfattar bland annat ny ishall med idrottshall år 2026. Såväl internhyror som måltidspriser har räknats om. Internhyrorna har räknats upp med KPI oktoberindex för externt inhyrda lokaler samt höjd internränta m.m. Måltidspriserna har räknats upp med bland annat budgettillskottet år 2023 (3,4 mnkr) för stigande livsmedelspriser.

Anslaget för budget- och skuldrådgivningen, drygt 0,7 mnkr, överförs till sektorn för socialtjänst. Säkerhetsfunktionen har fått fortsatt utökad budget för fler reservkraftverk som tillkommer successivt under planperioden. Dessutom budgeteras kapitalkostnader för laddinfrastruktur avseende verksamhetsbilar. Även i detta fall byggs denna ut löpande under kommande år.

Sektorn föreslår ett flertal besparingsåtgärder för att förbättra kommunens sammantagna budgeterade resultat under planperioden. Åtgärderna omfattar 5,9 mnkr, 5,3 mnkr samt 5,8 mnkr för respektive år.

Besparingarna för fastighetfunktionen omfattar bland annat att inga extrabeställningar av grönyteskötsel genomförs under det året, t.ex. inga extra beskärningar av träd, buskar och sly, vilket inte ingår i det grundläggande avtalet för grönyteskötsel. Detta kan innebära klagomål från kommunens verksamheter. Även uppskjutning av filterbyten omfattas av åtgärderna för år 2024, vilket kan leda till en högre energiåtgång. Det beräknas ändå innebära en nettobesparing. Åtgärderna inom fastighetsfunktionen bedöms innebära sänkta kostnader med totalt 1,0 mnkr

Besparingsåtgärderna för måltidsservice beräknas innebära sänkta kostnader med 2,6 mnkr, 3,1 mnkr och 3,6 mnkr för respektive år 2024-2026. De omfattar kombinationstjänster mellan städ- och måltidspersonal där besparingseffekten

beräknas öka successivt över åren samt ytterligare minskning av matsvinnet. Kombinationstjänster innebär dock en ökad sårbarhet vid t.ex. sjukfrånvaro.

Inom servicefunktionen omfattar besparingsåtgärderna bland annat att kommunens bilar byts ut ett år senare än planerat. Åtgärden kan innebära att övergången till fossilfria bilar förskjuts framåt. En ytterligare besparing innebär att tillsättning av en vakant tjänst, inom enheten mark och anläggningar, skjuts upp till år 2025. Konsekvenserna av detta innebär en ökad underhållsskuld för kommunens fritidsanläggningar. För övrigt blir kapitalkostnaderna lägre till följd av fördelaktiga upphandlingar samt mindre omfattande nyinvesteringar än tidigare, Sammanfattningsvis innebär besparingsåtgärderna för servicefunktionen en beräknad kostnadsreducering med drygt 1,9 mnkr år 2024 och en minskning till 1,8 mnkr år 2025 och 2026.

De planerade kombinationstjänsterna mellan måltidsservice och städservice beräknas innebära en besparing för städservice på 0,4 mnkr från och med år 2024.

Inflationen påverkar sektorns ekonomi negativt, bland annat när det gäller livsmedels- och fjärrvärmekostnader men också avseende vatten och avfall, återvinning och städmaterial. En viss kompensation för inflationen ingår för planperioden, 5 mnkr år 2024 och en ytterligare ökning med 1 mnkr per år för 2025 och 2026. Bedömningen är ändå att sektorn behöver göra fler anpassningar utöver besparingarna för att kunna möta prishöjningarna så långt det är möjligt. Den totala kostnadsökningen till följd av inflationen bedöms år 2024 uppgå till 13,3 mnkr. Ett underskott på 8,3 mnkr för sektorn behöver därmed hanteras.

4.2.3 Investeringsbudget

tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0
Utgift	55 478	213 324	101 400	276 750	187 900	262 600	243 750
Nettoutgift	55 478	213 324	101 400	276 750	187 900	262 600	243 750

Sektorns investeringar styrs bland annat av verksamhetens behov av lokaler vilket omfattas av lokalresursplanen. Dessutom är investeringar i exempelvis upprustning av fastigheter och fritidsanläggningar, samt inventarier, utrustning, IT och maskiner en förutsättning för att sektorn ska kunna ge service till förvaltningen enligt respektive funktions grunduppdrag.

Investeringsplanen omfattar 1 072 mnkr under femårsperioden, jämfört med 1 144 mnkr i gällande plan. Huvuddelen av investeringarna, 996 mnkr, avser fastighetsfunktionen. Det största projektet under planperioden är en ny grundskola i norra Landvetter. Dessutom ingår investeringsmedel för den nya ishallen i Härryda som även omfattar träningsrink och idrottshall. Därutöver omfattar planen ett flertal investeringsprojekt inom fastighetsfunktionen, bland annat omfattande renoveringar av förskolor och skolor samt energiomställning, säkerhetslarm och upprustning av gårdar. Årliga budgetanslag ingår också för IT-funktionen, måltidsservice, servicefunktionen, ledning och städservice.

4.3 Fastighet

4.3.1 Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

4.3.1.1 Grunduppdrag

Fastighetsfunktionen ska med fokus på kostnadsmedvetenhet och hållbarhet tillgodose verksamheterna med ändamålsenliga lokaler.

Funktionen ska med ny teknik och innovation, se till att lokalerna upplevs trivsamma, trygga och energieffektiva för hyresgästerna.

Utbildningslokalerna ska tillgodose verksamhetens behov för att uppnå målet om "Sveriges bästa skola".

Funktionens personal ska, med gott bemötande, ge kunderna god service.

Verksamheten och de byggnader som fastighet uppför och förvaltar påverkas av flera lagar och förordningar inom främst plan-, bygg- och miljöområdet.

Exempelvis arbetsmiljölagen som ställer krav på de lokaler som sektorn tillhandahåller, lagen om offentlig upphandling styr hur upphandling av nyproduktion sker samt Jordabalken som styr de flesta hyresavtalsförhållanden.

4.3.1.2 Kvalitetsindikatorer

	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Förbrukning eldningsolja (kubik)	77	71	58	53
Ändamålsenliga lokaler (NKI)	60		60	
Nöjd kundindex	56		61	
Personalindex	72		78	
Andel påbörjade större underhållsprojekt i utbildningslokaler (jämfört med plan)				75
Kostnad för skadegörelse på kommunens fastigheter, tkr	1 352	3 519	5 412	1 457

Nöjd kundindex och personalindex hämtas från sektorns kundenkät.

4.3.1.3 Informationstal

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kostnad för ägda lokaler (kr/kvm)	956	916	1 060	1 080	1 072
Kostnad för hyrda lokaler (kr/kvm)	1 595	1 468	1 861	1 876	1 846
Total area, kvm (bruksarea)	226 396	231 445	229 701	229 301	241 967
Varav ägda lokaler, kvm (bruksarea)	204 509	206 799	206 703	207 009	219 675
Varav hyrda lokaler, kvm (bruksarea)	21 887	24 646	22 782	22 292	22 292
Antal inkomna ärenden/år	7 941	8 000	8 000	8 000	8 000
Varav beställningar	401	300	300	300	300
Varav serviceanmälningar	7 540	7 700	7 700	7 700	7 700

4.4 IT

4.4.1 Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

4.4.1.1 Grunduppdrag

IT-funktionen ska med fokus på kostnadsmedvetenhet och hållbarhet upprätthålla och utveckla en effektiv, tillgänglig och driftsäker IT-miljö. Servicedesk ska ge stöd och support till politiker och medarbetare i kommunen och skapa förutsättningar för verksamheterna att lyckas i sina grunduppdrag. IT-funktionen ska skapa förutsättningar för att systemförvaltningen av verksamheternas IT-system fungerar och vara stöd i förvaltningens digitalisering. Funktionens personal ska, med gott bemötande, ge kunderna god service.

Funktionen omfattas exempelvis av lagen om offentlig upphandling, lagen om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster med särskilda krav på leverantör av samhällsviktiga och digitala tjänster samt lagen om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

4.4.1.2 Kvalitetsindikatorer

	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Tillgång till nätverk i procent av total tid	99,4	99,6	99,8	99,8
Tillgång till internet i procent av total tid	99,4	99,6	99,8	99,8
Antal incidenter som påverkat leverans till kund (ärenden nivå 1)	102	93	88	61
Andel ärenden från skolan som återkopplats inom 4 timmar (ärenden nivå 2)		93	95	91
Andel ärenden från skolan som lösts inom 8 timmar (ärenden nivå 3)		85	84	79
Andel hårdvara som återvinns eller återanvänds via samarbetspartners	99	99	99	99
Nöjd kundindex (NKI)		72		77
Personalindex		81		84

Nöjd kundindex och personalindex hämtas från sektorns kundenkät.

4.4.1.3 Informationstal

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Antal ärenden i servicedesk	8 914	8 000	9 000	9 000	9 000
Antal samtal till servicedesk	8 411	8 000	9 000	9 000	9 000
Antal användare i administrativa och pedagogiska nätverket	2 408	2 500	2 500	2 500	2 500
Antal datorer som IT-funktionen ansvarar för	1 574	1 700	2 000	2 200	2 400

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Antal Iphone samt Ipad som IT-funktionen ansvarar för	1 714	2 100	2 200	2 300	2 400
Antal accesspunkter i det trådlösa nätverket	1 433	1 530	1 600	1 600	1 600
Antal switchar i nätverket		280	300	300	310
Antal hanterade/genomförda RFNS-ärenden		30	30	30	30
Andel verksamhetssystem som omfattas av systemförvaltningsmodellen		80	95	100	100

Antal användare i administrativa och pedagogiska nätverket avser antalet anställda

4.5 Måltidsservice

4.5.1 Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

4.5.1.1 Grunduppdrag

Måltidsservice ska med fokus på kostnadsmedvetenhet och hållbarhet tillgodose verksamheternas efterfrågan på måltider. Funktionen ska laga maten från grunden och sträva efter att göra det med svenskproducerade livsmedel, så nära matgästen som möjligt. Måltidsservice ska arbeta aktivt för att minska miljöpåverkan och matsvinnet på förskolor, skolor och äldreboenden. Maten som serveras till barn, elever och äldre ska säkerställa goda matvanor och anpassas efter varje åldersgrupps närings- och energibehov. Funktionens personal ska, med gott bemötande, ge kunderna god service.

Funktionen omfattas av livsmedelslagen, lagen om offentlig upphandling samt regler och anvisningar från miljö- och bygglovsnämnden. Dessutom arbetar måltidsservice utifrån Livsmedelsverkets rekommendationer för näringsrik mat.

4.5.1.2 Kvalitetsindikatorer

	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Matsvinn (kg/person/år)	13	15	15	13
Andel livsmedel som främjar biologisk mångfald (%)	33	30	29	29
Andel tillagningskök (%)	80	80	80	82
Andel svenskproducerat kött (%)	95	95	95	95
Nöjd kundindex		78		88
Personalindex		86		90

Nöjd kundindex och personalindex hämtas från sektorns kundenkät.

4.5.1.3 Informationstal

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Råvarukostnad per matgäst och år	2 740	2 669	2 725	2 752	2 779
Antal matgäster	9 700	9 400	9 417	9 346	9 282

Råvarukostnad per matgäst och år stiger under planperioden då budgetanslaget för råvaror ökar successivt varje år.

4.6 Service

4.6.1 Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

4.6.1.1 Grunduppdrag

Servicefunktionen ska med fokus på kostnadsmedvetenhet och hållbarhet ge service utifrån områdena fordon, mark och anläggning, kontaktcenter samt kontorservice. Funktionen ska vara drivande i förvaltningens omställning till en fossilfri fordonsflotta. Servicefunktionen ska driva och utveckla förvaltningens övergång till ökad digital kundservice genom att kontaktcenter är en väg in för kommuninvånarna. Kontaktcenter har också uppdraget att stödja och utveckla förvaltningens servicenivå mot invånare och företagare. Funktionen ska tillse att det finns välfungerande och ändamålsenliga idrotts- och motionsanläggningar för kommunens invånare. Servicefunktionen ska också upprätthålla och utveckla en effektiv och väl fungerande postservice samt vaktmästartjänst till kommunhusen. Funktionen ska, med gott bemötande, ge kunderna god service.

4.6.1.2 Kvalitetsindikatorer

	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Tillgänglighet - andel samtal som kommer fram till kontaktcenter	94	95	97	93
Andel elbilar	2,7	5	7,3	15
Andel fordonskilometer med förnybart bränsle	23,3	39,8	45	45,2
Utrustning och skötsel av idrotts- och motionsanläggningar (medborgarundersökning SCB)		6,9		7,6
Nöjd kundindex (NKI)		85		83
Personalindex		91		89

Medborgarundersökningen (Utrustning och skötsel idrotts- och motionsanläggningar): Delfrågan ger möjlighet att betygssätta på en skala 1-10. Nöjd kundindex och personalindex hämtas från sektorns kundenkät.

4.6.1.3 Informationstal

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Antal ärenden till kontaktcenter	73 244	61 000	65 000	65 000	65 000

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Antal bilar	155	155	160	160	160
Antal idrottsanläggningar (idrottshallar, gymnastikhallar, idrottsplatser, elljusspår, ishall)	95	96	97	99	99
Antal badplatser som sköts av kommunen	9	9	9	9	9

4.7 Städservice

4.7.1 Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

4.7.1.1 Grunduppdrag

Städservice ska med fokus på kostnadsmedvetenhet och hållbarhet tillgodose kvalitetssäkrade städtjänster enligt standarden Insta 800/nordisk standard åt förvaltningens verksamheter.

Städservice ska ansvara för daglig städning, golvvård, flyttstädning, byggstädning, höghöjdsstädning, och fönsterputs.

Funktionens personal ska, med gott bemötande, ge kunderna god service.

Funktionen omfattas av lagen om offentlig upphandling samt regler och anvisningar från miljö- och bygglovsnämnden.

4.7.1.2 Kvalitetsindikatorer

	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Avverkningsgrad (kvm/person/timme)	256	255	258	255
Andel godkända kvalitetsmätningar (%)	79	81	92	98
Antal inköpta plastpåsar (25 l) per kvm	2,8	2,5	2,6	2,6
Nöjd kundindex (NKI)		67		65
Personalindex		86		89
Städkem per år i förhållande till städyta, kvm (liter)	0,03	0,05	0,03	0,01

Nöjd kundindex och personalindex hämtas från sektorns kundenkät.

4.7.1.3 Informationstal

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Städyta (kvm)	158 31 5	158 56 5	161 38 1	167 38 1	167 38 1
Antal städobjekt	119	120	118	119	119

4.8 Säkerhet

4.8.1 Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

4.8.1.1 Grunduppdrag

Säkerhetsfunktionen ska med fokus på kostnadsmedvetenhet och hållbarhet samordna och utveckla arbetet inom områdena säkerhet, trygghet, krisberedskap och civilt försvar. Funktionen ska också stödja förvaltningen att öka sin kunskap och förmåga inom dessa områden.

Säkerhetsfunktionen ska ansvara för säkerhetsskyddet och att förvaltningen har en fungerande central krisledning.

Funktionens personal ska, med gott bemötande, ge kunderna god service.

Funktionen omfattas exempelvis av lagen om offentlig upphandling, lagen om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster, säkerhetsskyddslagen, kamerabevakningslagen samt lagen om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

4.8.1.2 Kvalitetsindikatorer

	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Placering "trygg och säker kommun" (öppna jämförelser)	22	17	20	20
Antal anmälda brott, skadegörelse	448	686	870	811
Nöjd kundindex (NKI)	60		66	
Personalindex	71		79	
Upplevd otrygghet utomhus när det är mörkt ute (%)				15,2

Nöjd kundindex och personalindex hämtas från sektorns kundenkät.

Upplevd otrygghet hämtas från SCB:s medborgarundersökning.

4.8.1.3 Informationstal

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Antal utbildningar/övningar för hela eller delar av krisorganisationen	5	7	7	7	7
Antal objekt med kamerabevakning	2	7	11	15	19

INVESTERINGSBUDGET/PLAN 2024-2028
KOMMUNLEDNING OCH STÖDFUNKTIONERNA
 SB=Startbesked krävs

SB nr	Proj	Projekt/beskrivning (belopp i tkr)	Projektbudget totalt		Budget 2024		Plan 2025		Plan 2026		Plan 2027		Plan 2028	
			Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift
IA91		Hyllor Arkivet		200		200								
SB IA01		Konstnärlig Utsmäckning		791		791		1 610		1 161		1 539		1 580
Summa inkomster/utgifter				991	0	991	0	1 610	0	1 161	0	1 539	0	1 580
Summa netto					991		1 610		1 161		1 539		1 580	

INVESTERINGSBUDGET/PLAN 2024-2028
SEKTOR FÖR TEKNIK OCH FÖRVALTNINGSSTÖD
SB=Startbesked krävs

Proj SB nr	Projekt/beskrivning (belopp i tkr)	Projektbudget		Budget 2024		Plan 2025		Plan 2026		Plan 2027		Plan 2028	
		Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift
	Fastighet												
	<i>LRP</i>												
X IC35	Ny skola Norra Landvetter		300 000								150 000		150 000
IC89	Ishall, nybyggnad - Isrink med läktare samt träningsrink och idrottshall.		279 000		3 000		180 000		90 500				
X IC55	Gruppobstad 6 lägenheter		24 000						2 000		14 000		8 000
	<i>Övrigt inom fastighet</i>												
IC10	Maskiner/redskap				250		250		250		250		250
IC16	Installation fettavskiljare				1 000		1 000		1 000		1 150		1 150
IC20	Komponentutbyte planerat underhåll				58 000		58 000		58 000		58 000		58 000
IC22	Säkerhetslarm				1 200		1 200		1 200		1 380		1 380
IC26	Belysning på Skolgårdar och Gångstråk				250		250		250		290		290
IC37	Belysning på Förskolegårdar				300		300		300		345		345
IC44	Byte till LED belysning				500		500		500		575		575
IC53	Bostadsrätter renovering				1 000		1 000		1 000		1 000		1 000
IC60	Verksamhetsanpassning				2 000		2 000		2 000		2 000		2 000
IC65	Upprustning gårdar skolor/förskolor				2 000		2 000		2 000		2 000		2 000
IC66	Upprustning utemiljö				2 000		2 000		2 000		2 000		2 000
IC67	Ombyggnad kök				1 500		1 500		1 500		1 500		1 500
IC68	Lokalanpassning förskola				700		700		700		805		805
IC69	Lokalanpassning grundskola				700		700		700		805		805
IC85	Garantiarbeten				500		500		500		300		300
IC90	Upprustning av värme- och ventilationsanläggningar				1 000		1 000		1 000		1 150		1 150
IC95	Energiomställning				2 000		2 000		2 000		2 300		2 300
IC97	Installation av reservkraftverk		18 200		5 100		5 400		500		500		500
IC12	Råda Säteri, stenmurar och gångstråk				500		500		500		500		500
IC74	Utveckling Råda Säteri etapp 2				2 000		2 000		2 000		2 000		2 000
IC98	Utbyte server kameraövervakning										50		50
	Summa Fastighet			0	85 500	0	262 800	0	169 900	0	242 400	0	235 350
	Ledning												
IC01	Kontorsinventarier TOF				100		100		100		100		100
	Summa Ledning			0	100	0	100	0	100	0	100	0	100
	IT												
IB02	Infrastruktur				4 750		5 100		3 600		8 300		5 500
	Summa IT			0	4 750	0	5 100	0	3 600	0	8 300	0	5 500

INVESTERINGSBUDGET/PLAN 2024-2028
SEKTOR FÖR TEKNIK OCH FÖRVALTNINGSSTÖD
SB=Startbesked krävs

Proj SB nr	Projekt/beskrivning (belopp i tkr)	Projektbudget		Budget 2024		Plan 2025		Plan 2026		Plan 2027		Plan 2028	
		Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift
	Service												
IC02	Inventarier husansvarig		100		100		100		100		100		
X IC99	Elektrifiering fordonsflotta		1 550		1 150		1 350						
IF01	Maskiner, inventarier o fordon (fritidsanläggningar)		300		3 400		200		200		300		400
IF04	Maskiner, fordon, redskap och inventarier (trafikanläggningar)		200		2 800		200		200		3 000		400
IF21	Upprustning lekturymmen		200				400						500
IF30	Upprustning av badplatser		200				300						500
IF45	Upprustning spår och ridstigar				300				2 500		400		
X IF62	Inköp av issskötselmaskiner								500				
X IF63	Inventarier till personalrum i ny ishall												
IF35	Upprustning och byte av konstgräs, Djupeadal A-plan		7 000										
X IF66	Upprustning och byte av konstgräs, Djupeadal B-plan						7 000						
X IF67	Upprustning och byte av konstgräs, Rävlanda										7 000		
X IF68	Nytt konstgrässystem Säteriets näridrottsplats						500						
	Summa Service		9 550		7 750		13 050		10 800		10 800		1 800
	Städ												
IC05	Tvätt- och städmaskiner		500		500		500		500		500		500
IC08	Städmaskin ishall + idrottshall						250						
IC04	Inköp av städrobot		500										
	Summa Städ		1 000		500		750		500		500		500
	Måltid												
IC07	Maskiner och inventarier måltidsservice		500		500		500		500		500		500
	Summa Måltid		0		500		500		500		500		500
	Summa inkomster/utgifter för sektorn		101 400		276 750		187 900		262 600		262 600		243 750
	Summa netto för sektorn		101 400		276 750		187 900		262 600		262 600		243 750

INVESTERINGSBUDGET/PLAN 2024-2028
SEKTOR FÖR SAMHÄLLSBYGGNAD
SB=Startbesked krävs

Bilaga 1

Proj SB nr	Projekt/beskrivning (belopp i tkr)	Projektbudget		Budget 2024		Plan 2025		Plan 2026		Plan 2027		Plan 2028	
		Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift
	Trafik egna projekt												
IR83	Mölnlycke fabriker inom plan		56 000						5 000				
IR65	Mölnlycke fabriker utanför plan		27 000						5 000				
IR87	Hällingsjö Rävlanda GC-väg		30 000				5 000		5 000				
IR51	Wendelsv Gärdesområdet GC-väg	1 500	20 000		5 000								
IR96	ME,Biblioteksvägen upprustning		16 000				5 000		5 000				4 000
x IR06	Cirkulation Boråsvägen/Råda Portar/Metallvägen		8 000						1 000				4 000
IR07	Wendelstrand-Solsten GC -väg	2 500	11 500	2 500	3 000								
IR72	Abborrtjärn	22 000	22 000		14 000		3 000		22 000				
IR94	Bro Konstruktionsvägen		8 000		2 000								3 000
	Löpande åtgärder komponentutbyte												
IR46	Kollektivtrafikåtgärder		500		500		500		500				500
IR81	Trafiksäkra Cykel- O Skolvägar		1 500		1 500		1 500		1 500				1 500
IR39	Trafikmiljöåtgärder		4 000		4 000		4 000		4 000				4 000
IR90	Reinvesteringar, underhåll verksamhet gata		8 000		8 000		8 000		8 000				8 000
IR30	Konstruktioner		2 000		2 000		2 000		2 000				2 000
IR05	Dagvattenåtgärder		2 000		2 000		2 000		2 000				2 000
IR99	Etableringsskötsel		500		500		500		500				500
	Summa egna projekt, Trafik			2 500	42 500	0	31 500	22 000	39 500	0	21 500	0	26 500

INVESTERINGSBUDGET/PLAN 2024-2028
SEKTOR FÖR SAMHÄLLSBYGGNAD
SB=Startbesked krävs

Bilaga 1

Proj SB nr	Projekt/beskrivning (belopp i tkr)	Projektbudget		Budget 2024		Plan 2025		Plan 2026		Plan 2027		Plan 2028	
		Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift
	Trafik, projekt anslutna till exploaterings- projekt												
	<i>Trafik, extra i anslutning till exploateringsprojekt</i>		43 000										
x IR36	Mölnlyckemotet-Kollektivtrafik								5 000				20 060
	Summa nya detaljplaner, Trafik			0	0	0	0	0	5 000	0	10 000	0	20 060
	Summa för Trafik totalt			2 500	42 500	0	31 500	22 000	44 500	0	31 500	0	46 560
	Summa netto Trafik			40 000		31 500		22 500		31 500		46 560	
	Summa inkomster/utgifter för sektorn			2 500	42 500	0	31 500	22 000	44 500	0	31 500	0	46 560
	Summa netto för sektorn			40 000		31 500		22 500		31 500		46 560	

Exploateringsverksamhet 2024-2028-∞

SEKTORN FÖR SAMHÄLLSBYGGNAD

Exploatering på kommunal mark

Proj. nr	Benämning	Projektkalkyl			Ingående balans 2023			Kalkyl/Prognos 2023		Kalkyl 2024		Kalkyl 2025		Kalkyl 2026		Kalkyl 2027		Kalkyl 2028-∞	
		Ink.	Utg.	Res.	Ink.	Utg.	Netto	ink.	Utg.	Ink.	Utg.	Ink.	Utg.	Ink.	Utg.	Ink.	Utg.	Ink.	Utg.
	Verksamhetsmark																		
EU04	Hindås Industriområde (Vattenverket)	-9 726	11 094	1 368	-3 176	10 604	7 428	-950	40	-5 600	450								
EU07	Ishall och Travelpark Assmundst.	-8 600	13 700	5 100	-490	1 194	704	-1 510	3 291	-500	1 165	-2 600	3 200	-2 500	3 350	-1 000	1 500		
EU31	Bårhults Företagspark	-79 300	52 200	-27 100	-534	1 487	953	-17 409	50		5 000		5 549	-30 930	47 800				
EU67	Mölnlyckemotet	-30 930	15 040	-15 890		4 491	4 491				3 300		31 900	-10 000	47 800				
EU81	Företagsparken III	-161 500	142 439	-19 061		939	939	2 500			9 915		40 649	-43 430	51 150	-60 500	37 000	-91 000	19 000
	Summa Verksamhetsmark	-290 056	234 473	-55 583	-4 200	18 715	14 515	-19 869	5 881	-6 100	9 915	-2 600	40 649	-43 430	51 150	-61 500	38 500	-91 000	19 000
	Netto Verksamhetsmark		-55 583			14 515		-13 988		3 815		38 049		7 720		-23 000		-72 000	
	Mark för bostäder																		
EU08	DP Bostäder Älmhultsvägen	-2 500	2 500	0	-530	957	427	-830	830	-840	840								
EU26	Landvetters Backa	-87 800	90 200	2 400		47	47	-7 000	400	10 000	10 000	10 000	4 000	-29 884	4 000				
EU27	Landvetter centrum	-172 895	162 844	-10 051	-36 025	17 390	-18 635	-3 300	4 000	-12 300	13 000	1 600	1 500	1 500	1 500	6 600		-25 200	24 000
EU35	Bocköhalvön	-20 476	18 590	-1 886		2 713	2 713		1 200		6 100	-3 000	6 500	-8 000	2 077	-9 476			
EU65	Idrottsgatan Mölnlycke	-114 221	68 080	-46 141	-67 651	53 410	-14 241	-40 492	5 260		600	1 100	1 100		550				
EU70	Landvetter södra				-20 938	146 095	125 157	-550	37 550	-1 650	32 650	-3 650	7 650	-1 650	1 650	-1 650	1 650	-1 650	1 650
EU72	Säteriet, särskilt boende	-13 000	7 200	-5 800	-9 423	1 740	-7 683		50										
EU76	Enebacken II	-115 100	98 400	-16 700		7 749	7 749		3 000		2 000		41 795	-75 300	38 856	-19 900	5 000	-19 900	
EU77	Valborgs kulle	-48 117	44 200	-3 917			0					-500	1 000	-1 000	2 000	-582	1 165		5 000
EU82	EDP Bostäder P-hus i Mölnlycke	-40 000	25 000	-15 000			0		500		500		500	-20 000	13 500	-20 000	10 000		
EU37	Landvetter 6:638,6:107 m.fl.	-1 000	1 000	0		75	75	-330	330	-330	330	-340	265						
2008	Summa mark för bostäder	-615 109	518 014	-97 095	-134 567	230 176	95 609	-52 502	53 120	-15 120	66 020	-7 490	70 410	-135 834	64 133	-51 608	24 415	-46 750	30 650
	Netto mark för bostäder		-97 095			95 609		618		50 900		62 920		-71 701		-27 193		-16 100	
	Summa kommunal mark brutto	-905 165	752 487	-152 678	-138 767	248 891	110 124	-72 371	59 001	-21 220	75 935	-10 090	111 059	-179 264	115 283	-113 108	62 915	-137 750	49 650
	Summa kommunal mark netto		-152 678			110 124		-13 370		54 715		100 969		-63 981		-50 193		-88 100	

Exploateringsverksamhet 2024-2028-∞
SEKTORN FÖR SAMHÄLLSBYGGNAD
Exploatering på privat mark

Proj. nr	Benämning	Projektkalkyl		Kalkyl/Prognos 2023		Kalkyl 2024		Kalkyl 2025		Kalkyl 2026		Kalkyl 2027		Kalkyl 2028-∞	
		Ink.	Utg.	Ink.	Utg.	Ink.	Utg.	Ink.	Utg.	Ink.	Utg.	Ink.	Utg.	Ink.	Utg.
	Verksamhetsmark														
EU05	EDP Fläskebo avfallsanläggning	-2 500	2 500	-1 250	1 250	-625	625								
EU11	EDP Gökskulla 3:33 m.fl. (Link 40)	-83 500	2 500	-1 250	1 250	-81 625	625								
EU13	EDP Fäxhult 1:33	-2 000	2 000			-660	660								
	Summa Verksamhetsmark	-88 000	7 000	-2 500	2 500	-82 910	1 910								
	Netto Verksamhetsmark		-81 000		0		-81 000								
	Mark för bostäder														
EU10	EDP Slamby	-1 600	1 600	-530	530	-540	540								
EU14	EDP Bårekulla 1:3	-2 000	2 000	-660	660	-660	660								
EU73	EDP Säteriet (Förbo)	-8 764	5 985	-5 824	3 150	-4 000	4 000								
EU74	EDP Wendelstrand (Bråta)	-700	700	-300	300	-200	200								
EU75	EDP Björrod, Alberts väg	-21 000	21 000	-8 000	8 000	-10 000	10 000								
EU79	EDP Växthusen	-47 650	47 650	-1 000	1 000	-1 000	1 000								
	Summa mark för bostäder	-81 714	78 935	-16 314	13 640	-16 400	16 400								
	Netto mark för bostäder		-2 779		-2 674		0								
	Summa privat mark brutto	-169 714	85 935	-18 814	16 140	-99 310	18 310								
	Summa privat mark netto		-83 779		-2 674		-81 000								
* EDP slutredovisas årligen vilket innebär att det inte finns något belopp att balansera mellan åren.															
Total exploatering brutto		-1 074 879	838 422	-236 457	75 141	-120 530	94 245	-15 280	116 249	-202 444	138 463	-135 608	85 415	-137 750	49 650
Total exploatering netto			-236 457		-16 044		-26 285		100 969		-63 981		-50 193		-88 100

INVESTERINGSBUDGET/PLAN 2024-2028

SEKTOR FÖR SAMHÄLLSBYGGNAD

Samtliga projekt är trafikprojekt som ingår i exploateringsprojekt i bilaga 2 (Slutredovisningar exploatering, ej likvid)

Proj nr	Projekt/beskrivning (belopp i tkr)	Projektbudget		Budget 2024		Plan 2025		Plan 2026		Plan 2027		Plan 2028	
		Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift
IT61	Mölnlyckemotet (EU67)	11 900	11 900					11 900	11 900				
IT50	Landvetters backa - västra (EU26)	17 900	17 900					17 900	17 900				
IT66	Landvetter centrum kv 2-3 (EU27)	14 000	14 000	14 000	14 000								
IT67	Landvetter Södra (Magasinsvägens förlängning) (EU70)	76 000	76 000	76 000	76 000								
IT68	Säteriet Särskilt boende (EU72)	1 800	1 800	1 800	1 800								
IT70	Enebacken II (EU76)	55 400	55 400					5 000	5 000	50 400	50 400		
IT71	Bocköhalvön (EU35)	8 600	8 600										
IT63	Valborgskulle - (kommun och PEAB) (EU77)	11 300	11 300							5 000	5 000	6 300	6 300
IT35	Säteriet Förbo (EU73)	7 000	7 000	7 000	7 000								
IT37	Björrod, Alberts väg (EU75)	22 500	22 500	7 500	7 500								
IT44	Bräta, Wendestrand (EU74)	20 000	20 000	20 000	20 000								
IT08	Ålmhult 1:66 m fl. (Hindås, Trädgårdstad) (EU08)	30 000	30 000									30 000	30 000
IT81	Företagsparken III (EU81)	35 000	35 000			9 780	9 780	20 000	20 000	4 900	4 900		
IT01	Slamby 1:27 mfl (EU10)	1 600	1 600	1 600	1 600								
IT79	Växthusen (EU79)	45 000	45 000					22 500	22 500	22 500	22 500		
Summa inkomster/utgifter för sektorn				127 900	127 900	9 780	9 780	77 300	77 300	82 800	82 800	36 300	36 300
Summa netto för sektorn				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Sammanträdesdatum
2023-06-15

§ 104

Dnr 2023KS52

Budget 2024 med plan för perioden 2025-2028 samt mål och inriktningar för Härryda kommun

Beslut

Kommunfullmäktiges beslut i enlighet med kommunfullmäktiges presidiums förslag

Kommunfullmäktige fastställer revisorernas budget till 1 587 tkr för år 2024.

Kommunfullmäktiges beslut i enlighet med kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige antar *Budget 2024 för Härryda kommun med plan för perioden 2025 - 2028 samt prioriterade mål och övergripande inriktningar* från Alliansen i Härryda vilket innebär:

Kommunfullmäktige fastställer oförändrad skattesats för år 2024 på 20,50 kr per skattekrona.

Kommunfullmäktige fastställer ramar för driftverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 6, Driftbudget. Anslagsbindning avseende driftbudgeten sker på nämndnivå med undantag för kommunstyrelsens reserv som får disponeras fritt efter beslut i kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige fastställer en övre gräns för nettoinvesteringarna till 300 mnkr för år 2024.

Kommunfullmäktige fastställer ramar för investeringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 7, Investeringar. Anslagsbindning avseende investeringsbudget sker på nämndnivå.

Kommunfullmäktige fastställer betalningsplan avseende exploateringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 8, Exploateringar.

Kommunfullmäktige beslutar att långfristig upplåning får ske upp till ett maximalt belopp om 100 mnkr.

Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen respektive nämnden för utbildning, kultur och fritid samt socialnämnden att utifrån de kommunövergripande målen och inriktningarna utarbeta konkretiserade mål och inriktningar för respektive ansvarsområde. Dessutom uppdras till kommunstyrelsen, nämnden för utbildning, kultur och fritid samt socialnämnden att fastställa ekonomiska ramar per sektor och verksamhet inom respektive ansvarsområde. Kommunstyrelsen ges även i uppdrag att göra tekniska justeringar av nämndernas ramar hänförlig till avslutad lönerrevision.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Sammanträdesdatum
2023-06-15

Reservationer

Patrik Linde (S), Kristin Arplöw (S), Rolf Vestman (S), Ulla Karin Johansson (S), Gunilla Wathne (S), Oskar Sköld (S), Monica Bengtsson (S), Jonas Andersson (S), Berit Müllerström (S), Robin Hododi (S), Kajsa Lackovic (S), William Kroon Adill (S), Siv Hallbert (S), Elin Remme (V), Måns Pär Fogelberg (V), Sven Åke Hallgren (V), Gunnar Ekeröth (MP), Roland Jonsson (MP), Kristin Schmitt (MP) reserverar sig mot beslutet.

Peter Arvidsson (SD) reserverar sig skriftligt mot beslutet i bilaga 1.

Sammanfattning av ärendet

Budget 2024 med plan för perioden 2025-2028 samt mål och inriktningar, är en del i kommunens styrmodell. Dokumentet utarbetas årligen av politiken och fastställs av kommunfullmäktige. Här anges kommunfullmäktiges prioriterade övergripande mål och inriktningar för kommande år samt ekonomiska ramar för respektive nämnd. Budgetdokumentet utgår från den av fullmäktige fastställda strategiska planen för mandatperioden, ska ge konkretiseringar samt lyfta fram det som är särskilt viktigt för 2024. Den strategiska planen beskriver det som politiken vill åstadkomma (den förflyttning/förändring som ska skapas) under mandatperioden som helhet.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens beslut 1 juni 2023 § 228
- Förslag till debattregler från kommunfullmäktiges presidium
- Budget 2024 för Härryda kommun med plan för perioden 2025-2028 samt mål och inriktningar från Rödgrön samverkan.
- Budget 2024 för Härryda kommun med plan för perioden 2025 - 2028 samt prioriterade övergripande mål och inriktningar från Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Sportpartiet och Kommunpartiet
- Förvaltningens bedömning och underlag för budget 2024-2026 inklusive bilagorna: Befolkningsprognos 2023-2032, Lokalresursplan 2024-2028 tabeller, Investering och exploatering 2024-2028, bostadsförsörjningsprogram 2024-2028
- Synpunkter Budget 2024 från Vision Härryda

Debattregler

Björn Magnusson (S) föreslår att kommunfullmäktige tillämpar debattregler enligt kommunfullmäktiges presidiums förslag där varje parti reserveras tid för inledningsanförande om maximalt fem minuter. Partierna disponerar tiden fritt och kan fördela den på flera talare i partigruppen om så önskas.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2023-06-15

Efter inledningsanförandena råder fri talartid. Ordning på inledningsanförandena föreslås enligt följande:

1. Moderaterna (M)
2. Socialdemokraterna (S)
3. Sverigedemokraterna (SD)
4. Centerpartiet (C)
5. Miljöpartiet (MP)
6. Vänsterpartiet (V)
7. Liberalerna (L)
8. Kristdemokraterna (KD)
9. Sportpartiet (SP)
10. Kommunpartiet (KP)

Ordföranden frågar och finner att kommunfullmäktige beslutar att tillämpa debattreglerna för behandling av ärendet.

Förslag till beslut på sammanträdet

Peter Arvidsson (SD) föreslår i första hand att ärendet återremitteras till kommunstyrelsen för framtagande av ett alternativt budgetförslag som utgår från Sverigedemokraternas strategiska plan. I andra hand föreslår han att ärendet bordläggs för att invänta mera aktuella prognoser för budget och planperiod.

Per Vorberg (M) föreslår med instämmande av Maria Kornevik Jakobsson (C), Anders Halldén (L), Håkan Eriksson (KD), Lennart Winqvist (SP), Jan Gustavsson (KP), Sven Karlsson (M), och Evalotta Liljenzin (M) att kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag.

Patrik Linde (S) föreslår med instämmande av Gunnar Ekeröth (MP), Sven Åke Hallgren (V), Roland Jonsson (MP), Oskar Sköld (S), Kristin Arplöw (S), Måns Pär Fogelberg (V), Ulla-Karin Johansson (S), William Kron Adill (S), Siv Hallbert (S), Kajsa Lackovic (S) och Kristin Schmitt (MP) att kommunfullmäktige antar *Budget 2024 för Härryda kommun med plan för perioden 2025-2028 samt mål och inriktningar* från Rödgrön samverkan.

Ajournering

Sammanträdet ajournerades kl 20:00-20:16 och kl 20:30-20:35.

Beslutsgång

Ordföranden redovisar att han först kommer att ställa Peter Arvidssons förslag om återremiss mot att avgöra ärendet idag. Om kommunfullmäktige avslår Peter Arvidssons förslag om

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2023-06-15

återremiss kommer ordföranden ställa förslag om bordläggning mot att avgöra ärendet idag. Om kommunfullmäktige beslutar att avgöra ärendet idag kommer ordföranden fråga om kommunfullmäktige kan bifalla revisorernas budget enligt kommunfullmäktiges presidiums förslag. Därefter kommer ordföranden att ställa kommunstyrelsens förslag mot Patrik Lindes förslag.

Kommunfullmäktige godkänner redovisad beslutsgång.

Peter Arvidssons förslag om återremiss och avgöra ärendet idag

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige avslår Peter Arvidssons förslag om återremiss.

Omröstning begärs. Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för att avgöra ärendet idag

Nej-röst för att bifalla Peter Arvidssons förslag

Med 43 ja-röster och 7 nej-röster avslår kommunfullmäktige Peter Arvidssons förslag. Hur var och en röstade framgår av omröstningslista 1.

Bordläggning och avgöra ärendet idag

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar att avgöra ärendet idag.

Omröstning begärs. Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för att avgöra ärendet idag

Nej-röst för att bifalla Peter Arvidssons förslag

Med 43 ja-röster och 7 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avgöra ärendet idag. Hur var och en röstade framgår av omröstningslista 2.

Revisorernas budget

Ordföranden finner att kommunfullmäktige bifaller kommunfullmäktiges presidiums förslag till beslut.

Kommunstyrelsens förslag och Patrik Lindes förslag

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag.

Omröstning begärs. Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för att bifalla kommunstyrelsens förslag

Nej-röst för att bifalla Patrik Lindes förslag

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Sammanträdesdatum
2023-06-15

Med 30 ja-röster och 20 nej-röster bifaller kommunfullmäktige kommunstyrelsens förslag. Hur var och en röstade framgår av omröstningslista 3.

Paragrafen är justerad

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Sammanträdesdatum
2023-06-15

Voteringslista: § 105

Ärende: Budget 2024 med plan för perioden 2025-2028 samt mål och inriktningar för Härryda kommun, 2023KS52

Omröstningslista 1

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Per Vorberg (M), ledamot	X		
Kersti Lagergren (M), ledamot	X		
Sven Karlsson (M), ledamot	X		
Evalotta Liljenzin (M), ledamot	X		
Grim Pedersen (M), ledamot	X		
Rickard Rosengren (M), ledamot	X		
Gunnar Häggström (M), vice ordförande	X		
Mikael Johannison (M), ledamot	X		
Eva Karlsson (M), ledamot	X		
Hengameh Mokhtari Madjd (M), ledamot	X		
Maria Kornevik Jakobsson (C), ledamot	X		
Tony Wahl (C), ledamot	X		
Gun Wågsjö (C), ledamot	X		
Anders Halldén (L), ledamot	X		
Anita Anger (L), ledamot	X		
Håkan Eriksson (KD), ledamot	X		
Lars Landrö (KD), ledamot	X		
Jan Inge Forsberg (SP), ledamot	X		
Jan Gustavsson (KP), ledamot	X		
Patrik Linde (S), ledamot	X		
Kristin Arplöw (S), ledamot	X		
Ulla-Karin Johansson (S), ledamot	X		
Gunilla Wathne (S), ledamot	X		
Oskar Sköld (S), ledamot	X		
Monica Bengtsson (S), ledamot	X		
Jonas Andersson (S), ledamot	X		
Berit Müllerström (S), ledamot	X		
Robin Hododi (S), ledamot	X		
Kajsa Lackovic (S), ledamot	X		
William Kroon Adill (S), ledamot	X		
Siw Hallbert (S), ledamot	X		

Sammanträdesdatum
2023-06-15

Sven-Åke Hallgren (V), ledamot	X		
Roland Jonsson (MP), ledamot	X		
Kristin Schmitt (MP), ledamot	X		
Peter Arvidsson (SD), ledamot		X	
Per Olov Risman (SD), ledamot		X	
Johannes Backlund (SD), ledamot		X	
Stefan Arveros (SD), ledamot		X	
Erik Holm (SD), ledamot		X	
Bengt Hellgren (SD), ledamot		X	
Robert Thorin (SD), ledamot	X		
Björn Magnusson (S), ordförande	X		
Tommy Brundin (M), ersättare	X		
Katia Petkova Valkova (M), ersättare	X		
Lennart Winqvist (SP), ersättare	X		
Rolf Vestman (S), ersättare	X		
Elin Remme (V), ersättare	X		
Måns Pär Fogelberg (V), ersättare	X		
Gunnar Ekeröth (MP), ersättare	X		
Heinz Guth (SD), ersättare		X	
Resultat	43	7	0

Omröstningslista 2

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Per Vorberg (M), ledamot	X		
Kersti Lagergren (M), ledamot	X		
Sven Karlsson (M), ledamot	X		
Evalotta Liljenzin (M), ledamot	X		
Grim Pedersen (M), ledamot	X		
Rickard Rosengren (M), ledamot	X		
Gunnar Häggström (M), vice ordförande	X		
Mikael Johannison (M), ledamot	X		
Eva Karlsson (M), ledamot	X		
Hengameh Mokhtari Madjd (M), ledamot	X		
Maria Kornevik Jakobsson (C), ledamot	X		
Tony Wahl (C), ledamot	X		
Gun Wågsjö (C), ledamot	X		
Anders Halldén (L), ledamot	X		
Anita Anger (L), ledamot	X		

Sammanträdesdatum
2023-06-15

Håkan Eriksson (KD), ledamot	X		
Lars Landrö (KD), ledamot	X		
Jan Inge Forsberg (SP), ledamot	X		
Jan Gustavsson (KP), ledamot	X		
Patrik Linde (S), ledamot	X		
Kristin Arplöw (S), ledamot	X		
Ulla-Karin Johansson (S), ledamot	X		
Gunilla Wathne (S), ledamot	X		
Oskar Sköld (S), ledamot	X		
Monica Bengtsson (S), ledamot	X		
Jonas Andersson (S), ledamot	X		
Berit Müllerström (S), ledamot	X		
Robin Hododi (S), ledamot	X		
Kajsa Lackovic (S), ledamot	X		
William Kroon Adill (S), ledamot	X		
Siw Hallbert (S), ledamot	X		
Sven-Åke Hallgren (V), ledamot	X		
Roland Jonsson (MP), ledamot	X		
Kristin Schmitt (MP), ledamot	X		
Peter Arvidsson (SD), ledamot		X	
Per Olov Risman (SD), ledamot		X	
Johannes Backlund (SD), ledamot		X	
Stefan Arveros (SD), ledamot		X	
Erik Holm (SD), ledamot		X	
Bengt Hellgren (SD), ledamot		X	
Robert Thorin (SD), ledamot	X		
Björn Magnusson (S), ordförande	X		
Tommy Brundin (M), ersättare	X		
Katia Petkova Valkova (M), ersättare	X		
Lennart Winqvist (SP), ersättare	X		
Rolf Vestman (S), ersättare	X		
Elin Remme (V), ersättare	X		
Måns Pär Fogelberg (V), ersättare	X		
Gunnar Ekeroth (MP), ersättare	X		
Heinz Guth (SD), ersättare		X	
Resultat	43	7	0

Omröstningslista 3

Sammanträdesdatum
2023-06-15

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Per Vorberg (M), ledamot	X		
Kersti Lagergren (M), ledamot	X		
Sven Karlsson (M), ledamot	X		
Evalotta Liljenzin (M), ledamot	X		
Grim Pedersen (M), ledamot	X		
Rickard Rosengren (M), ledamot	X		
Gunnar Häggström (M), vice ordförande	X		
Mikael Johannison (M), ledamot	X		
Eva Karlsson (M), ledamot	X		
Hengameh Mokhtari Madjd (M), ledamot	X		
Maria Kornevik Jakobsson (C), ledamot	X		
Tony Wahl (C), ledamot	X		
Gun Wågsjö (C), ledamot	X		
Anders Halldén (L), ledamot	X		
Anita Anger (L), ledamot	X		
Håkan Eriksson (KD), ledamot	X		
Lars Landrö (KD), ledamot	X		
Jan Inge Forsberg (SP), ledamot	X		
Jan Gustavsson (KP), ledamot	X		
Patrik Linde (S), ledamot		X	
Kristin Arplöw (S), ledamot		X	
Ulla-Karin Johansson (S), ledamot		X	
Gunilla Wathne (S), ledamot		X	
Oskar Sköld (S), ledamot		X	
Monica Bengtsson (S), ledamot		X	
Jonas Andersson (S), ledamot		X	
Berit Müllerström (S), ledamot		X	
Robin Hododi (S), ledamot		X	
Kajsa Lackovic (S), ledamot		X	
William Kroon Adill (S), ledamot		X	
Siw Hallbert (S), ledamot		X	
Sven-Åke Hallgren (V), ledamot		X	
Roland Jonsson (MP), ledamot		X	
Kristin Schmitt (MP), ledamot		X	
Peter Arvidsson (SD), ledamot	X		
Per Olov Risman (SD), ledamot	X		

Sammanträdesdatum
2023-06-15

Johannes Backlund (SD), ledamot	X		
Stefan Arveros (SD), ledamot	X		
Erik Holm (SD), ledamot	X		
Bengt Hellgren (SD), ledamot	X		
Robert Thorin (SD), ledamot	X		
Björn Magnusson (S), ordförande		X	
Tommy Brundin (M), ersättare	X		
Katia Petkova Valkova (M), ersättare	X		
Lennart Winqvist (SP), ersättare	X		
Rolf Vestman (S), ersättare		X	
Elin Remme (V), ersättare		X	
Måns Pär Fogelberg (V), ersättare		X	
Gunnar Ekeroth (MP), ersättare		X	
Heinz Guth (SD), ersättare	X		
Resultat	30	20	0

Lokalresursplan 2024-2028

Kommunstyrelsen

Innehåll

Lokalresursplanering i Härryda kommun.....	3
Lokaler.....	3
Planeringsunderlag	6
Sektorernas lokalplaner	6
Sektorn för utbildning, kultur och fritid.....	7
Befolkningsprognos	7
Beräknat behov av utbyggnad, förskola	7
Beräknat behov av utbyggnad, grundskola, förskoleklass, fritidshem.....	12
Beräknat behov av utbyggnad, anpassad grundskola	18
Beräknat behov av utbyggnad, gymnasieskola	19
Beräknat behov av utbyggnad, anpassad gymnasieskola	20
Beräknat behov av utbyggnad, kultur och fritid.....	20
Sektorn för socialtjänst.....	23
Befolkningsprognos	23
Beräknat behov av utbyggnad för äldre	24
Beräknat behov av utbyggnad för personer med funktionsnedsättning	27
Beräknat behov av övriga boenden.....	29
Beräknat behov för vuxenutbildning.....	30
Projektportfölj 2024-2028 (2029-2033)	32
Bilaga, beläggning och kapacitet per enhet	33
Förskolor	33
Grundskolor	35
Funktionsstöd	36
Vård och omsorg.....	37

Lokalresursplanering i Härryda kommun

En del i långtidsplaneringen är upprättandet av en samlad lokalresursplan (LRP) för den kommunala verksamheten. Planen revideras årligen i samband med att förvaltningen upprättar förslag till budget/plan vilket innebär att projekt kan komma att flyttas mellan åren om förutsättningarna ändras. Lokalresursplanen redovisar:

Redovisning av verksamheter under respektive sektor

- Behovet av lokaler inom respektive sektor under planperioden 2024-2028 samt med utblick för åren 2029-2033.

Utifrån att antalet tillkommande lokaler varierar mellan sektorerna har förvaltningen valt att redovisa behovet av lokaler i nedanstående dokument.

Sektor	Lokalresursplan	Investeringsbudget
Utbildning, kultur och fritid	Alla verksamhetslokaler	Övriga investeringar
Socialtjänst	Alla verksamhetslokaler	Övriga investeringar
Samhällsbyggnad		Lokaler och övriga investeringar
Teknik och förvaltningsstöd		Lokaler och övriga investeringar
Kommunledning		Lokaler och övriga investeringar

Lokaler

Politiska inriktningar

I det strategiska programmet, som antagits av kommunfullmäktige, anges att kommunen ska äga lokaler där kommunen bedriver kärnverksamhet. Där står också att lokalresursplaneringen ska föregås av noggranna analyser om efterfrågan, behov, kompetenstillgång och kostnader för att långsiktigt tillse att det finns full behovstäckning och olika verksamhetsformer inom förskoleverksamheten och annan pedagogisk omsorg. Verksamhetsanpassningar ska ske löpande så att ekonomin kan fokuseras på verksamheten och långsiktigt färre barn i grupperna, i stället för tomma lokaler.

Kommunens ansvar för särskilt boende

Kommunen har ett grundläggande ansvar för att människor med särskilda behov får bra bostäder. Ansvaret gällande boendeformer för kommunens äldre medborgare samt personer med funktionsnedsättning har förtydligats i socialtjänstlagen (SoL) och i Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Samhällets ansvar för bostäder till flyktingar

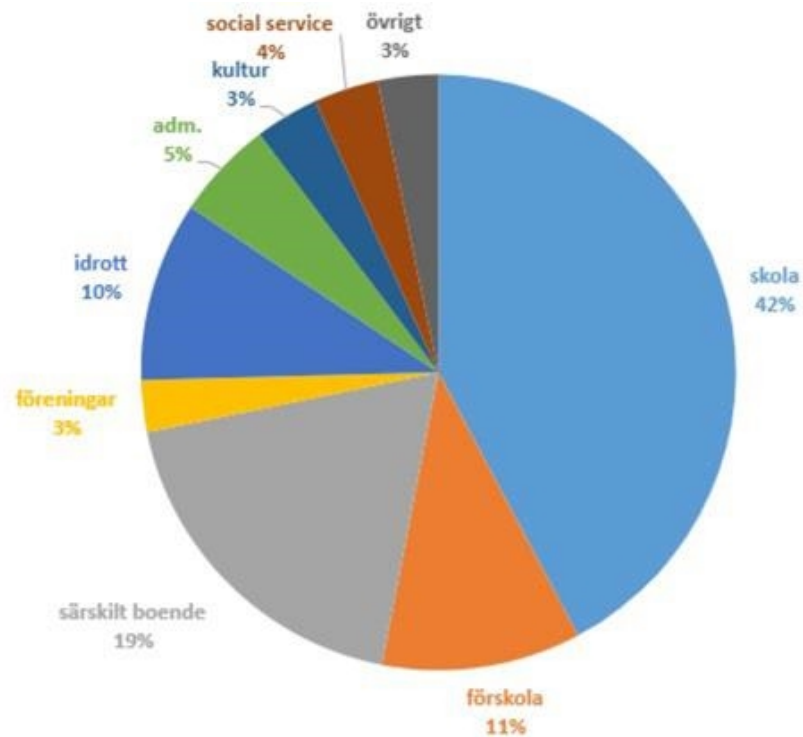
Enligt lag om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA) har Migrationsverket huvudansvaret för mottagande av flyktingar och ett av uppdragen är att erbjuda boende för alla som söker asyl i Sverige. Kommunernas ansvar för boendefrågor i detta sammanhang tydliggörs i sin tur genom Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning. Syftet är att förbättra nyanländas möjligheter att komma in i samhället och på arbetsmarknaden. Kommunernas ansvar för mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar gäller både under tiden som Migrationsverket prövar barnets asylskäl och för tiden efter beslut.

I lokalresursplanen redogörs endast för planeringen av kommunens egna boenden för ensamkommande barn och ungdomar när behov uppstår. Lägenheter till nyanlända vuxna och familjer hanteras löpande inom förvaltningen i samband med markanvisning av nya områden.

Befintliga lokaler 2022

Kommunens kostnad för lokaler uppgick 2022 till 345 mnkr och det motsvarar 12 % av bruttokostnaderna i kommunen. I summan ingår då alla lokaler oavsett om kommunen äger dem (90 %) eller om de är förhyrda (10 %). Andelen lokalkostnader varierar inom sektorerna. För Utbildning och kultur är 9 % lokalkostnader och motsvarande andel för Socialtjänst är 6 %.

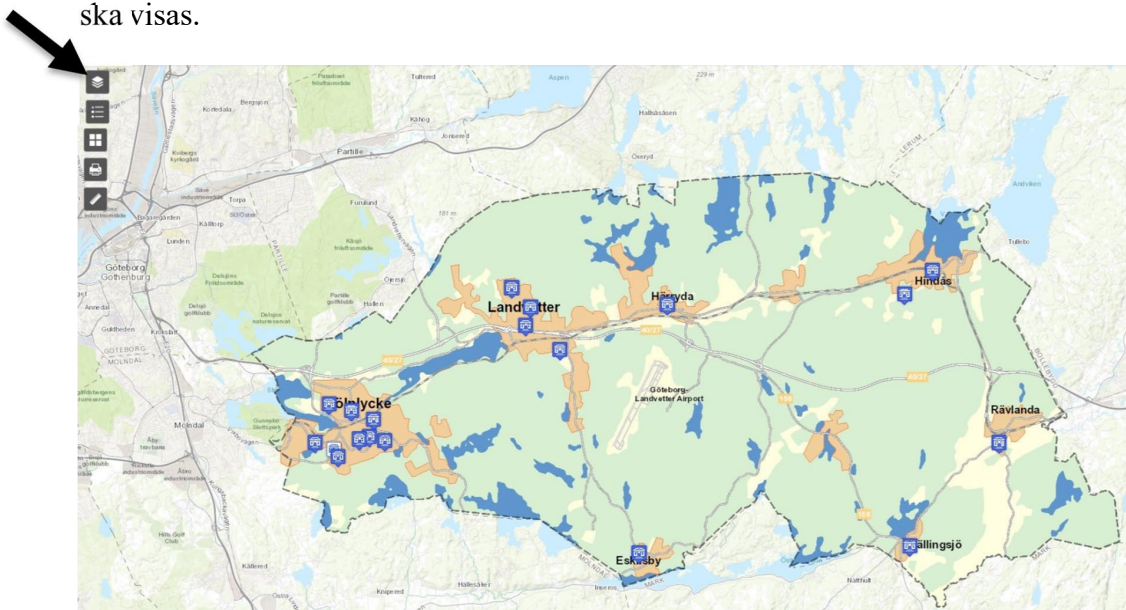
För den kommunala verksamheten finns 226 396 m². I nedanstående diagram redovisas hur stor andel av lokalerna som används av respektive kategori. Siffrorna avser 2022.

Nedan finns en länk till karta över olika verksamheters placeringar i kommunen. Tryck på ctrl knappen och klicka på länken för att komma till kartan.

KARTOR HÄRRYDA

Kommunens grundskolor visas som förvalt, för att ändra verksamhet tryck på kartbilden till vänster i skärmen och bocka sedan i de verksamhetsområden som ska visas.

Planeringsunderlag

Lokalresursplanen bygger på underlag från befolkningsprognosen som i sin tur grundar sig på statistik från SCB samt plan för detaljplanerade bostäder.

Sektorernas lokalplaner

De samlade lokalplanerna för sektorerna beskriver behovet av tillkommande lokaler under planperioden 2024–2028 med utblick för 2029-2033. Planen revideras årligen i samband med att sektorn upprättar förslag till budget/plan vilket innebär att projekt kan komma att omprövas alternativt flyttas mellan åren om förutsättningarna ändras.

Sektorn för utbildning, kultur och fritid

Befolkningsprognos

Antalet barn i åldersgruppen 0–5 år är färre än i tidigare prognoser och ökningen förväntas ske i en lägre takt än i tidigare prognoser. För barn i skolåldern 6–15 år visar prognosen på en minskning särskilt i de yngre åldrarna under prognosperioden. Antalet elever i gymnasieåldern förväntas öka under planperioden.

Beräknat behov av utbyggnad, förskola

Allmän beskrivning

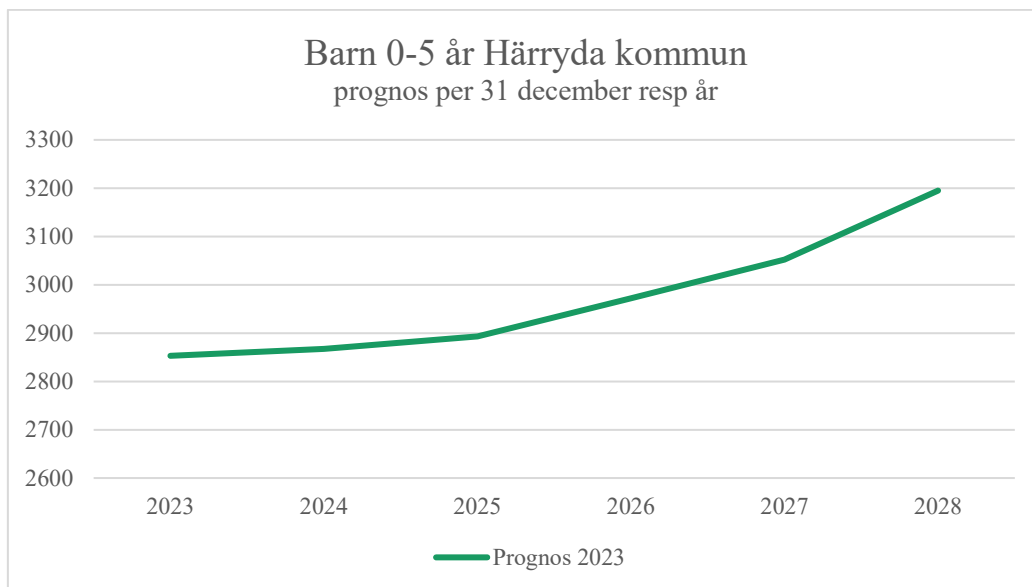
Förskolan är reglerad i skollag och läroplan. Utöver förskola bedrivs i kommunen barnomsorg i form av pedagogisk omsorg, det vill säga familjedaghem och öppen förskola. Enligt skollagen har kommunen skyldighet att erbjuda förskola till barn vars föräldrar arbetar, studerar, är föräldralediga eller arbetsökande. Barnets vårdnadshavare får betala en avgift för platsen på förskola eller familjedaghem.

Avgiften baseras på hushållets inkomst upp till ett maxbelopp. Från och med höstterminen ett barn fyller tre år har ett barn rätt till allmän förskola. Det betyder att barnet har rätt till avgiftsfri förskola 525 timmar om året oavsett vad barnets föräldrar har för sysselsättning.

Familjedaghem är en verksamhet som bedrivs i respektive dagbarnvårdares hem samt till viss del i verksamhetslokaler på respektive ort. Antalet barn per familjedaghem varierar beroende på barnens ålder och vistelsetid. Det vanligaste är att en dagbarnvårdare har 4–6 barn från 1–5 år. Den öppna förskolan är en kompletterande form av förskola som riktar sig till barn som inte är inskrivna i förskola eller familjedaghem. Det finns öppna förskolor i Mölnlycke, Landvetter, Hindås och Rävlanda.

Befolkningsutveckling

Prognosen för antal barn i kommunen i åldersgruppen 0–5 år är lägre än förra årets prognos. Under planperioden förväntas antal barn i åldersgruppen 0–5 år att öka med ca 400 barn i relation till utfallet för 2022. Ökningen prognostiseras vara som störst mellan 2025-2028.

Beräkningsgrunder

Behov av lokaler baseras på en genomsnittlig gruppstorlek på 18 inskrivna barn per avdelning samt efterfrågan på plats i förskola (så kallad efterfrågningsgrad). Efterfrågan baseras på utfallet av efterfrågningsgraden föregående år. I beräkningsgrunderna är hänsyn tagen till allmän förskola från 3 års ålder. Efterfrågningsgraden skiljer sig något åt mellan kommunens olika delar. För hela kommunen uppskattas den till 55 % för 1-åringar, 97 % för 2-åringar och 100 % för åldersgruppen 3–5 år.

I tabellerna under avsnittet Behov av lokaler redovisas kapacitet och behov av förskoleavdelningar i respektive område i kommunen. Behovet av förskoleavdelningar i lokalresursplanen speglar hur behovet ser ut under hösten. En överkapacitet behövs under hösten för att under våren ha plats för de 6-åringar som börjar i förskoleklass till kommande höst samtidigt som nya barn ansöker och erbjuds plats under våren.

Behov av lokaler

Mölnlycke

I Mölnlycke ökar antalet barn i åldersgruppen 1–5 år med cirka 180 barn under planperioden. Mellan 2023-2025 beräknas barnantalet minska något medan ökning förväntas ske under planperiodens sista del.

I Mölnlycke planeras nyetablering av fristående förskola med sex avdelningar i det nybyggda området Bråta Ängar, under våren 2028. I planen finns även en paviljong med sex förskoleavdelningar under 2024 för att möjliggöra renoveringar av förskolor i enlighet med de statusbedömningar som genomförts. Då dessa

tillfälliga avdelningar utgör evakueringslokaler för de avdelningar som renoveras kommer de inte påverka kapaciteten.

I tabellen nedan är inte familjedaghemmen inkluderade i antalet förskoleavdelningar. Dock ingår barnantalet som i nuläget går i familjedaghemmet i raden som visar behov. Kommunen har inte rätt att hänvisa till familjedaghem om vårdnadshavarna önskar verksamhetsformen förskola. Ca 45 barn i Mölnlycke går i familjedaghem. Det innebär att barn som motsvarar ungefär 2,5 avdelningar går i familjedaghem vilket ger ett större faktiskt överskott på förskoleavdelningarna än vad som visas nedan.

Det beräknas finnas en viss överkapacitet av förskoleavdelningar i Mölnlycke under 2024-2025 men denna överkapacitet minskar sedan och övergår till ett underskott 2027 motsvarande tre avdelningar. Då tidplanerna för exploateringsprojekt i Mölnlycke i nuläget är mycket osäkra följer förvaltningen utvecklingen för att ta ställning till om de paviljonger som kommer att utgöra evakueringslokaler delvis kan användas för att täcka underskottet.

Kapacitet/behov	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Total kapacitet (antal avdelningar)	59	59	59	59	59	59
-kommunal verksamhet	50	50	50	50	50	50
-fristående verksamhet	9	9	9	9	9	9
Behov (antal avdelningar)	57	55	55	58	62	64
Över/underskott av avdelningar	2	4	4	1	-3	-5
<i>Kapacitetsförändring enl LRP:</i>						
Ny förskola (Bråta Ängar)						6
<i>Tillfälliga paviljonger (påverkar ej kapaciteten)</i>		6	6	6	6	6
Kvarstående över-/underskott	2	4	4	1	-3	1

Landvetter/Härryda/Eskilsby

Under planperioden ökar antalet barn i åldersgruppen 1–5 år i Landvetter med cirka 50 barn. I Härryda ökar antalet barn med cirka 25 barn och i Eskilsby minskar antalet med 4 barn. Barnantalet i Hällingsjö ökar under planperioden med cirka 16 barn i åldern 1–5 år.

I tabellen nedan är inte familjedaghemmen inkluderade i antalet förskoleavdelningar. Dock ingår barnantalet som i nuläget går i familjedaghemmet i raden som visar behov. Kommunen har inte rätt att hänvisa till familjedaghem om

vårdnadshavarna önskar verksamhetsformen förskola. Ca 30 barn i Landvetter går i familjedaghem. Det innebär att barn som motsvarar ungefär 1,5 avdelningar går i familjedaghem vilket ger ett större faktiskt överskott på förskoleavdelningarna än vad som visas nedan.

I tabellerna nedan framgår behov av förskoleplatser och kapaciteten av förskoleplatser på den aktuella orten. Behovet beräknas enbart utifrån de som bor, eller enligt prognosen kommer att bo, på den aktuella orten under prognosperioden. Tabellerna över Landvetter och Hällingsjö visar på överskott av avdelningar medan det finns ett underskott i Härryda och Eskilsby under prognosperioden.

Boende i Härryda, Eskilsby och Hällingsjö väljer i viss utsträckning förskola i Landvetter och förskoleorganisationen i Landvetter är anpassad för att möta detta behov. Därmed är det faktiska överskottet av avdelningar i Landvetter mindre än det som framgår av tabellen nedan.

Kapacitet/behov Landvetter	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Total kapacitet (antal avdelningar)	41	41	41	41	41	41
-kommunal verksamhet	33	33	33	33	33	33
-fristående verksamhet	8	8	8	8	8	8
Behov (antal avdelningar)	36	36	37	37	36	39
Över/underskott av avdelningar	5	5	4	4	5	2
<i>Kapacitetsförändring enl LRP:</i>						
Ny förskola (Björrod)						6
Kvarstående över-/underskott	5	5	4	4	5	8

Kapacitet/behov Härryda	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Total kapacitet (antal avdelningar)	6	6	6	6	6	6
-kommunal verksamhet	6	6	6	6	6	6
-fristående verksamhet	0	0	0	0	0	0
Behov (antal avdelningar)	8	9	9	10	9	9
Över/underskott av avdelningar	-2	-3	-3	-4	-3	-3
<i>Kapacitetsförändring enl LRP:</i>						
Kvarstående över-/underskott	-2	-3	-3	-4	-3	-3

Kapacitet/behov Eskilsby	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Total kapacitet (antal avdelningar)	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
-kommunal verksamhet	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
-fristående verksamhet	0	0	0	0	0	0
Behov (antal avdelningar)	3	3	3	3	2	2
Över/underskott av avdelningar	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-0,5	-0,5
<i>Kapacitetsförändring enl LRP:</i>						
Kvarstående över-/underskott	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-0,5	-0,5

Kapacitet/behov Hällingsjö	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Total kapacitet (antal avdelningar)	6	6	6	6	6	6
-kommunal verksamhet	6	6	6	6	6	6
-fristående verksamhet	0	0	0	0	0	0
Behov (antal avdelningar)	4	5	5	5	5	5
Över/underskott av avdelningar	2	1	1	1	1	1
<i>Kapacitetsförändring enl LRP:</i>						
Kvarstående över-/underskott	2	1	1	1	1	1

Hindås

Barnantalet i Hindås ökar med cirka 40 barn i åldern 1–5 år under planperioden. Behovet av förskolelokaler bedöms täckas under hela planperioden.

Kapacitet/behov Hindås	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Total kapacitet (antal avdelningar)	14	14	14	14	14	14
-kommunal verksamhet	12	12	12	12	12	12
-fristående verksamhet	2	2	2	2	2	2
Behov (antal avdelningar)	11	12	12	12	12	13
Över/underskott av avdelningar	3	2	2	2	2	1
<i>Kapacitetsförändring enl LRP:</i>						
Kvarstående över-/underskott	3	2	2	2	2	1

Rävlanda

Antal barn i åldern 1–5 år ökar med ca 20 barn i Rävlanda under planperioden. Behovet av förskoleavdelningar bedöms täckas med befintliga verksamhetslokaler.

Kapacitet/behov Rävlanda	2023	2024	2025	2026	2027
Total kapacitet (antal avdelningar)	8	8	8	8	8
-kommunal verksamhet	7	7	7	7	7
-fristående verksamhet	1	1	1	1	1
Behov (antal avdelningar)	7	8	8	8	8
Över/underskott av avdelningar	1	0	0	0	0
Kapacitetsförändring enl LRP:					
Kvarstående över-/underskott	1	0	0	0	0

Beräknat behov av utbyggnad, grundskola, förskoleklass, fritidshem

Allmän beskrivning

Förskoleklass är en egen obligatorisk skolform som omfattar 525 timmar per år. Förskoleklasserna finns i skolans lokaler och verksamheten är avgiftsfri.

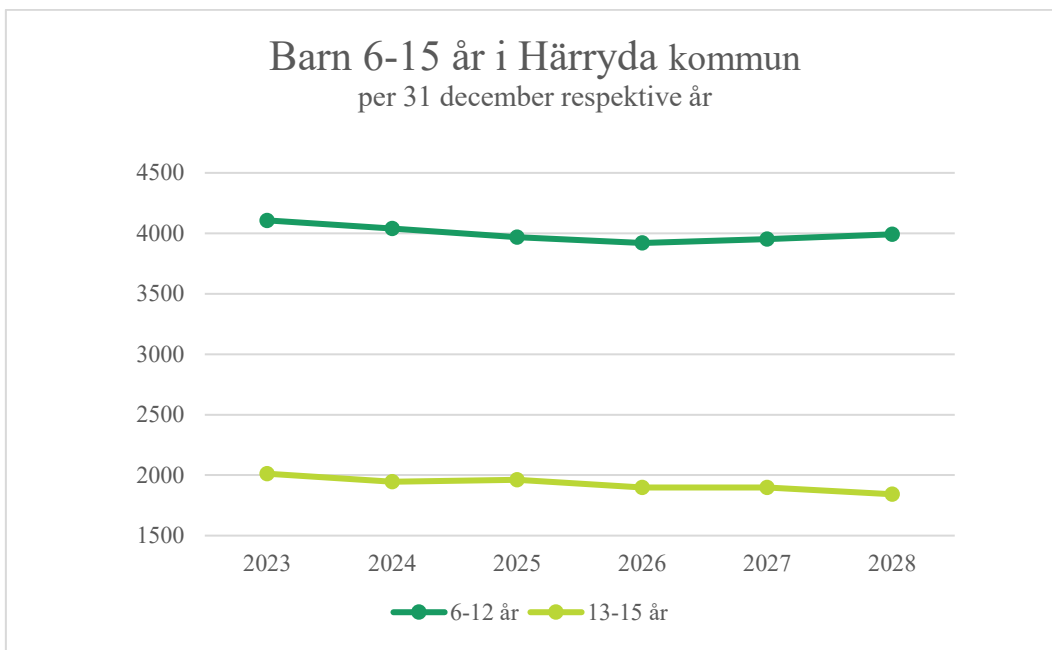
Grundskolan är en obligatorisk skolform från årskurs 1 till årskurs 9.

Undervisningsgrupperna kan organiseras åldershomogent eller åldersblandat. När elevantalet är för litet för att göra åldershomogena klasser görs åldersblandade med till exempel årskurs 1–2 i samma klass. Åldersblandade klasser kan även skapas av pedagogiska skäl.

Fritidshem eller fritidsklubb ska erbjudas alla barn i förskoleklass och skolelever till och med vårterminen det år de fyller 13 år. I fritidshemsverksamheten är eleverna inskrivna och vårdnadshavare betalar en avgift till och med årskurs 3. Fritidshemmen finns i skolornas lokaler. Från årskurs 4 erbjuds en öppen verksamhet, så kallad fritidsklubb. Vårdnadshavare betalar en terminsavgift för denna verksamhet.

Befolkningsutveckling

Under planperioden minskar antalet barn i åldern 6–15 år med cirka 280 barn. Antalet barn i åldersgruppen 6–12 år minskar med 110 barn medan antalet barn i åldersgruppen 13–15 år minskar med 170 barn. I Mölnlycke minskar antalet barn i skolåldern med cirka 260 barn under planperioden. I Landvetter minskar antalet skolbarn fram till 2026 för att sedan åter öka och totalt sett ökar antalet barn i Landvetter med 23 barn under prognosperioden. I kommunens östra delar minskar antalet skolbarn med cirka 45 barn.

Beräkningsgrunder

En grundskolas kapacitet (antal skolplatser) baseras på den skolorganisation som skolan byggdes för eller som den i och med ombyggnation eller med tillfälliga paviljonger över tid har ändrat till. Vid beräkning av behovet av antal skolplatser utgör antal befintliga elever vid varje skolenhet grunden för dessa beräkningar. Till detta läggs sedan den förändring av elevantalet som befolkningsprognosen visar på. Klasstorlek samt skolorganisation är sedan två viktiga parametrar vid beräkning av lokalbehov. Vid planering av skolor tas även hänsyn till att lokalerna måste utformas utifrån åldersgrupper samt att fritidshemsverksamhet ska inrymmas i byggnaderna.

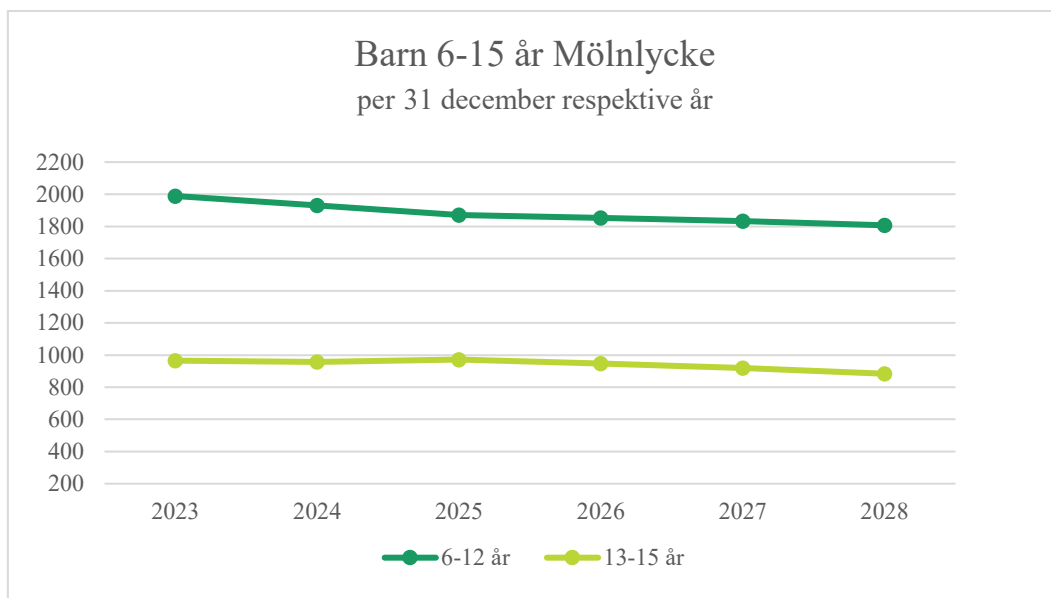
Fristående grundskolor

Under läsåret 2023/24 har 12 procent av kommunens elever valt att gå i fristående grundskola eller i grundskola i annan kommun, vilket är i linje med föregående år.

Behov av lokaler

Mölnlycke

I Mölnlycke minskar antalet barn i skolåldern med cirka 260 barn under planperioden. I åldersgruppen 6–12 år minskar antalet elever med cirka 180 elever, medan åldersgruppen 13–15 år minskar med ca 82 elever.

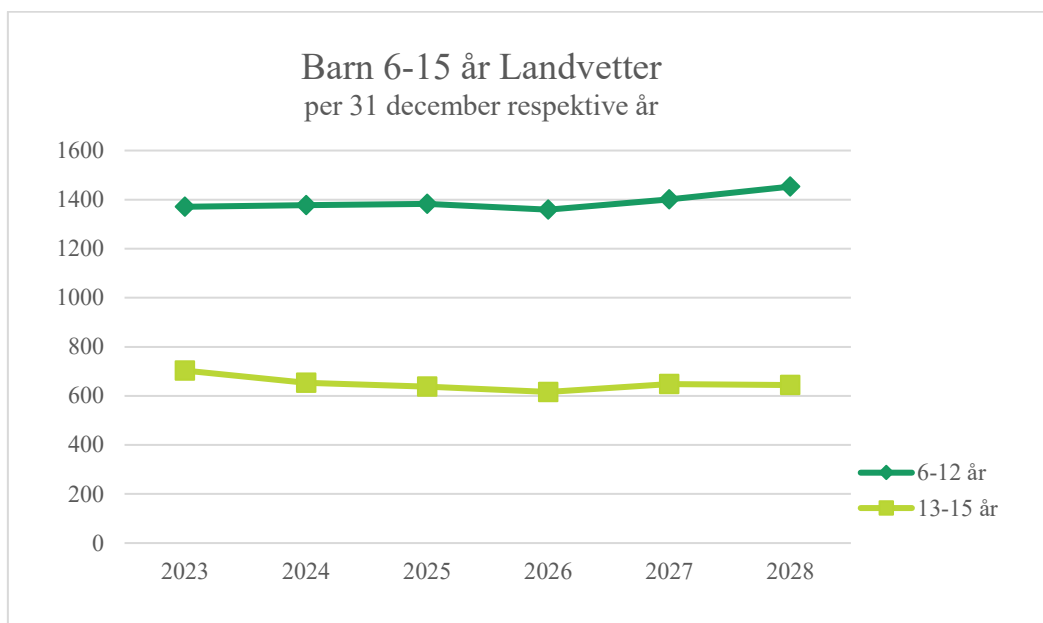
Kapacitet/behov Mölnlycke	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Total kapacitet (antal skolplatser)	3 328	3 328	3 328	3 328	3 328	3 328
-kommunal verksamhet	2 739	2 739	2 739	2 739	2 739	2 739
-fristående verksamhet	589	589	589	589	589	589
Behov (antal skolplatser)	2 942	2 871	2 813	2 780	2 736	2 682
Över/underskott av skolplatser	386	457	515	548	592	646
Kapacitetsförändring enl LRP:						
Kvarstående över-/underskott	386	457	515	548	592	646

Landvetter/Härryda/Eskilsby

Utifrån befolkningsprognosen förväntas antalet elever i Landvetter att först minska och sedan åter vända uppåt mot slutet av prognosperioden. I Härryda förväntas elevantalet öka under planperioden ökningen i Landvetter/Härryda bedöms rymmas i befintliga skolor i området.

Lunnaskolan i Landvetter har stora renoveringsbehov och bedöms behöva ersättas med en ny skola under slutet av prognosperioden. Arbete med att planera för nybyggnation av skola i Landvetter har påbörjats.

Utfasningen av lågstadiet på Landvetterskolan pågår och kommer att vara genomförd hösten 2026. Detta medför att kapaciteten med avseende på skolplatser i Landvetter kommer att minska med 25 platser per läsår tom 2026.

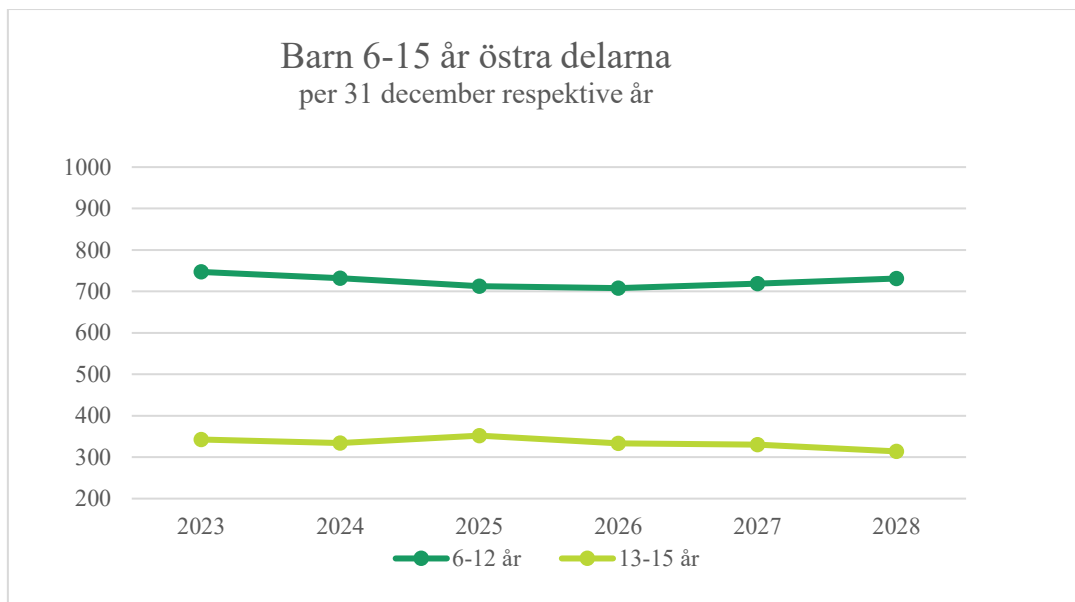

Kapacitet/behov Landvetter/Härryda	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Total kapacitet (antal skolplatser)	2 200	2 175	2 150	2 150	2 150	2 150
-kommunal verksamhet	2 200	2 175	2 150	2 150	2 150	2 150
-fristående verksamhet						
Behov (antal skolplatser)	1 986	1 958	1 969	1 936	2 011	2 070
Över/underskott av skolplatser	214	190	181	214	139	80
<i>Kapacitetsförändring enl LRP:</i>						
Kvarstående över-/underskott	214	190	181	214	139	80

Kapacitet/behov Eskilsby	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Total kapacitet (antal skolplatser)	25	25	25	25	25	25
-kommunal verksamhet	25	25	25	25	25	25
-fristående verksamhet						
Behov (antal skolplatser)	21	19	29	29	36	28
Över/underskott av skolplatser	4	6	-4	-4	-11	-3
<i>Kapacitetsförändring enl LRP:</i>						
Kvarstående över-/underskott	4	6	-4	-4	-11	-3

Östra delarna

Antalet elever förväntas minska i kommunens östra delar med cirka 45 elever under planperioden. Minskningen sker både i åldersgruppen 6–11 år och 12-15 år.

Hindås

Höstterminen 2021 startade Fagerhultsskolan som har en kapacitet för 450 elever i årskurserna 4–9. I och med det rymmer Hindåsskolan elever från förskoleklass till årskurs 3.

Kapacitet/behov Hindås	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Total kapacitet (antal skolplatser)	750	750	750	750	750	750
-kommunal verksamhet	750	750	750	750	750	750
-fristående verksamhet						
Behov (antal skolplatser)	526	571	572	547	539	542
Över/underskott av skolplatser	224	179	178	203	211	208
Kapacitetsförändring enl LRP:						
Kvarstående över-/underskott	224	179	178	203	211	208

Rävlanda/Hällingsjö

Tillfälliga lokaler på Rävlandaskolan kommer att avvecklas under höstterminen 2023. Hällingsjöskolan har från läsåret 2023/24 elever från förskoleklass till årskurs 6, vilket innebär att skolan följer stadiindelningen.

Kapacitet/behov Rävlanda /Hällingsjö	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Total kapacitet (antal skolplatser)	625	575	575	575	575	575
-kommunal verksamhet	625	575	575	575	575	575
-fristående verksamhet						
Behov (antal skolplatser)	493	462	451	424	443	429
Över/underskott av skolplatser	132	113	124	151	132	146
<i>Kapacitetsförändring enl LRP:</i>						
Avveckling av tillfälliga lokaler	-50					
Kvarstående över-/underskott	82	113	124	151	132	146

Beräknat behov av utbyggnad, anpassad grundskola

Allmän beskrivning

Utbildningen i anpassad grundskola syftar till att ge barn och ungdomar med intellektuell funktionsnedsättning en till varje elev anpassad utbildning, som så långt som möjligt motsvarar den som ges i grundskolan. Elever inom anpassad grundskola följer en egen kursplan. De elever som inte uppfyller kunskapskraven följer särskilda kursplaner för ämnesområden.

Mottagande i anpassad grundskola görs på vårdnadshavarnas begäran i samverkan mellan förskola/skola, barnhälsovård/skolhälsovård samt barnhabilitering i Västra Götalandsregionen. Vårdnadshavarnas medgivande är en förutsättning för ett mottagande. Anpassad grundskola ska så långt som möjligt inkluderas i kommunens övriga skolverksamhet. Anpassad grundskola med tillhörande fritidshem/LSS- verksamhet finns i Landvetter och i Mölnlycke.

Elevutveckling

Lsåret 23/24 uppgår antalet elever inom anpassad grundskola i Härryda kommun till 43 elever. Av dessa elever har ett fåtal elever valt att gå i anpassad grundskola i annan kommun. Målgruppen har vuxit i takt med att elevantalet ökat i kommunen. Beräkning av antal tillkommande elever inom anpassad grundskola är alltid förenad med viss osäkerhet eftersom det finns barn som före skolåldern inte

har någon kontakt med barnhabilitering, LSS-handläggare eller barn- och ungdomsmedicin.

Behov av lokaler

Anpassad grundskola bedrivs i lokaler på Djupedalsskolan, Högalsskolan, Lunnaskolan samt Önnerödsskolan vilket bedöms täcka nuvarande behov.

Beräknat behov av utbyggnad, gymnasieskola

Allmän beskrivning

En gymnasieskola är en avgiftsfri och frivillig utbildning för ungdomar som har gått ut grundskolan. Många gymnasieutbildningar är huvudsakligen förberedande för högre studier, med det finns även de som huvudsakligen är yrkesutbildningar.

I Härryda kommun finns en kommunal gymnasieskola, Hulebäcksgymnasiet, som erbjuder fem högskoleförberedande program, fyra yrkesprogram samt introduktionsprogram. Elevantalet uppgår till ca 1800 elever varav 40 procent är folkbokförda i Härryda kommun. Det finns också en fristående gymnasieskola i Mölnlycke, Fridagymnasiet, med en kapacitet för drygt 300 elever.

Elevutveckling

Antalet elever i gymnasieålder i Härryda kommun beräknas 2023 till 1777. Över hela planperioden ökar antalet elever med ca 320 elever.

Beräkningsgrunder

Läsåret 2023/2024 studerar drygt 1800 elever på Hulebäcksgymnasiet, inklusive introduktionsprogrammen. Av dessa beräknas cirka 60 procent komma från andra kommuner och 40 procent från Härryda kommun.

Behov av lokaler

Utifrån en ökning av antalet elever i gymnasieålder i kommunen och i hela regionen utreds möjligheten att erbjuda fler gymnasieplatser i Härryda kommun. Verksamheten ser behov av anpassningar av personalutrymmen (utifrån arbetsmiljöbrister) och matsal för Hulebäcksgymnasiet under 2024. Behovet kommer att utredas under 2024 och hanteras i kommande LRP-process.

Beräknat behov av utbyggnad, anpassad gymnasieskola

Allmän beskrivning

Utbildningen i anpassad gymnasieskola syftar till att ge ungdomar med intellektuell funktionsnedsättning utbildning på nationella eller individuella program. Mottagande i utförare av anpassad gymnasieskola följer samma rutin som mottagandet i anpassad grundskola.

Elevutveckling

Prognosen för planperioden är att målgruppen beräknas öka i takt med att elevantalet i gymnasieålder ökar i. Gymnasieverksamheten kommer under kommande planperiod undersöka om det finns underlag för att erbjuda ett fåtal platser på individuella program inom anpassad gymnasieskola. Dessa program är till för elever som behöver en utbildning anpassad efter de egna förutsättningarna.

För nationella program inom anpassad gymnasieskola erbjuds platser inom regionen precis som för övrig gymnasieskola. Det råder möjlighet att söka fritt inom Göteborgsregionen.

Behov av lokaler

Generellt sett ställer anpassad gymnasieskola höga krav på väl anpassade lokaler. Det medför att lämpliga lokaler är en viktig förutsättning för vilket eventuellt utbildningsutbud som kan erbjudas inom anpassad gymnasieskola i Härryda kommun.

Beräknat behov av utbyggnad, kultur och fritid

Allmän beskrivning

Kulturverksamheten består av tre enheter; Kulturenheten, Bibliotek och Kulturskolan.

Kulturverksamheten arbetar med program som konserter, bio, föreläsningar och teater, med utställningar, skapande aktiviteter, offentlig konst och kulturarvsfrågor. Merparten av evenemangen äger rum i Mölnlycke och Landvetter kulturhus. Även lokaler i övriga kommundelar används eftersom målet är att erbjuda kultur för alla medborgare. Kulturverksamhet drivs också i föreningsregi i Hindås station samt på andra orter i kommunen.

Bibliotekets uppdrag är att främja intresse för läsning och litteratur, information, upplysning och bildning samt kulturell verksamhet i övrigt. Mölnlycke bibliotek

har ett uppdrag att vara gymnasiebibliotek för Hulebäcksgymnasiet. I Rävlanda och Landvetter är biblioteket ett kombinerat folk- och skolbibliotek.

Kulturskolan ska erbjuda alla elever som önskar, tillgång till en plats i Kulturskolan. Flest elever finns inom instrumentalundervisning. Skolan har egna lokaler i Ekdalaskolan i Mölnlycke och i Landvetters kulturhus, men en stor del av undervisningen äger rum i skolor och lokaler över hela kommunen. I samband med att grundskolorna statusbedömdes sågs även kulturskolans lokalbehov över.

Fritidsverksamheten består av två avdelningar; Föreningservice och Fritid ungdom. Föreningservice utvecklar och främjar ett aktivt föreningsliv i kommunen.

Avdelningen ansvarar för utbetalning av stöd och uthyrning av kommunens idrottsanläggningar.

Fritid ungdom ansvar för den kommunalt drivna fritidsverksamheten för ungdomar. Fritidsledare möter ungdomar på deras fria tid i skolan och på olika mötesplatser kvällstid. Avdelningen ansvarar för att stödja ungdomsinitiativ och metodutveckling av ungdomsinflytande i kommunen.

Idrottsanläggningar

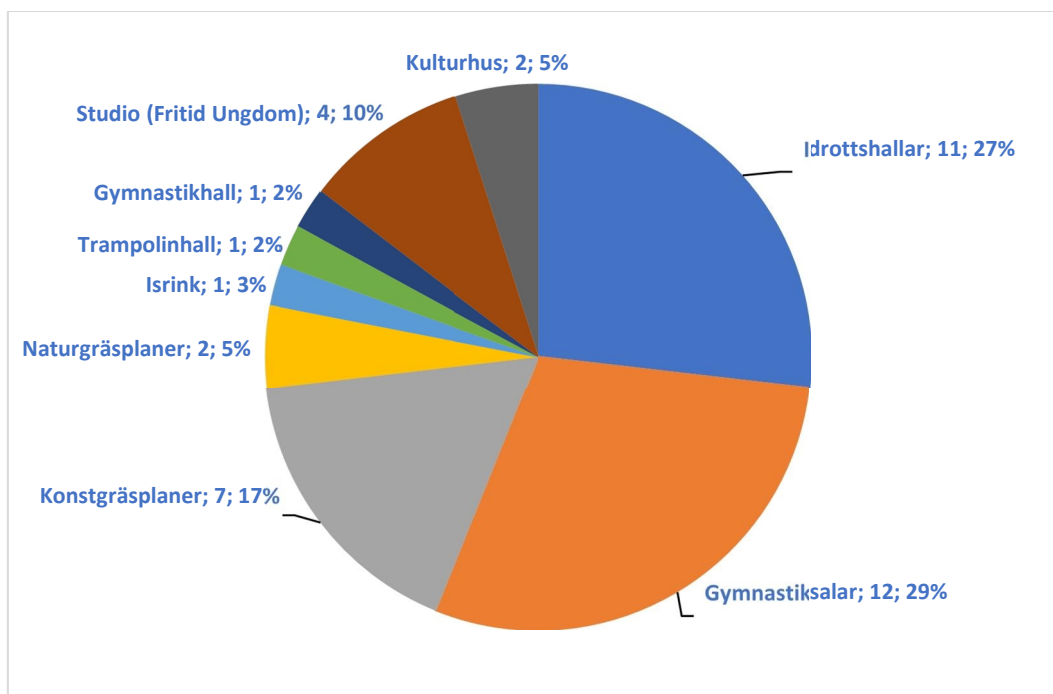
I takt med att kommunen växer och befolkningen ökar så ökar också antalet föreningsaktiva och idrottsutövare. Flera föreningar har idag kö till sin verksamhet och har svårt att ta emot alla de barn och unga som vill bli medlemmar. Förutom redan etablerade inomhusidrotter tillkommer dessutom nya idrotter.

Projektering har inletts för en ny ishall med tillhörande träningsrink och idrottshall i Härryda samhälle. Den befintliga ishallen i Landvetter centrum är uttjänt, den kan dock användas av föreningslivet till dess att en ny står klar tidigast under hösten 2026.

En byggnad med omklädning och andra faciliteter för idrottsändamål har planerats för i Massetjärmsområdet intill Mölnlycke IP. Nu utreds annan lokalisering av byggnaden.

Provisoriska paviljonger för omklädning i anslutning till ishallen i Landvetter har uppförts utifrån att behovet är större än tillgången i den nuvarande hallen för is-idrotterna.

Fördelning av kommunala kultur, fritids- och idrottsanläggningar 2023 (antal och procent)

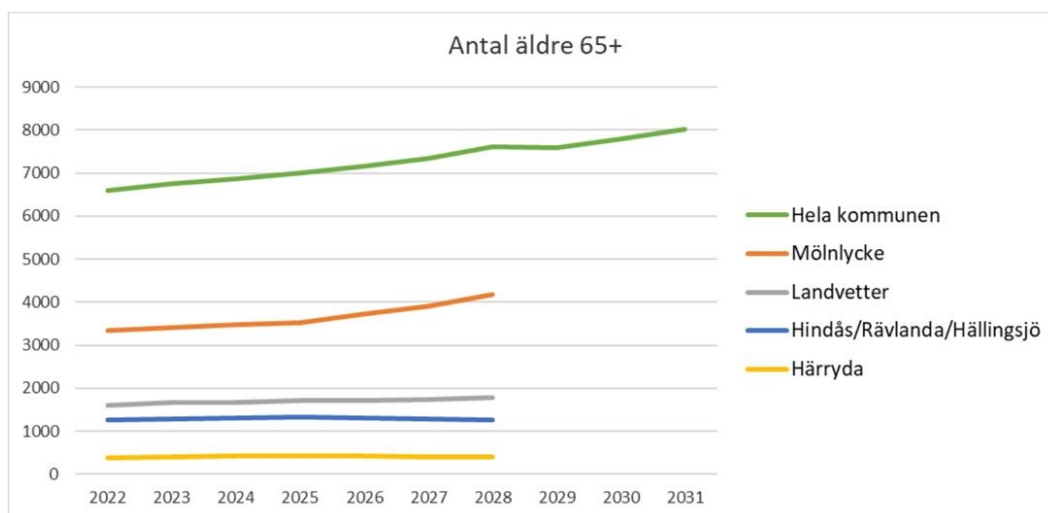

Sektorn för socialtjänst

Befolkningsprognos

Av tabellerna nedan framgår att åldersgruppen 65 år och äldre förväntas öka med ca 16 % fram till år 2028 och att den största ökningen sker i Mölnlycke. Under samma period förväntas kommunens totala befolkning öka med ca 17 %.

Ålder	2022-12-31	2028-12-31	Förändring 2022-2028
65-74	3 270	3 718	448
75-79	1 570	1 423	-147
80-84	938	1 372	434
85-89	506	742	236
90-	303	363	60
65-	33 174	36 884	3 710

Beräknat behov av utbyggnad för äldre

Särskilt boende för äldre

Allmän beskrivning

Särskilt boende för äldre erbjuds personer med stora vård- och omsorgsbehov, och omfattar både permanentboende och korttidsboende. Alla särskilda boendena i kommunen ska flexibelt kunna vara tillgängliga och i första hand användas av de personer som har störst omsorgs- och omvårdnadsbehov. Detta innebär att boendena kan växla mellan inriktning mot somatik eller demens samt permanent- eller korttidsboende utifrån aktuellt behov.

Till ett permanentboende flyttar man för ett stadigvarande boende. Den boende har ett eget hyreskontrakt och hyreslagstiftningen gäller. Korttidsboende tar emot personer som har stort omvårdnadsbehov och som är i behov av rehabilitering och funktionsträning, avlösning eller tillfälligt boende i avvaktan på ledig bostad i särskilt boende. Behovet av särskilt boende för äldre fortsätter att öka i takt med befolkningsökningen.

Beräkningsgrunder och behov av boende

Prognosen för hur många lägenheter i särskilt boende som behövs bygger på ett genomsnitt av biståndsbedömda behov tre år bakåt i tiden. Prognosen framåt beräknas genom att detta snittbehov appliceras på kommunens förväntade befolkningsprognos för kommande fem år.

Som tabellen nedan visar finns en planering för omställning inom kommunens egen regi. För att kommunen ska kunna vara mer flexibelt rustad för framtiden, planeras en flytt av kommunens somatiska korttidsenhet som idag finns på Hönekulla gård, till Säterigården. Hönekulla gård blir på detta sätt ett renodlat särskilt boende med permanentplatser och Säterigården, som är kommunens enda inhyrda objekt för kommunal drift, blir kommunens somatiska korttidsenhet. Då vissa lägenheter på Säterigården i dagsläget ej används, finns framöver en möjlighet att utöka korttidsplatserna vid behov, alternativt flytta även korttidsplatser för personer med demenssjukdomar till Säterigården.

För att ta hand om ett ökat behov av särskilt boende mot planperiodens slut, planeras för återöppnande av Östra Bygårdens enhet som idag används av äldre personer drabbade av branden i Landvetter under 2023.

Särskilt boende	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Personer som beräknas vara i behov av plats	285	294	303	316	332	346
Tillgängliga platser i januari	304	304	302	300	300	300
Planerad utbyggnad/förändring:	0	-2	-2	0	0	8
<i>Konvertering Säterigården permanent till korttid</i>		-12	-12			
<i>Konvertering Hönekulla gård korttid till permanent</i>		10	10			
<i>Återöppning Östra Bygården</i>						8
Beslut i väntan på verkställighet (lagom kö)	25	25	25	25	25	25
Kvarstående över-/underskott	44	33	22	9	-7	-13

Trygghetsboende för äldre – med och utan bistånd

Allmän beskrivning

Ordinärt boende avser alla bostäder som inte kräver biståndsbeslut enligt särslagstiftning. **Trygghetsboenden** kan byggas av såväl kommuner som övriga aktörer, och den enskilde som uppfyller fastighetsägarens kriterier på exempelvis ålder kan ställa sig i kö alternativt köpa en bostad i en sådan byggnad. Biståndsbeslut krävs inte.

En del äldre bor i ett bostadsbestånd där den fysiska miljön är dåligt lämpad för kvarboende när man blir beroende av hjälp och vård. Ett annat bekymmer är kontakt- och tillsynsbehovet som många ensamboende har men som inte som enskild faktor innebär ett behov av särskilt boende. Gruppen äldre med funktionsnedsättningar på grund av normalt åldrande samt övriga med fysisk funktionsnedsättning har vissa gemensamma krav på bostäderna. Bostäderna ska vara lämpade för utrymmeskrävande hjälpmedel och personlig hjälp. Det är också nödvändigt med hissar, ordentliga dörrbredder, låga trösklar, stadiga handtag osv. Närhet till affärer, kommunal service och kulturutbud är betydelsefullt.

Trygghetsboende innebär bostäder för äldre personer, vanligtvis med tillgång till gemensamhetslokal och där möjlighet till gemensamma måltider, trygghetsskapande teknik och personal som stöd för trygghet och aktiviteter kan förekomma. Det är aktören som driver trygghetsboendet som styr över vilket utbud av tjänster som finns, vilket kan variera stort enligt den praxis och det regelverk som finns idag för begreppet trygghetsboende. De som bor i en trygghetsbostad får vid behov av vård och omsorg detta genom hemtjänst och

hemsjukvård, det vill säga på samma villkor som den som bor i en vanlig privatbostad.

Biståndsbedömt trygghetsboende motsvarar på de flesta sätt ett trygghetsboende enligt ovan men lägenheterna fördelas av kommunen till dem med ett biståndsbedömt behov. Målgruppen är äldre personer som kan ha behov av visst stöd i hemmet och/eller upplever otrygghet i hemmet, men utan behov av särskilt boende med heldygnsomsorg. Denna boendeform bedöms kunna öka tryggheten och tillgodose behovet av gemenskap hos äldre. Kommunens seniorträffar är lokaliserade i samma fastigheter som de biståndsbedömda trygghetsboendena för att öka möjligheten till social samvaro för de boende.

Det finns idag inget ytterligare behov av biståndsbedömda trygghetsboenden.

Biståndsbedömt trygghetsboende	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Hindås	2	1	1	1	1	1
Landvetter	27	27	27	27	27	27
Mölnlycke	29	29	29	29	29	29
TOTALT	58	57	57	57	57	57

Seniorträffar och dagverksamheter

Seniorträffar och dagverksamheter bedrivs i kommunens regi men kan även förekomma på trygghets- och seniorboende. Syftet med verksamheterna är att erbjuda social samvaro, träning, kulturella aktiviteter etcetera. Seniorträffar och dagverksamheter är viktiga komplement till anhörigstöd och hemtjänst för att kunna förlänga kvarboendet i det egna hemmet eller i bostäder anpassade för äldres behov. I kommunen finns sex seniorträffar belägna i Eskilsby, Hindås, Hällingsjö, Landvetter, Mölnlycke och Rävlanda som är öppna för alla äldre som önskar delta. Dagverksamhet är en biståndsbedömd aktivitet och finns med inriktningarna funktionsbevarande aktiviteter (somatik) och för personer med minnessvikt (demens). Kommunens två dagverksamheter ligger i Mölnlycke.

I dagsläget planeras inga ytterligare eller nya lokaler för seniorträffar eller dagverksamheter.

Beräknat behov av utbyggnad för personer med funktionsnedsättning

Boende för personer med funktionsnedsättning

Allmän beskrivning

Kommunen ska tillhandahålla boende för personer med funktionsnedsättning i enlighet med LSS. Målsättningen i lagstiftningen är att främja goda levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet för personer med funktionsnedsättning och den enskilde ska ges möjlighet att leva som andra. Den fysiska utformningen av bostaden är av stor betydelse för att främja självständighet och oberoende för personer med funktionsnedsättning. Det finns idag tre former av bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning. Dessa är gruppboende, serviceboende och annan särskilt anpassad bostad.

Gruppboende är ett boendevalternativ för personer som har så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig. Bostaden består av en enskild fullvärdig lägenhet på vanligtvis ett rum och kök. Därutöver finns tillgång till gemensamma utrymmen för umgänge. Antalet lägenheter i gruppboendet anpassas efter målgruppens behov.

Serviceboende är ett boendevalternativ för personer som har omfattande behov av närhet till personal men som i någon mån klarar sig utan stöd. Personerna har vanligen inget behov av tillsyn nattetid. Serviceboendet består av lägenheter som ofta ligger i ett vanligt hyreshus. Gemensamma utrymmen saknas eller finns i annan form än i gruppboendet t ex som en kontaktlägenhet varifrån personalen utgår.

Till en serviceboende knyts ibland serviceboendeliknande lägenheter, så kallade **satellitlägenheter**. De boende kan vid behov få hjälp av personal från serviceboendet.

Annan särskilt anpassad bostad (ASAB) är en bostad med viss grundanpassning till funktionshindrade personers behov men utan fast bemanning. Behovet av stöd och service i anslutning till boendet kan ges inom ramen för de insatser som finns att tillgå enligt LSS, t.ex. personlig assistans. I denna boendeform ingår inte omvårdnad och inte heller fritidsverksamhet, gemensamhetslokal eller kulturella aktiviteter.

Beräkningsgrunder och behov av boende

Personer som förväntas vara i behov av lägenhet är prognostiserat dels utifrån idag kända behov, beräknade nytillkommande behov samt med hänsyn tagen till övriga förändringar rörande målgruppen som kan påverka det totala behovet av bostad. Kommunen är skyldig att skyndsamt tillhandahålla boende enligt LSS när den enskilde har fått beslut om insatsen, och en svårighet i planeringen av bostäder är att uppskatta när den enskilde kommer att begära insatsen samt vilken boendeform som den enskilde har bedömda behov av. Sektorn följer, på olika vis, behovet löpande för att kunna verkställa beslut om boende inom lagstadgad tidsram. För vissa individer räknar verksamheten med att fortsatt behöva köpa boende externt, främst beroende på krav på specialkompetens eller skolgång på annan ort.

För att hantera det ökande behovet av gruppboendestplatser planeras dels en omställning inom egenregin samt ytterligare en gruppboendestad i slutet av planperioden.

Sektorn ser ett ökat behov av boenden för personer inom målgruppen socialpsykiatri. Dessa personer kan få bistånd om hjälp till boende enligt SoL men verkställs vanligtvis inom ramen för LSS-bostädernas bestånd, på serviceboendestad eller gruppboendestad. Detta behov behöver sektorn följa och analysera noggrannare i kommande lokalresursplaner.

GB/SB/ASAB	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Personer som beräknas vara i behov av plats	113	117	122	128	131	133
Tillgängliga platser i januari	118	119	119	120	120	121
<i>Gruppboendestäder</i>	46	46	51	51	51	51
<i>Serviceboendestäder</i>	67	67	62	62	62	62
ASAB	5	6	6	7	7	8
Planerad utbyggnad/förändring:	1	5	1	0	1	6
<i>Omställning egenregi</i>		5				
<i>Gruppboendestad NY</i>						6
ASAB	1		1		1	
Komplettering köpta platser	4	4	4	4	4	4
Kvarstående över-/underskott	10	6	2	-4	-6	-2

Korttidsboende/korttidshem

Korttidsvistelse utanför det egna hemmet är en insats enligt LSS för personer med funktionsnedsättning i syfte att erbjuda miljöombyte och rekreation, samt att anhöriga kan få avlösning i sitt omvårdnadsarbete. Korttidsvistelse kan förläggas i korttidshem eller i en stödfamilj. I kommunen finns idag ett korttidshem med 6 platser. Ingen förändring i utbudet av korttidsboende/korttidshem är planerat under perioden.

Daglig verksamhet

Daglig verksamhet ska erbjuda en meningsfull sysselsättning, stimulans och utveckling för personer som är i arbetsför ålder men saknar förvärvsarbete eller studier. Daglig verksamhet erbjuds inom Härryda kommun som en rättighet för personer med bistånd till detta enligt LSS. Sektorn följer kontinuerligt behovet för att på bästa sätt kunna planera för framtida objekt. Idag finns sju olika dagliga verksamheter i kommunen och det finns inga planer för förändringar inom beståndet.

Beräknat behov av övriga boenden

Träningsbostäder

I anslutning till verksamhetslokalerna för vuxenheten i Mölnlycke finns ett antal lägenheter avsedda till träningsboende för vuxna med missbruk, vilka har svårt att få boende på den reguljära bostadsmarknaden. Förutom de lägenheter som kommunen äger blockhyr även kommunen fastigheter från det kommunala bostadsbolaget Förbo med lägenheter för samma ändamål. Inga ytterligare behov av träningsbostäder föreligger i dagsläget.

Kommunala kontrakt

De personer som enligt socialtjänstlagen bedöms ha särskilda svårigheter att på egen hand ordna sitt boende kan få biståndshjälp till ett kommunalt kontrakt. Detta innebär att Härryda kommun antingen äger lägenheten och hyr ut denna i första hand, eller står som förstahandshyresgäst på hyresavtal med annan hyresvärd och därefter hyr ut lägenheten i andra hand, till en enskild person eller familj.

Nyanlända personer eller familjer som genom Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning skall beredas boende, kan också komma att få detta via ett kommunalt kontrakt.

Kommunen får genom avtal med det allmännyttiga bostadsbolaget Förbo tilldelning av lägenheter till socialtjänstens målgrupper (kommunala kontrakt) varje år. Vid nybyggnation av hyresrätter i kommunen, oavsett fastighetsägare, finns också möjligheter att få tilldelning till någon eller alla av socialtjänstens målgrupper i behov av boende. Detta täcker normalt sett kommunens behov av kommunala kontrakt.

Beräknat behov för vuxenutbildning

Allmän beskrivning

Inom den kommunala vuxenutbildningen i Härryda kommun finns följande utbildningar: Vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå som syftar till att ge vuxna sådana kunskaper och färdigheter som de behöver för att delta i samhälls- och arbetsliv samt möjliggöra fortsatta studier. Svenska för invandrare (sfi) som syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket. Särvox som syftar till att ge vuxna som på grund av medfödd eller förvärvad funktionsvariation har svårt att följa vanlig undervisning kunskaper och färdigheter motsvarande dem som ungdomar kan få i anpassad skola. I samverkan med Göteborgsregionen (GR) erbjuds ett stort antal yrkesutbildningar.

Vuxenutbildningen bedriver också yrkeshögskoleutbildningar (Yh). Dessa utbildningar är eftergymnasiala och finansieras i sin helhet av statsbidrag. Uppdragsutbildningen skräddarsyr kurser för personal inom privat och offentlig tjänst och finansieras genom kursavgifter.

Utveckling av elevantal

Elevantalet inom vuxenutbildningen har varierat under senare år. I april 2023 studerade cirka 800 individer vid vuxenutbildningen, vilket motsvarar antalet för samma period föregående år. Från hösten 2023 ökar Yh-utbildningarna och elevantalet väntas stiga med närmare 40 % till hösten 2025 utifrån i dagsläget beviljade utbildningar. Trots att sfi tidigare antagits minska under kommande år har skolformen i stället ökat i Härryda kommun vilket också i förlängningen innebär att grundläggande- och gymnasial nivå kommer att öka i omfattning. En

ökning av elevantal inom främst sfi och Yh innebär direkt ett större tryck på lokaler då antalet klasser måste utökas proportionellt.

Beräkningsgrunder

Varje år ansöker vuxenutbildningen om att få tillstånd att bedriva Yh-utbildningar. Antalet beviljade utbildningar har varierat kraftigt mellan åren vilket försvårat elevprognoserna. Platserna på Yh kommer vara högre 2024 än 2023. Hösten 2024 beräknas cirka 200 elever delta i Yh. Under våren 2024 bedöms sfi utökas ytterligare då personer under massflyktsdirektivet får lagstadgad tillgång till studier i svenska. Antalet elev inom sfi och grundläggande- och gymnasial nivå är rent generellt också svåra att förutspå på sikt. Konjunkturläget i Sverige påverkar antalet studerande vid grundläggande- och gymnasial nivå samt att sfi:s elevtillströmning styrs av händelser i vår omvärld.

Behov av lokaler

Vuxenutbildningen bedriver sin huvudsakliga verksamhet i två lokaler centralt i Mölnlycke. Extra lokaler har från och med 2021 hyrts in för yrkesutbildningar. Sfi har trots tidigare bedömningar fortsatt att öka vilket i förlängningen innebär att även elevantalet på grundläggande samt gymnasial vuxenutbildning kommer att öka de närmsta åren. Regeringen har därtill ökat anslagen för yrkesutbildningar både inom kommunal vuxenutbildning och på Yh-nivå, vilket innebär ökade förväntningar på nya utbildningar kommande år. Vuxenutbildningen har i dagsläget inte möjlighet att erbjuda varken undervisning på plats i önskad utsträckning eller nya utbildningar framöver, då befintliga lokaler redan nyttjas maximalt. Detta innebär sammantaget att behov av ytterligare lokaler föreligger. Behovet kommer ses över i kommande LRP- process.

Projektportfölj 2024-2028 (2029-2033)

Projektportfölj LRP 2024-2028 (2029-2033)

Senast reviderad: 2023-05-09

Verksamhet	Ort	Mark	Volym	2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029-2033	Kommentar
				vt	ht	vt	ht	vt	ht	vt	ht	vt	ht				
Förskola			Avd														
<u>Utbyggnad</u>																	
Enebacken II	Mölnlycke	K	6														Inom prioriterad järnvägskorridor. Antagande kv 3, 2024
Tillfälliga avdelningar	Mölnlycke	K	6														Ersättningslokal vid renovering av förskolor i Mölnlycke
Bråta Ängar	Mölnlycke	P	6														Planerat antagande 2024 kv2. Tornstaden och Kålltorpsbygg är exploaterar.
Björrod	Landvetter	P	6														Detaljplan antagen, Obos och BoKlok är exploaterar
Slamby	Landvetter	P	5														Antagande kv 3 2024, Hökerums bygg är exploaterar
Ekhagsvägen/Fagerhultsvägen	Hindås	P	6														Privat aktör (NordR) har sökt planbesked för bostäder. I anslutning till ansökan undersöks plats för framtida förskola. Planstart 2023-2025
<u>Avveckling</u>																	
Tillfälliga avdelningar	Mölnlycke	K	6													A	Aveckling av ersättningslokal vid renovering
Grundskola			Elever														
<u>Utbyggnad</u>																	
Ny skola i norra Landvetter	Landvetter	P/K	600 (P) 450 (K)														Ansökan om planbesked, NCC. Planstart 2023-2025, finns ej tidplan ännu. F-9 (P) F-3 (K). Placering vid Härkeshultsvägen (P) eller annan plats (K).
Ny skola i Lunna	Landvetter	K	550														Ersätter befintlig skola (Lunnaskolan) F-6
Ny skola i Landvetter centrum	Landvetter	K	550														Ersätter befintlig skola (Landvetterskolan) 4-9
<u>Avveckling</u>																	
Lunnaskolan			-400													A	Avecklas innan ny skola börjar byggas.
Paviljong	Rävlanda		-50			A											
Gymnasieskola			Elever														
<u>Utbyggnad</u>																	
Idrottsanläggningar																	
<u>Utbyggnad</u>																	
Omklädningsbyggn, klubblokal	Mölnlycke	K															Avser aktivitetsytan vid Djupedal, ersätter planerad klubblokal vid Mölnlycke IP.
Idrottshall	Mölnlycke	K															Beslut i KF om inköp i mars 2023.
Fridaskolan idrottshall (Valborgs kulle)	Mölnlycke	P															Fridaskolan behöver en idrottshall för att kunna bedriva gymnasium. Området ligger inom prioriterad järnvägskorridor. Planerat antagande 2024 kv 1.
Ishall och idrottshall	Härryda	K															Planerat antagande 2024 kv 3.
Provisorisk omklädningsbyggnad, ishall	Landvetter	K															
<u>Avveckling</u>																	
Ishall	Landvetter	K											A				Aveckling av befintlig ishall i Landvetter
Provisorisk omklädningsbyggnad, ishall	Landvetter	K											A				
Tillf omklädningsb, klubblokal	Mölnlycke																
Särskilt boende			lägenh														
<u>Utbyggnad</u>																	
Planbesked Grönhultsvägen (Bärekkulla 1:3/Hälsans hus)	Landvetter	P	60														Altura har fått planbesked för att möjliggöra äldreboende.
Härkeshultsvägen (Tahult 4:2)	Landvetter	P															NCC har fått planbesked för att möjliggöra äldreboende. Planstart är planerad 2023-2025, finns ej tidplan ännu.
Bostad med särskild service funktionsnedsättning			lägenh														
<u>Utbyggnad</u>																	
Gruppboend			6														Gruppboend för 6 personer inkl. personalutrymmen, tvättstuga, gemensamhetsutrymmen osv.

- Förstudie
- Detaljplan
- Projektering/upphandling av byggtentör
- Byggnation/etablering
- Verksamhetsstart
- <<</>>> Tidigareläggning/senarel. möjlig
- P Privat mark
- K Kommunal mark
- A Aveckling

Bilaga, beläggning och kapacitet per enhet

Förskolor

Kommunala förskolor Mölnlycke	Kapacitet antal avdelningar	Kapacitet antal barn*	Inskrivna barn per 231015
Barrskogens förskola	5	90	91
Djupedals förskola	6	108	98
Finnsjöns förskola	3	54	45
Furubackens förskola	4	72	63
Hulelyckans förskola	2	36	36
Krokens förskola	6	108	85
Ljungna förskola	3	54	54
Mossens förskola	2	36	33
Nysäters förskola	4	72	63
Pixbo förskola	3	54	45
Rullstenens förskola	6	108	96
Tallgårdens förskola	6	108	108

Fristående förskolor Mölnlycke	Kapacitet antal avdelningar	Kapacitet antal barn*	Inskrivna barn per 231015
Frida förskola	4	-	70
Föräldrakooperativet Bamsebo	1	-	19
Råda Montessoriförskola	2	-	25
Skogsbärets kooperativa förskola	2	-	24

Kommunala förskolor Landvetter	Kapacitet antal avdelningar	Kapacitet antal barn*	Inskrivna barn per 231015
Agnebäckens förskola	5	90	74
Eskilsby förskola	2	36	28
Högåsens förskola	3	54	35
Mystens förskola	6	108	114
Salmereds förskola	6	108	71
Sjöholmens förskola	2	36	36
Skårtorps förskola	6	108	97
Smedjebackens förskola	6	108	85
Västergårdets förskola	6	108	102

Fristående förskolor Landvetter	Kapacitet antal avdelningar	Kapacitet antal barn*	Inskrivna barn per 231015
Solbackens förskola	2	-	32
Jensens förskola	6	-	95

Kommunala förskolor Östra delarna	Kapacitet antal avdelningar	Kapacitet antal barn*	Inskrivna barn per 231015
Björkängens förskola	6	108	60
Fagerhults förskola	6	108	74
Gärdets förskola	4	72	35
Hedens förskola	3	54	56
Hindås förskola	3	54	50
Älmhults förskola	3	54	50

Fristående förskolor Östra delarna	Kapacitet antal avdelningar	Kapacitet antal barn*	Inskrivna barn per 231015
Förskolan Fisken	1	-	18
Hindås Montessoriförskola	2	-	24

* Kapacitet antal barn = antal avdelningar x 18 barn vilket motsvarar en genomsnittlig kapacitet på en kommunal förskoleavdelning i Härryda kommun.

Grundskolor

Kommunala grundskolor Mölnlycke	Årskurser	Kapacitet antal elever	Inskrivna elever per 231015
Skinnefjällsskolan	F-3	300	227
Furuhällsskolan	F-6	375	359
Högdalsskolan	F-6	375	331
Säteriskolan	F-6	400	293
Vällsjöskolan	F-6	200	189
Djupedalsskolan	4-9	490	454
Ekdalaskolan	7-9	385	355
Båtsmansskolan	7-9	180	187

Fristående grundskolor Mölnlycke	Årskurser	Kapacitet antal elever	Inskrivna elever per 231015
Fridaskolan	F-9	X	570

Kommunala grundskolor Landvetter	Årskurser	Kapacitet antal elever	Inskrivna elever per 231015
Esksilsbyskolan	F-2	25	12
Backaskolan	F-3	320	244
Lunnaskolan	F-3	400	371
Härrydaskolan	F-6	200	121
Önnerödsskolan	4-9	450	456
Landvetterskolan	Åk 2-9	900	791

Kommunala grundskolor Östra delarna	Årskurser	Kapacitet antal elever	Inskrivna elever per 231015
Hindåsskolan	F-3	320	213
Fagerhultsskolan	4-9	450	373
Hällingsjöskolan	F-6	175	143
Rävlandaskolan	F-9	540	344

Funktionsstöd

Gruppbostad	Antal platser	Boende per 231015
Mölnlycke		
Båtsmanstorpet	6	6
Hjorten	5	5
Orrekullen	6	6
Solsten	5	4
Landvetter		
Önneröd Sand	6	6
Östra Backa	6	6
Hindås		
Älmhult	6	6
Rävlanda		
Hedgården	6	6

Servicebostad	Antal platser	Boende per 231015
Mölnlycke		
Biblioteksgatan	9	9
Enebacken	12	12
Lindbacken	12	11
Lindska	7	6
Stenbrottet	8	6
Landvetter		
Landevi	12	7
Landvetter	7	5

Vård och omsorg

Särskilt boende permanent	Antal platser	Boende per 231015
Mölnlycke		
Attendo Säteriet	60	42
Ekdalagården	66	66
Hönekulla gård	20	20
Rådahemmet	46	46
Säterigården	24	24
Landvetter		
Bygården	31	31
Östra Bygården	12	12
Rävlanda		
Björkelid	45	45

Korttidsboende	Antal platser	Boende per 231015
Mölnlycke		
Ekdalagården	7	6
Hönekulla gård	20	19